

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

SBORNÍK KORPORÁTNÍCH JUDIKÁTŮ MĚSÍCE

2020–2024

OBSAH

2020

KVĚTEN 2020	Riziko ručení jednatelů třetím osobám za dluhy společnosti.....	6
ČERVEN 2020	Neplatnost smlouvy uzavřené společností z vůle společníka	7
ČERVENEC 2020	Absolutní neplatnost právního jednání	8
SRPEN 2020	Jednat v (ne)souladu s business plánem.....	9
ZÁŘÍ 2020	Akcionářská žaloba o stamiliony a zfalšované listiny	10
ŘÍJEN 2020	Omezení práva na informace?	11
LISTOPAD 2020	Proč je důležité mít due diligence?.....	12
PROSINEC 2020	Změny druhů akcií.....	13

2021

LEDEN 2021	Fiktivní hlavní akcionář	15
ÚNOR 2021	Pravidlo čtyř očí	16
BŘEZEN 2021	Akcionářské dohody.....	17
DUBEN 2021	Újma způsobená jednatelem koupí drahého automobilu	18
KVĚTEN 2021	Neurčitost předmětu podnikání.....	19
ČERVEN 2021	Povinnost odkoupení podílu.....	20
ČERVENEC 2021	Právo na informace nepřítomného společníka	21
SRPEN 2021	Pravidlo čtyř očí.....	22
ZÁŘÍ 2021	Zákaz zneužití práva	23
ŘÍJEN 2021	Souběh funkcí	24
LISTOPAD 2021	Zpráva o vztazích	25
PROSINEC 2021	Squeeze-out.....	26

2022

LEDEN 2022	Právo na odkup	28
ÚNOR 2022	Péče řádného hospodáře / střet zájmů.....	29
BŘEZEN 2022	Právní fikce ve smluvních ujednáních	30
DUBEN 2022	Krácení rozdělitelného zisku	31
KVĚTEN 2022	Nezakládání účetní závěrky	32
ČERVEN 2022	Doručování pozvánky	33
ČERVENEC 2022	Ručení jednatele věřitelům.....	34
SRPEN 2022	Falešný akcionář	35

ZÁŘÍ 2022	Společnické spory	36
ŘÍJEN 2022	Jednání ve střetu zájmu	37
LISTOPAD 2022	Diskvalifikace jednatele soudem	38
PROSINEC 2022	Dodatek ke střetu zájmů.....	39

2023

LEDEN 2023	Napadání přeměn.....	42
ÚNOR 2023	Střet zájmů.....	43
BŘEZEN 2023	Rozhodčí komise spolku	44
DUBEN 2023	Provádění pokynů	45
KVĚTEN 2023	Živnostenské oprávnění unijní osoby	46
ČERVEN 2023	Běh promlčecí lhůty	47
ČERVENEC 2023	Změny funkčního období.....	48
SRPEN 2023	Kapitálové fondy	49
ZÁŘÍ 2023	Nekonečné střety zájmů	50
ŘÍJEN 2023	Reflexní újma	51
LISTOPAD 2023	Náhrada újmy	52
PROSINEC 2023	Vymáhání pohledávek.....	53

2024

LEDEN 2024	Povinnost k rozdělování zisku v s.r.o.?	55
ÚNOR 2024	Důležité důvody k rozdělování zisku v a.s. (vodárenské společnosti)	56
BŘEZEN 2024	Zastoupení jednatele na valné hromadě	57
DUBEN 2024	Hrozící úpadek a jednatele	58
KVĚTEN 2024	Výklad zakladatelských právních jednání	59
ČERVEN 2024	Právo na odkup podílu	60
ČERVENEC 2024	Rozdělení podílu soudním smírem (zrušení spoluvlastnictví).....	61
SRPEN 2024	Účinnost jednostranného jednání doručeného e-mailem	62
ZÁŘÍ 2024	Ručení zahraničního člena voleného orgánu za dluhy společnosti	63
ŘÍJEN 2024	Ručení statutárního orgánu	64
LISTOPAD 2024	Určitost zápisu předmětu podnikání	65
PROSINEC 2024	Vada smlouvy o výkonu funkce jako důvod neplatnosti usnesení valné hromady	66

PŘEDMLUVA

Vážení klienti, obchodní partneři a přátelé korporálního práva,

když jsme před pěti lety začali publikovat první judikáty, netušili jsme, že zakládáme novou tradici. Každý měsíc jsme na LinkedIn sdíleli nová rozhodnutí Nejvyššího soudu, přidávali k nim komentáře a snažili se srozumitelně vysvětlit jejich dopad pro běžnou praxi. Postupem času vznikl z těchto příspěvků roční sborník a nyní – po pěti letech – máte před sebou unikátní souhrn celého tohoto období.

Posledních pět let jsme společně sledovali, jak se korporální právo vyvíjí a jak se Nejvyšší soud vypořádává s novými výzvami. Někdy přinášel rozhodnutí potvrzující zavedenou praxi, jindy překvapil změnou výkladu, která otřásla nejen odbornou veřejností, ale i každodenní činností obchodních korporací. Některé rozsudky jsme vítali s úlevou, jiné nám přidělaly vrásky na čele, ale vždy jsme ke všem novinkám přistupovali se zájmem a zápalem. Všechny tyto okamžiky jsme se snažili zachytit a přiblížit vám je srozumitelnou a praktickou formou.

Tento sborník není jen souhrnem rozhodnutí – je to kronika cesty, kterou jsme spolu ušli, a zároveň připomínka hodin strávených nad právními texty, vášnivých debat nad novými rozsudky a nejednoho překvapivého zjištění. Věříme, že vám bude užitečným průvodcem nejen při zpětném pohledu na uplynulé roky, ale i při hledání odpovědí na současné právní otázky.

Děkujeme vám za podporu, kterou nám pravidelně vyjadřujete, a důvěru, se kterou naši práci sledujete. Vaše zpětná vazba, komentáře a sdílení nás ženou vpřed. Jsme rádi, že jste součástí naší cesty, a těšíme se na další společné roky v korporální judikatuře – kdoví kam nás další pětiletka zavede...

Ondřej Florián & Jiří Kunášek & Kamil Kovaříček

ONDŘEJ FLORIÁN

Partner

ondrej.florian@havelpartners.cz

JIŘÍ KUNÁŠEK

Partner

jiri.kunasek@havelpartners.cz

KAMIL KOVAŘÍČEK

Senior advokát

kamil.kovaricek@havelpartners.cz

2020

KVĚTEN 2020

Riziko ručení jednatelů třetím osobám za dluhy společnosti

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2020, sp. zn. 27 Cdo 51/2019

péče řádného hospodáře, úpadek společnosti, ručení člena statutárního orgánu

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud ve vybraném rozhodnutí uvedl, že pokud jednatel způsobil společnosti újmu, může u něj být založeno jeho ručení za splnění závazků společnosti jejím věřitelům. Je přitom lhostejné, z jakého důvodu a vůči komu tyto pohledávky vznikly. V takovém případě by jednatel ručil věřitelům společnosti až do výše způsobené škody. Podmínkou je, že se věřitel nemůže své pohledávky domoct po společnosti – bez ohledu na důvod takové skutečnosti.

Dá se předpokládat, že rozhodnutí dle staré úpravy (platné v úpadkovém stavu společnosti) bude přenositelné do nového práva skrze šířeji vymezený § 159/3 OZ (ten insolvenční zákon nevyžaduje). Jednatelé tak musí s takovým možným ručením počítat a snažit se tyto situace identifikovat a upravit již při svém zvolení do funkce.

Vybraná právní věta | Z výše popsaných závěrů je zjevné, že při posuzování splnění předpokladů pro vznik zákonného ručení jednatele za závazky společnosti podle § 194 odst. 6 obch. zák. (ve spojení s § 135 odst. 2 obch. zák.) nelze zaměřovat škodu vzniklou společnosti, za niž jednatel odpovídá, a závazek společnosti, za jehož splnění jednatel ručí. Je-li jednatel povinen nahradit společnosti škodu, kterou jí způsobil porušením povinností při výkonu funkce jednatele, ručí za závazky společnosti (lhostejno, z jakého důvodu a vůči jakému věřiteli tyto závazky vznikly) v rozsahu jeho povinnosti k náhradě škody. Jakmile způsobenou škodu uhradí, jeho ručení zaniká (§ 194 odst. 6 in fine obch. zák.). Ještě jinak řečeno, škoda vzniklá společnosti (k jejíž náhradě je jednatel povinen) může, ale nemusí mít souvislost se závazkem společnosti, jehož splnění se věřitel společnosti domáhá vůči jejímu jednatele z titulu zákonného ručení.

ČERVEN 2020

Neplatnost smlouvy uzavřené společností z vůle společníka

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. 27 Cdo 3288/2018

aktivní legitimace společnosti, akcionář společnosti, žaloba na určení, vyslovení neplatnosti

Krátký komentář H&P | Právo napadat smlouvy uzavřené společností pro jejich neplatnost nese svědčí pouze společnosti, ale rovněž i společníkovi. I to může být způsob ochrany jeho investice.

Nejvyšší soud připomněl, že pro možnost takového postupu musí být dána jednak existence důvodu neplatnosti, ale také musí mít smlouva významný vliv do poměrů společníka. V tomto případě šlo o smlouvu, kterou společnost prodala svoji nemovitost. Existence takového vlivu zde byla spatřena.

Společník však také musí nejprve využít jiné efektivní nástroje. V tomto ohledu pak Nejvyšší soud nově uvedl, že takovým nástrojem nemůže být skutečnost, že společník svými hlasy může dosáhnout volby nového statutárního orgánu, který by platnost smlouvy napadl. I jediný akcionář společnosti tak může sám návrh na vyslovení neplatnosti podat.

Vybraná právní věta | Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že představoval-li prodej bytové jednotky převod významné části majetku společnosti a měl-li tento převod zprostředkovaně významný vliv i na právní a majetkové poměry akcionářů společnosti (jak uzavřel soud prvního stupně), svědčí akcionářům společnosti (každému z nich) aktivní věcná legitimace v řízení o určení, že společnost je vlastníkem bytové jednotky.

Jde-li o naléhavý právní zájem na požadovaném určení, lze souhlasit s dovolatelem v tom, že soudy neuvedly, jaký jiný právní prostředek, jehož prostřednictvím by mohl svá práva hájit (natož hájit účinněji), má dovolatel k dispozici. Takovým jiným prostředkem zcela jistě není možnost zvolit (jako jediný akcionář při výkonu působnosti valné hromady společnosti) člena představenstva, který jménem společnosti podá stejnou žalobu, a to již proto, že takovou žalobu by podala právě společnost, nikoliv dovolatel jako její akcionář.

ČERVENEC 2020

Absolutní neplatnost právního jednání

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020

forma právního jednání, neplatnost právního jednání, rozpor s veřejným pořádkem, jednočlenná společnost

Krátký komentář H&P | Rozhodnutí se zabývá uzavíráním smluv mezi společnostmi zastoupenou jejím jediným společníkem a právě tímto jediným společníkem (smlouva o výkonu funkce, příplatková dokumentace, jakákoliv další smluvní agenda). **Zákon pro takové případy vyžaduje formu úředně ověřených podpisů a velký senát Nejvyššího soudu v tomto ohledu sdělil, že nedodržení této formy bude zpravidla působit absolutní neplatnost takového jednání.** Takovou vadu je dle Nejvyššího soudu možné zhojit pouze s účinky dopředu, nikoliv zpětně. Nejvyšší soud přitom toto pravidlo rozšířil i na případy jednostranného právního jednání (odstoupení z funkce, zápočet pohledávky apod.).

I z tohoto pravidla může existovat výjimka, a to v případě, kdy sice právní jednání nesplňuje uvedený požadavek formy, ale není pochyb o jeho obsahu a datu. Vzhledem k tomu, že ve společnostech s jediným společníkem dochází k popsáným situacím velmi často, silně doporučujeme na tato pravidla myslet. Případná sankce absolutní neplatností může způsobit výrazné komplikace, jelikož absolutně neplatné jednání nevyvolává žádné zamýšlené právní následky.

Vybraná právní věta | Ačkoliv se § 13 z. o. k. výslovně vztahuje toliko na smlouvy (dvoustranná právní jednání), lze za pomoci argumentu *a simili (per analogiam)* dovodit, že dopadá i na právní jednání jednostranná, adresovaná společnostmi zastoupenou jejím jediným společníkem tomuto společníku, popř. adresovaná jediným společníkem „své“ společnosti.

Z popsaného smyslu a účelu § 13 z. o. k. vyplývá, že důsledkem nedodržení formy požadované tímto ustanovením je neplatnost dotčeného právního jednání. Jelikož právní normy chránící právní jistotu patří mezi právní normy chránící veřejný pořádek, ..., je na místě závěr, že porušení § 13 z. o. k. vede (zpravidla) i k narušení veřejného pořádku.

Není-li požadavek ustanovení § 13 z. o. k. dodržen, může dotčený společník zjednat nápravu tím, že tuto vadu (absenci písemné formy, popř. úředního ověření podpisu) dodatečně zhojí (§ 582 odst. 1 věta první o. z.). S ohledem na výše vyložený smysl a účel § 13 z. o. k. však bude mít tato konvalidace účinky ex nunc.

Současně platí, že i v případě nedodržení požadavku stanoveného § 13 z. o. k. je nutné vždy posuzovat, zda s ohledem na okolnosti konkrétního případu nebyly naplněny smysl a účel právní normy v tomto ustanovení obsažené přesto, že jednající společník nedodržel postup podle označeného ustanovení...

SRPEN 2020

Jednat v (ne)souladu s business plánem

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2020, sp. zn. 27 Cdo 3994/2018

péče řádného hospodáře, jednání dle podnikatelských záměrů, podnikatelská strategie

Krátký komentář H&P | V tomto případě představenstvo realizovalo investici ve společnosti dle dříve sestaveného dlouhodobého podnikatelského záměru společnosti (business plánu) schváleného dozorčí radou. **Nejvyšší soud upozornil, že jednání v souladu s takovým dokumentem neznamená automaticky jednání s péčí řádného hospodáře.** Naopak. Takový dokument může být nedovoleným pokynem do obchodního vedení společnosti. V tomto ohledu upozorňujeme na odlišný režim koncernových pokynů, které mohou za určitých podmínek mířit i do obchodního vedení. Vzhledem k tomu, že si zde představenstvo nesestavilo odpovídající analýzu možností z hlediska péče řádného hospodáře, bude nejspíše shledáno odpovědným k náhradě odpovídající újmy.

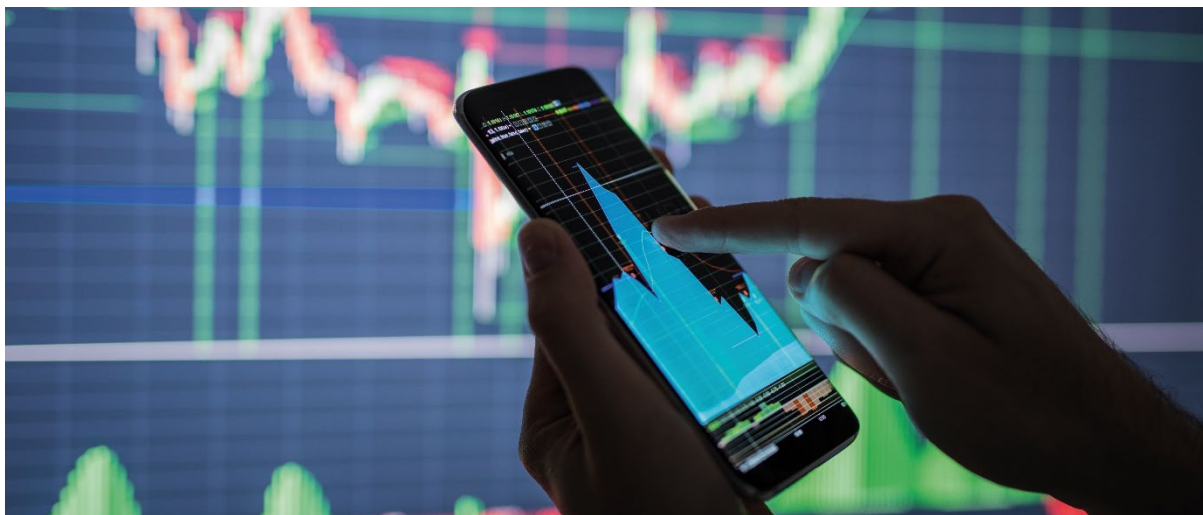
Jistě tak není vhodné slepě spoléhat na správnost business plánu. Každé jednání představenstva musí být v souladu s péčí řádného hospodáře a business plán, jakkoliv schválený dozorčí radou, neznamená zbavení se této povinnosti.

Vybraná právní věta | Odvolací soud se shora citovanou judikaturou Nejvyššího soudu neřídil, neboť svůj závěr, podle kterého žalovaný jednal s péčí řádného hospodáře, založil pouze na tom, že představenstvo postupovalo v souladu s dlouhodobými podnikatelskými záměry společnosti. Podnikatelské záměry na roky 2007 a 2008 sice byly schváleny dozorčí radou, jak ale dovolatelka správně namítá, nikdo není podle § 194 odst. 4 obch. zák. oprávněn udělovat představenstvu společnosti závazné pokyny týkající se obchodního vedení... Skutečnost, že žalovaný sledoval pokyny uvedené v podnikatelských záměrech společnosti, jej proto povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře nezabavovala.

ZÁŘÍ 2020

Akcionářská žaloba o stamiliony a zfalšované listiny

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2756/2020

péče řádného hospodáře, derivativní žaloba, akcionářská žaloba, antedatace, dokazování pravosti soukromých listin

Krátký komentář H&P | Toto rozhodnutí bylo vydané v řízení zahájeném tzv. akcionářskou (derivativní) žalobou, která je u nás využívána velice výjimečně. Výjimečné je toto rozhodnutí i svojí hodnotou – jedná se až o 400 mil. Kč, přičemž jenom jistina újmy, kterou mělo představenstvo způsobit, je ve výši 225 mil. Kč.

V tomto mediálně hojně sledovaném případě soudy posuzovaly naplnění péče řádného hospodáře ve vztahu k akvizici obchodního podílu, který měl znaleckým posudkem stanovenou nulovou tržní hodnotu. Společnost nabyla podíl za 225 mil. Kč s odůvodněním, že jeho potenciální investiční hodnota takové částce odpovídá, a to i s odkazem na business plán nabývané společnosti. Vrchní soud tuto argumentaci přijal.

Nejvyšší soud argument investiční hodnotou nezamítl, připomněl ale, že navrhovatel namítá antedataci business plánu důležitého pro posouzení souladu jednání s péčí řádného hospodáře. U soukromé listiny pak musí její pravost prokazovat ten, kdo z ní dovozuje příznivé následky, tedy představenstvo. **Statutární orgán si tak musí nejen opatřit všechny rozumně dostupné informační zdroje, ale také dbát důrazu na jejich pravost a průkaznost pravosti.**

Vybraná právní věta | Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu k otázce pravosti a pravdivosti soukromé listiny se podává, že (i) pro posouzení soukromé listiny jako důkazního prostředku je významná její pravost a pravdivost; (ii) je-li zpochybněna pravost soukromé listiny, nese důkazní břemeno o pravosti ten, kdo z této listiny vyvozuje sobě příznivé následky; (iii) je-li toto důkazní břemeno uneseno, tj. je-li listina pravá, dokazuje, že jednající osoba projevila vůli v listině vyjádřenou, a důkazní břemeno opaku, tedy popření pravdivosti listiny, nese ten, kdo pravdivost listiny popírá; (iv) je-li popřena pravdivost soukromé listiny, vyzve soud podle toho, o jakou soukromou listinu jde, toho, kdo pravdivost popírá, aby uvedl, proč pravdivost popírá, a nabídl ke svému tvrzení důkazy; (v) provedené důkazy, včetně důkazu spornou listinou, soud zhodnotí v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů, přičemž přihlíží k povaze listiny, zejména pak k tomu, jde-li o listinu v neprospěch vystavitele, anebo v jeho prospěch.

ŘÍJEN 2020

Omezení práva na informace?

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1196/2020

právo na informace, rozsah práva na informace, možnost úpravy ve společenské smlouvě, kogentnost § 155 a 156 ZOK

Krátký komentář H&P | Často zmiňovaným negativem úpravy s. r. o. je až příliš široké právo společníků na informace. Ti mohou o informace žádat kdykoliv a mohou i sami nahlížet např. do účetních dokladů. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí odmítl absolutní kogentnost úpravy práva na informace v s. r. o. **Uvedl, že je možné ve společenské smlouvě informační právo samozřejmě rozšířit, ale připustil i jeho zúžení či stanovení přesných pravidel pro žádost o informace a jejich vydávání. Nesmí však dojít k vyloučení společníka z řízení společnosti.** Tím se opět otevírá otázka, zdali není možné úpravu informačního práva v s. r. o. připodobnit k o poznání mírnější variantě v akciové společnosti (k tomu také další rozhodnutí v tomto dokumentu).

Připomínáme, že takové úpravy společenské smlouvy lze spojit např. se zakotvením podrobné úpravy zasedání orgánů společnosti distančně s ohledem na trvající epidemiologickou situaci či přípravu na novelu ZOK účinnou od 1.1.2021.

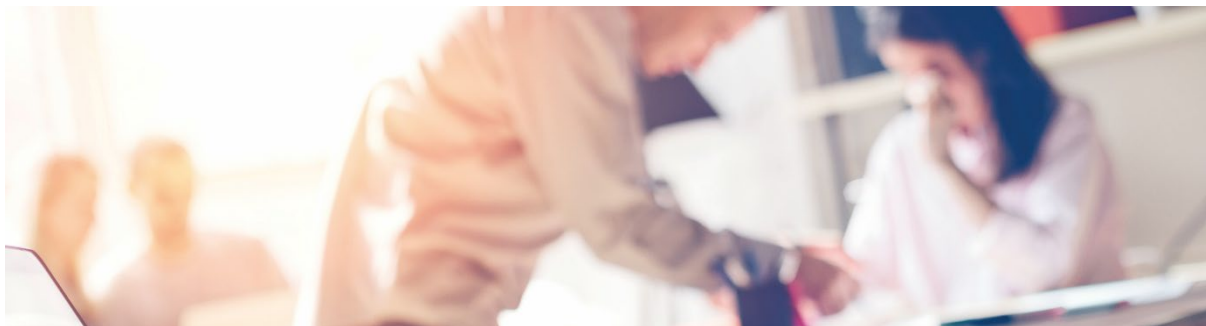
Vybraná právní věta | Ustanovení § 155 a § 156 z. o. k. Nejvyšší soud vyložil v rozsudku 27 Cdo 2708/2018. V něm mimo jiné uvedl, že si společníci společnosti s ručením omezeným mohou ve společenské smlouvě upravit právo na informace odlišně od zákona. Právo na informace mohou rozšířit, ale mohou jej také zúžit nebo stanovit přesnější pravidla, za nichž mají být informace poskytnuty. Vždy však musí respektovat základní smysl a účel práva společníka na informace; společníkovi by tedy úprava ve společenské smlouvě neměla fakticky znemožnit podílet se na řízení společnosti, resp. realizovat další, zákonem přiznaná práva, která společníkovi nemůže společenská smlouva odejmout.

Rozhodující je, zda společníkovi úprava obchodního zákoníku (§ 122 odst. 2 obch. zák.) fakticky znemožňuje podílet se na řízení společnosti (ve smyslu zákona o obchodních korporacích), resp. zda společníkovi úprava obchodního zákoníku fakticky znemožňuje realizovat další, zákonem přiznaná práva, která mu společenská smlouva (v režimu zákona o obchodních korporacích) nemůže odejmout.

LISTOPAD 2020

Proč je důležité mít due diligence?

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4583/2018

due diligence, převod obchodního podílu, neplatnost právního jednání, podstatný omyl, omluvitelný omyl

Krátký komentář H&P | Jedná se o rozhodnutí zabývající se institutem omylu nabyvatele při realizaci akvizice. Nabyvatel koupil podíly ve společnosti, která se nedlouho poté dostala do úpadku způsobeného peněžitými sankcemi ze strany poskytovatele dotací. Nabyvatel tvrdí, že o dotačních podmínkách nevěděl, byl uveden převodci v omyl, a proto jsou kupní smlouvy neplatné. **Nejvyšší soud však připomněl, že to je možné pouze v případě tzv. podstatného a omluvitelného omylu.**

O omluvitelný omyl jde pouze v případě, že nabyvatel postupoval s obvyklou mírou opatrnosti, tedy nemohl-li nabyvatel rozpoznat skutečný stav věci (zjistit existenci omylu) ani poté, co by vykonal onu míru obvyklé opatrnosti. Typickým případem omluvitelného omylu je situace, kdy nabyvatel jedná s důvěrou v prohlášení učiněná převodcem ohledně skutečnosti, která je pro transakci rozhodující.

Co z toho plyne? Doporučujeme nepodceňovat hodnotu due diligence (hloubkové prověrky) cílové společnosti, která může řadu vad ve společnosti odhalit, a stejně tak hodnotu robustních prohlášení v transakční dokumentaci.

Vybraná právní věta | Právní omyl musí být podstatný a omluvitelný. Právně podstatný je omyl tehdy, je-li tento omyl skrytý (tj. účastník jednající v omylu o něm neví) a druhý účastník se na vzniku takového omylu podílel. Jde především o případy, kdy druhý účastník tento omyl způsobil přímo úmyslně. O omyl však půjde i tehdy, kdy druhý účastník omyl vyvolal jinak (tedy např. neúmyslně), nebo o něm musel vědět. V tomto případě omyl musí vycházet ze skutečností, které jsou pro uskutečnění právního úkonu rozhodující – musí zde tedy jít o již zmíněný tzv. podstatný omyl.

Omluvitelným je takový omyl, k němuž došlo přesto, že jednající (mýlící se) osoba postupovala s obvyklou mírou opatrnosti (že vyvinula obvyklou péči), kterou lze se zřetelem k okolnostem konkrétního případu po každém požadovat, aby se takovému omylu vyhnul. Jinak řečeno, o omluvitelný omyl jde, nemohla-li jednající (mýlící se) osoba rozpoznat skutečný stav věci (zjistit existenci omylu) ani poté, co (by) postupovala s obvyklou mírou opatrnosti (poté, co /by/ vyvinula obvyklou péči), kterou lze na ní požadovat.

Uvede-li ve smlouvě jedna ze smluvních stran nepravdivé prohlášení, které je s to přivodit omyl druhé smluvní strany ohledně skutečnosti, jež je pro uskutečnění právního úkonu (uzavření smlouvy) rozhodující, je zpravidla třeba mít za to, že jedná-li druhá smluvní strana v důvěře k takovému prohlášení, vyvinula obvyklou mírou opatrnosti, aby se omylu vyhnula (ledaže by bylo již při uzavírání smlouvy s ohledem na okolnosti konkrétního případu zjevné, že takové prohlášení není pravdivé).

PROSINEC 2020

Změny druhů akcií

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2927/2019

druhy akcií, účinnost změny druhu akcií, konstitutivní zápis

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud uvedl, že není-li omezení převoditelnosti akcií zapsáno do obchodního rejstříku společnosti (ať už při jejím vzniku či za její existence), jsou akcie neomezeně převoditelné a je jedno, zdali kterákoliv osoba o omezení převoditelnosti ve stanovách věděla. Jedná se tedy o provedení § 431 ZOK do praxe. Ten stanovil podmínku účinnosti změny druhu akcie i omezení převoditelnosti akcie až na okamžik zápisu do rejstříku.

Důležité však je, že novelou zákona o obchodních korporacích je od 1. 1. 2021 toto pravidlo měněno a nově nabývá účinnosti zápisem pouze omezení převoditelnosti. Pokud nemáte zapsané omezení převoditelnosti v rejstříku, je neúčinné. To je transparentní pro třetí osoby i akcionáře. Účinnost změny práv a povinností spojených s akcií ale není na zápis do rejstříku vázána, a stávající akcionáři, ale i nabyvatelé akcií tak musí mj. věnovat zvýšenou pozornost i dokumentům ve sbírce listin a především stanovám.

Vybraná právní věta | Podle § 431 odst. 1 z. o. k. v případě, že valná hromada rozhoduje o štěpení akcií či spojení více akcií do jedné, o změně formy nebo druhu akcií anebo o omezení převoditelnosti akcií na jméno či o zaknihovaných akciích a jejich změně, nabývá změna stanov účinnosti ke dni zápisu těchto skutečností do obchodního rejstříku. Ustanovení § 173 odst. 2 věty první obch. zák. i § 431 odst. 1 z. o. k. vážou účinnost změny stanov v části upravující (mimo jiné) omezení převoditelnosti akcií na jméno či jeho změnu na zápis této skutečnosti do obchodního rejstříku.

Nebylo-li omezení převoditelnosti akcií zapsáno do obchodního rejstříku při vzniku společnosti (při jejím prvozápisu) ani později a nebyla-li do obchodního rejstříku zapsána ani změna omezení převoditelnosti akcií přijatá usnesením valné hromady, jsou akcie neomezeně převoditelné. To, zda si dovolatel byl vědom toho, že stanovy obsahují neúčinné ujednání o omezení převoditelnosti akcií, nemá žádný právní význam.

et
so
et

LEDEN 2021

Fiktivní hlavní akcionář

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. 27 Cdo 226/2019

squeeze-out, nucený přechod akcií, hlavní akcionář, zastřený převod, zneužití práva, obcházení práva

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí vystavil stopku obcházení pravidel při realizaci tzv. squeeze-outu neboli nuceného přechodu akcií. Jedná se o proces, ve kterém je akcionář, pokud drží 90 % hlasovacích práv, považován za hlavního akcionáře a může donutit zbylé akcionáře, aby na něj převedli jejich akcie za přiměřené protiplnění. V projednávané věci však hlavní akcionář u Nejvyššího soudu narazil. Soud v tomto případě sdělil, že se hlavní akcionář stal držitelem 90% podílu skrze účelovou zápůjčku akcií přibližně dvaceti menších akcionářů, kteří tímto způsobem akcie do nově založené entity dočasně převedli.

Squeeze-out je tedy možné realizovat pouze zcela v souladu s účelem, ke kterému má sloužit. Tím je i dle nálezu Ústavního soudu zjednodušení akcionářské struktury a zefektivnění řízení společnosti skrze jediného akcionáře. Doporučujeme tak vždy precizně zkoumat a vymežit smysl zamýšleného nuceného přechodu akcií na hlavního akcionáře, přičemž je možné, že Nejvyšší soud otevřel dveře pro ještě širší materiální přezkum osoby hlavního akcionáře v budoucnu.

Vybraná právní věta | Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 56/05, formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož oprávnění akcionáře předložit valné hromadě návrh na přechod všech ostatních účastnických cenných papírů na tohoto akcionáře plyne ze skutečnosti, že cílem akciové společnosti je soustředění kapitálu, investování, podnikání a dosahování zisku. V případě, že jeden z akcionářů dosáhne stanoveného podílu akcií podle § 183i odst. 1 a 4 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, nastává v akciové společnosti situace, kdy zbývající akcionáři mohou (ale nemusí) přestat být pro takovou společnost přínosem. Platí to jak z hlediska významu jejich podílu na celkovém kapitálu společnosti, tak pro jejich možnosti ovlivňovat přijímání rozhodnutí v ní. Je-li akcionář držitelem 90 % akcií, vliv zbylých akcionářů na chod společnosti je mizivý a možnost podílet se na zásadních rozhodnutích o směřování společnosti je iluzorní. Právo na vysvětlení a informační povinnost může komplikovat strategická rozhodnutí hlavního akcionáře.

I. Ustanovení § 375 z. o. k. umožňuje hlavnímu akcionáři vytěsnit menšinové akcionáře za účelem zjednodušení akcionářské struktury a zefektivnění řízení akciové společnosti. Zákon k naplnění tohoto účelu vyžaduje, aby hlavním akcionářem byla jediná osoba, v jejíž rukou se soustředí nejméně 90 % základního kapitálu a hlasovacích práv.

II. V poměrech projednávané věci svazek obcí na základě smlouvy o zápůjčce uzavřené s jednotlivými akcionáři na dobu tří roků sice formálně splňoval požadavky stanovené pro hlavního akcionáře v § 375 z. o. k., avšak ve skutečnosti za hlavního akcionáře být považován nemohl. V době rozhodování valné hromady o přechodu všech ostatních účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře bylo zřejmé, že svazek obcí bude (po nuceném přechodu účastnických cenných papírů a po relativně krátkém čase ujednaném ve smlouvě o zápůjčce) povinen zapůjčené akcie vrátit původním akcionářům jako zapůjčitelům. Usnesení valné hromady, jímž byl schválen přechod všech ostatních účastnických cenných papírů na svazek obcí jako hlavního akcionáře, je tak neplatné pro obcházení zákona, neboť aprobejuje jednání, které odporuje smyslu a účelu § 375 z. o. k. a ve svém důsledku bez zákonné opory zbavuje ostatní menšinové akcionáře proti jejich vůli účasti na akciové společnosti.

ÚNOR 2021

Pravidlo čtyř očí

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017

schválení překročení zástupčího oprávnění členem statutárního orgánu

Krátký komentář H&P | Způsob jednání za společnost může být upraven různě. Typickým příkladem je tzv. pravidlo čtyř očí (společné jednání) pro některé vymezené transakce. Stává se však, že výčet těchto transakcí je popsán tak složitě nebo nejasně, že ani sám statutární orgán přesně neví, kdy musí jednat společně s dalším členem. To se mu však může vymstít.

Judikatura Nejvyššího soudu totiž společně pro úpravu před rekodifikací i po ní stanoví, že pokud např. jednatel jedná za společnost sám tam, kde měl jednat s druhým jednatelem společně, není jednání (a daná smlouva) neplatné. Je z něj však zavázán sám jednatel. Společnost takové jednání může bez zbytečného odkladu schválit. Pokud tak ale neučiní, je z daného právního jednání povinen plnit jednatel osobně. Nezbyvá tak než se zeptat: Víte přesně, jak máte vymezen způsob jednání za společnost?

Vybraná právní věta | Na členy statutárního orgánu jako zástupce právnické osoby je třeba – v rozsahu, v němž zvláštní úprava orgánů právnických osob neurčuje odlišně – aplikovat všeobecná ustanovení upravující zastoupení (tj. ustanovení Dílu 1 Hlavy III Části první o. z.). Aplikaci § 438 a 439 o. z. např. vylučuje zvláštní úprava obsažená v ustanovení § 164 o. z., k předpokladům aplikace § 437 o. z. na členy statutárního orgánu obchodní korporace pak srov. usnesení NS sp. zn. 29 Cdo 4384/2015.

Právnická osoba (jakožto zastoupený) může jednání učiněné neoprávněným zástupcem (členem statutárního orgánu jednajícím buď bez zástupčího oprávnění, anebo toto zástupčí oprávnění překračujícím) dodatečně schválit. Jelikož člen statutárního orgánu není smluvním zástupcem, budou se pravidla pro dodatečné schválení řídit ustanovením § 440 o. z., nikoliv (i) ustanovením § 446 o. z. (výjimku může představovat situace, kdy člen statutárního orgánu bude jednat jako zmocněnec v souladu s § 164 odst. 2 in fine o. z. a překročí plnou moc).

Schválí-li právnická osoba dodatečně právní jednání, které za ni učinil neoprávněný zástupce, je tímto právním jednáním vázána od počátku (ex tunc).

BŘEZEN 2021

Akcionářské dohody

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 27 Cdo 1873/2019

akcionářská dohoda, zákaz udělovat pokyny člena statutárního orgánu, obchodní vedení, strategické řízení, péče řádného hospodáře, závazek přímluvy, garance výsledku

Krátký komentář H&P | Jedná se o rozsudek, který napravuje rozhodnutí soudů nižších stupňů k akcionářským dohodám (označováno jako rozhodnutí poškozující transakční praxi nejvíce za posledních 20 let). Dle dohody si akcionáři rozdělili, kdo jakého člena představenstva bude nominovat. Dále si mj. pro případ potřeby financování společnosti sjednali, že se jimi nominovaní členové představenstva musí dohodnout o výši potřebných prostředků a vyzvat akcionáře, aby je společnosti formou úvěrů poskytli. Pokud by některý z členů představenstva tomuto mechanismu bránil, jsou ti akcionáři, kteří jej nominovali, povinni uhradit ostatním smluvní pokutu.

Zatímco soudy nižších stupňů uvedly, že se jedná o ustanovení neplatné, jelikož odporuje zákazu poskytovat pokyny do obchodního vedení, Nejvyšší soud měl jiný názor. **Uvedl, že je nutné rozlišovat, zda se jedná o ustanovení zavazující člena představenstva k protiprávnímu jednání (pak by mohlo být neplatné), nebo se jedná o závazek přímluvy, příp. garanci určitého výsledku, které obecně přípustné jsou. V kontextu tohoto rozhodnutí proto doporučujeme revize akcionářských smluv pro zajištění jejich plné vymahatelnosti.**

Vybraná právní věta | Nejvyšší soud nepochybuje o tom, že případná dohoda akcionářů, již by se zavázali udělovat pokyny členům představenstva v záležitostech spadajících do obchodního vedení a současně zajistit, že tyto pokyny budou členy představenstva bez dalšího (bez ohledu na povinnost členů představenstva jednat s péčí řádného hospodáře) respektovány, by odporovala smyslu a účelu § 192 odst. 1 věty první a § 194 odst. 4 in fine obch. zák. a byla by neplatná pro rozpor se zákonem (§ 39 obč. zák.), resp. pro počáteční (právní) nemožnost plnění (§ 37 odst. 2 obč. zák.).

Řečené ovšem neznamená, že se akcionáři nemohou dohodnout na tom, že se u členů představenstva přímluví za konkrétní řešení určité záležitosti spadající do obchodního vedení, tedy že předestřou představenstvu (jeho členům) svůj názor či argumenty, jimiž představenstvo sice nebude vázáno, ale jež může vzít v úvahu při svém rozhodování. Stejně tak je možné, aby se akcionáři zavázali, že bude dosaženo konkrétního výsledku, tedy např. že představenstvo v určité záležitosti přijme určité rozhodnutí. V takovém případě nejde o závazek přímluvy, ale o převzetí odpovědnosti za určitý výsledek. Ani takové ujednání nelze považovat automaticky za odporující zákonu. Nejde totiž o závazek k jednání (konání), jež odporuje zákonu (zde k udělování pokynů v rozporu s § 194 odst. 4 in fine obch. zák.), ale o „garanci“ určitého (sjednaného) výsledku. V obou výše popsanych případech mohou akcionáři převzít závazek přímluvy či „garanci výsledku“ zásadně toliko ve vztahu k takovému jednání (rozhodnutí) představenstva (jeho členů), které je v souladu s právními předpisy a stanovami a kterým kromě jiného členové představenstva neporuší svoje povinnosti při výkonu funkce, včetně povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře.

DUBEN 2021

Újma způsobená jednatelem koupí drahého automobilu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1238/2019

péče řádného hospodáře, vznik škody

Krátký komentář H&P | V tomto případě se na přelomu tisíciletí jednatelé rozhodli ve společnosti mj. vyměnit vozový park felicií za nová vozidla značek Volvo a Ford. Zatímco vrchní soud sdělil, že jednatelé uhradili za nové automobily přiměřenou tržní hodnotu, a újmu tedy nezpůsobili (újma byla vyčíslena ve výši hodnoty automobilů přesahující milion korun českých), společnost byla úspěšná se svým dovoláním u Nejvyššího soudu. **Ten sdělil, že nelze vystačit pouze s mechanickým porovnáním částky, kterou společnost uhradila, a hodnoty vozidel. Je nutno vzít v úvahu též účelnost a reálný přínos takto nabytých hodnot pro společnost vzhledem k jejímu předmětu činnosti, jejím potřebám a majetkovým poměrům.**

Jelikož společnost neměla odpovídající hospodářské výsledky ani oprávněnou potřebu takto drahá vozidla upotřebit, zdá se, že jednatelé budou povinni nahradit způsobenou újmu. Opět se potvrdilo, že péče řádného hospodáře není jednoduchá disciplína a je nutné znát všechna rizika, která s rozhodováním statutárního orgánu souvisí.

Vybraná právní věta | ...Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož při rozhodování o tom, zda v důsledku uzavření smlouvy vznikla společnosti škoda, nelze vystačit pouze s mechanickým porovnáním částky, kterou společnost na základě uzavřené smlouvy plnila, a hodnoty plnění, jež z této smlouvy získala. Je nutno vzít v úvahu též účelnost a reálný ekonomický přínos takto nabytých hodnot pro společnost vzhledem k jejímu předmětu podnikání (činnosti), jejím potřebám a majetkovým poměrům.

Nepřinesl-li posuzovaný úkon společnosti přínos, který by se adekvátně (alespoň nepřímo) odrazil v účelu, pro který byla společnost založena (zpravidla v ekonomické výkonnosti jejího podniku, je-li tímto účelem podnikání), není možné bez dalšího uvažovat o tom, že se majetek společnosti nezmenšil a že jí tudíž nevznikla škoda. Vycházel-li odvolací soud v projednávané věci z názoru, podle něhož pořízení nových vozidel nemohla vzniknout společnosti škoda, neboť tím došlo pouze ke změně složení majetku a nikoli ke zmenšení majetku společnosti, je jeho právní posouzení této otázky neúplné a tudíž nesprávné.

KVĚTEN 2021

Neurčitost předmětu podnikání

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 12. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3549/2020

zdánlivost ustanovení stanov, předmět podnikání, obchodní rejstřík

Krátký komentář H&P | Jedná se o rozhodnutí se zcela zásadním dopadem do korporační praxe. Šlo o posouzení otázky, jak konkrétně musí být vymezen předmět podnikání společnosti v jejím zakladatelském právním jednání.

Nejvyšší soud uvedl, že **ujednání společenské smlouvy (stanov), které jako předmět podnikání uvádí „výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“, nesplňuje bez další specifikace požadavek určitosti. To znamená, že je takové ujednání zdánlivé, a tedy se k němu nepřihlíží.** Soud nadto instruoval, že takovou skutečnost lze zhojit také tím, že soudy budou společnosti vyzývat k nápravě, přičemž pokud ke sjednání nápravy nedojde, mohou rozhodnout o jejich zrušení s likvidací.

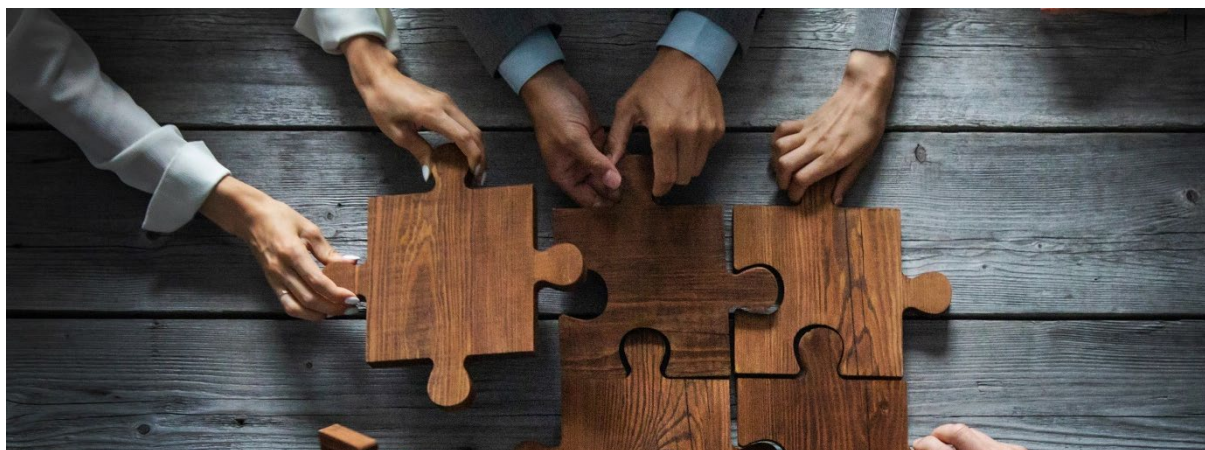
Rozhodnutí má však i další dopady, a to mj. na možnost získání živnostenského oprávnění, pro nějž je příslušná úprava ve stanovách jedním ze základních předpokladů. Doporučujeme tak věnovat pozornost stávající úpravě společenské smlouvy (stanov) a případně její úpravu spojit se zohledněním změn vyplývajících z novely zákona o obchodních korporacích.

Vybraná právní věta | Ujednání stanov, podle něhož je předmětem podnikání akciové společnosti výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, nesplňuje požadavek určitosti, neboť z něj není zjevné, co je předmětem podnikání dané společnosti, a odpovídajícího výsledku se nelze dobrat ani výkladem. Takové ujednání je proto z důvodu neurčitosti jeho obsahu zdánlivé (§ 553 o. z.) a nepřihlíží se k němu (§ 554 o. z.).

ČERVEN 2021

Povinnost odkoupení podílu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2451/2019

odkup podílu (akcie) ovládající osobou

Krátký komentář H&P | V červnu jsme představili rozhodnutí, ve kterém se Nejvyšší soud poprvé vyjádřil k relativně novému institutu korporačního práva. Tím je možnost společníka domáhat se odkoupení svého podílu (akcie) po ovládající osobě dané společností, pokud ta mu svým jednáním mj. poškodí jeho oprávněné zájmy. Ovládající osoba je poté povinna podíl (akcii) od společníka odkoupit.

Dovolací soud v tomto rozhodnutí „pouze“ sdělil, že odcházející společník nemusí ve své výzvě adresované ovládající osobě znát přesnou hodnotu, kterou za svůj podíl (akcii) požaduje. Lze se tak spoléhat na pozdější výrok znaleckého posudku.

V HAVEL & PARTNERS očekáváme, že boom ve využívání tohoto institutu nastane teprve v následujících obdobích. I proto je však velmi důležité, aby s existencí tohoto pravidla byly dobře seznámeny ovládající osoby (a věděly tak, čeho se vyvarovat) i ostatní společníci (pro znalost možností, kdy mohou společnost opustit). Nejvyšší soud touto první vlašťovkou pootevřel pomyslnou bránu tomuto nástroji do světa praxe. Máme proto radost, že tak dovolací soud v úvodní části učinil i prostřednictvím citace článku [Kamil Kovaříček](#), který je advokátem našeho korporátního týmu.

Vybraná právní věta | Již jen z toho je patrné, že postačí, aby společník v návrhu na uzavření smlouvy o převodu svého podílu na ovládající osobu co do určení přiměřené ceny odkázal na cenu, která bude určena znalcem, aniž by specifikoval (konkrétní) částku, za kterou má k převodu podílu dojít. Stejný závěr se podává také z toho, že stanovení konkrétní výše úplaty za převod podílu není podstatnou náležitostí smlouvy o převodu podílu, ujednají-li si smluvní strany dostatečně určitě alespoň způsob jejího určení (§ 2080 o. z.).

ČERVENEC 2021

Právo na informace nepřítomného společníka

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3812/2019

právo akcionáře na poskytnutí vysvětlení mimo zasedání valné hromady

Krátký komentář H&P | Jedním z hlavních předpokladů pro podílení se akcionáře na řízení společnosti je zajištění jeho informačního standardu. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí řešil situaci, kdy žádost o vysvětlení podal písemně před konáním valné hromady akcionář, který se následně na valnou hromadu nedostavil. Představenstvo odpověď k jeho žádosti ostatním akcionářům neposkytlo a původní tazatel podal na společnost žalobu, aby mu bylo vysvětlení podáno.

Nejvyšší soud uvedl, že právo na informace v akciové společnosti je zásadně spojeno s valnou hromadou. Pokud se žadatel o vysvětlení na valnou hromadu nedostaví, představenstvo není povinno vysvětlení poskytovat ostatním přítomným akcionářům a žadatel na něj nemá nárok ani dodatečně.

Jedná se tak o další prohloubení zásady „práva patří bdělým“ ve vztahu k výkonu společnických práv na valné hromadě. Proto je nutné se na všechny zamýšlené kroky na valné hromadě dopředu důkladně připravit (a to ať už jste společníkem, akcionářem či zástupcem statutárního orgánu).

Vybraná právní věta | Dospěl-li odvolací soud (ve shodě se soudem prvního stupně) k závěru, podle něhož neúčastní-li se akcionář zasedání valné hromady, žádné vysvětlení obdržet nemůže, protože účel práva na vysvětlení v takovém případě není naplněn, je jeho rozhodnutí správné.

SRPEN 2021

Pravidlo čtyř očí

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2020, sp. zn. 27 Cdo 760/2019

neoprávněné jednání člena statutárního orgánu, zastoupení právnické osoby, způsob jednání zapsaný v obchodním rejstříku

Krátký komentář H&P | V projednávané věci došlo k posuzování porušení „pravidla čtyř očí“, tedy způsobu jednání za společnost, který spočívá v tom, že danou korporaci mohou pro určitou oblast zastoupit jen dva členové statutárního orgánu společně. V probíraném řízení uzavřel smlouvu o převodu akcií v rozporu s tímto pravidlem sám předseda představenstva.

V těchto případech je často možné zaslechnout rozšířený názor, že taková smlouva je neplatná, jelikož ji uzavřel někdo, kdo k tomu nebyl oprávněn. **Nejvyšší soud opět připomněl, že tomu tak není. Smlouva je zásadně platně uzavřená, zavázaná z ní však je přímo osoba jednající za společnost (nikoliv společnost sama). Výjimkou z tohoto pravidla je případ, kdy by druhá strana věděla o tom, že jednající překračuje svá oprávnění. Je však nutné uvést také to, že společnost může dané jednání dodatečně schválit tak, aby práva a povinnosti ze smlouvy přešly na společnost.**

Je tak nutné být obeznámen nejen s vlastním způsobem jednání a dodržovat jej, ale seznámit se i se způsobem jednání druhé strany, je-li taková informace zjistitelná např. z obchodního rejstříku. Jinak riskujete, že z uzavřené smlouvy budete muset plnit osobně.

Vybraná právní věta | Je-li způsob jednání jménem akciové společnosti členy jejího představenstva určený stanovami zapsán v obchodním rejstříku, mohou členové představenstva jménem obchodní společnosti jednat zásadně pouze v souladu s tímto způsobem. **Důsledkem nedodržení zapsaného způsobu jednání akciové společnosti není neplatnost právního úkonu učiněného v rozporu se stanovami určeným a v obchodním rejstříku zapsaným způsobem jednání. Právní úkon, při kterém nebyl dodržen způsob jednání určený stanovami a zapsaný v obchodním rejstříku, není právním úkonem akciové společnosti (nelze jej akciové společnosti přičítat) a nezavazuje ji.** Skutečnost, že právní úkon nelze v době jeho vzniku přičítat obchodní společnosti (ačkoli je činěn jejím jménem), per se neznamená, že obchodní společnost není oprávněna jej dodatečně schválit a tím vztáhnout na sebe jeho účinky.

ZÁŘÍ 2021

Zákaz zneužití práva

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2343/2020

zneužití práva, úkon bezprostředně související se zneužitím práva

Krátký komentář H&P | V projednávané věci došlo k podání společnické žaloby, kterou se společník domáhal za společnost náhrady újmy proti jinému společníkovi. Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou potenciálního zneužití práva společníka při podání společnické žaloby a následně otázkou, zda právnímu zástupci společnosti náleží úhrada odměny za poskytnuté právní služby.

Byť Nejvyšší soud vrátil věc k došetření soudu prvního stupně, lze z jeho závazného právního názoru vyčíst několik podstatných závěrů. **Společník, který podává společnickou žalobu, má povinnost jednat vždy coby zákonný zástupce společnosti v zájmu společnosti. Nečiní-li tak, není možné jeho právu na náhradu nákladů zastoupení poskytnout právní ochranu. Jinak řečeno, úkony související s jednáním, které je zneužitím práva, i úkony bezprostředně na něj navazující právní ochrany nepožívají.**

Rozhodující je i motivace společníka, který společenskou žalobu podává. Účelem jejího podání totiž v praxi musí být vždy snaha domoci se za společnost náhrady újmy, nikoliv sledování jiných zájmů, jako například zájmů osobních či zájmů třetích osob. V těchto případech společníci nebudou moci počítat s tím, že se před soudem domohou svých práv.

Vybraná právní věta | Z judikatury Nejvyššího soudu se podává, že (i) společník, který jako zákonný zástupce společnosti s ručením omezeným podal společnickou žalobu, je oprávněn uzavřít s advokátem dohodu o zastoupení společnosti pro řízení dle § 131a obch. zák. (a to včetně ujednání o odměně za zastupování); (ii) nicméně i společník coby zákonný zástupce společnosti v řízení podle § 131a obch. zák., resp. při uzavírání související dohody o zastoupení, je povinen jednat v zájmu společnosti; (iii) zneužije-li společník společnosti s ručením omezeným své právo podat společnickou žalobu, resp. toto své právo vykonává v rozporu s dobrými mravy či zásadami poctivého obchodního styku, není možné jeho právu na náhradu nákladů zastoupení, jež za společnost vynaložil v řízení podle § 131a obch. zák., poskytnout právní ochranu; (iv) případný neúspěch společnosti v řízení podle § 182 odst. 2 obch. zák. bez dalšího ničeho nevypovídá o otázce zneužití práv akcionáře v tomto ustanovení upravených; (v) pro posouzení existence rozporu výkonu práva akcionáře jsou rozhodující zejména okolnosti podání žaloby, jež zde byly již v době zahájení řízení, např. to, zda akcionář podáním žaloby skutečně sledoval cíle ustanovením § 182 odst. 2 obch. zák. předpokládané. Nepožívá-li tedy zneužití práva právní ochrany, nepožívá ochrany ani úkon bezprostředně související se zneužitím...

ŘÍJEN 2021

Souběh funkcí

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2837/2020

souběh funkcí, manažerská smlouva, pracovní smlouva, působení jako člen představenstva a generální ředitel

Krátký komentář H&P | V projednávané věci žalobce působil v akciové společnosti souběžně jako předseda představenstva a generální ředitel. Mezi společností a předsedou představenstva byla uzavřena tzv. manažerská smlouva (smlouva o výkonu funkce), kterou strany podřídily zákoníku práce. Z obou funkcí byl předseda představenstva / generální ředitel následně odvolán a měsíc na to mu společnost dala výpověď z pracovního poměru. Jádrem sporu se tak stala otázka, zda členu voleného orgánu náleží právo na sjednanou mzdu za období výpovědní doby, kdy předseda představenstva pro společnost žádnou práci nevykonával.

Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že smlouva o výkonu funkce podřízená zákoníku práce je platná, avšak samotné podřízení z ní nevytváří pracovněprávní vztah. Podřízením smlouvy režimu zákoníku práce dochází k obdobné situaci, jako kdyby si strany jednotlivá ustanovení zákoníku práce „opsaly“ do textu smlouvy. Ta tak nepůsobí silou zákona, ale silou smluvních ujednání, která nesmí být v rozporu s ustanoveními zákona o obchodních korporacích, od kterých se není možné odchýlit.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší soud dovodil, že se součástí manažerské smlouvy stalo i ustanovení zákoníku práce upravující proces odvolání vedoucího zaměstnance, které říká, že odvoláním či vzdáním se pracovního místa vedoucího zaměstnance pracovní poměr nekončí a zaměstnavatel je povinen tomuto zaměstnanci navrhnout změnu jeho dalšího pracovního zařazení. **Neučiní-li tak, popř. člen voleného orgánu změnu odmítne, ukončí se jejich vztah výpovědí a až do konce výpovědní doby má společnost povinnost členu voleného orgánu sjednanou mzdu vyplácet. Závěrem je nutné připomenout, že manažerská smlouva mezi členem voleného orgánu a společností musí být vždy schválena příslušným orgánem společnosti, jinak nevyvolá právní účinky.**

Vybraná právní věta | V zásadě tak platí, že **právo na spravedlivou odměnu** zakotvené v článku 28 LPS dopadající na práci vykonávanou na základě smlouvy o výkonu funkce (manažerské smlouvy) **může dotyčnému svědčit toliko za předpokladu, že jej manažerská smlouva platně a účinně založila.** Jinými slovy, členové představenstva si nemohou určovat výši odměny či jiných plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce sami (na základě svého uvážení); členům představenstva náleží v souvislosti s výkonem funkce pouze taková plnění, jež schválila valná hromada (či – určují-li tak stanovy – dozorčí rada).

LISTOPAD 2021

Zpráva o vztazích

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2021, sp. zn. 27 Cdo 451/2020

zpráva o vztazích, jmenování znalce, vzdálenost znalce od sídla společnosti, souhrnný popis smluv mezi propojenými osobami, zneužití práva na přezkum

Krátký komentář H&P | Účelem zpracování zprávy o vztazích je ochrana společníků a věřitelů společnosti, kteří mohou jejím prostřednictvím zjistit, zda společnost neutrpěla v důsledku ovládaní újmu a zda byla případná újma včas uhrazena. Aby byla tato ochrana účinná, musí mít společníci ovládané osoby možnost ověřit, zda je zpráva zpracována úplně a pravdivě. A k tomu přesně slouží institut znaleckého přezkumu zprávy o vztazích. **V řízení o jmenování znalce soudem mohou společníci navrhnout osobu znalce. Hlavním a stěžejním hlediskem je při výběru jeho odbornost a nepodjatost. Zapotřebí je brát v úvahu i otázku hospodárnosti. Jde však o kritérium podpůrné, kterým je soud omezen pouze tehdy, pokud by měly být potenciální odměna za přezkum zprávy o vztazích a s tím spojené náklady zjevně nepřiměřené, a to zejména ve vztahu k majetkovým poměrům ovládané osoby.**

V návaznosti na to Nejvyšší soud judikoval, že byl-li společník se sídlem v Pardubicích navržen a jmenován znalec se sídlem v Ostravě, nešlo (v poměrech projednávané věci) o rozpor se zásadou hospodárnosti. Bezpodmínečně proto neplatí, že znalec musí sídlit vždy co nejbližší sídlu ovládané osoby. **Nejvyšší soud se dále zabýval situací, kdy je mezi ovládanou osobou a některou z propojených osob uzavírán v rámci běžného obchodního styku větší počet obdobných smluv se stejným předmětem a za stejných podmínek. V tomto případě je dostačující, je-li rozbor o výhodách a nevýhodách (vzniklé újme) uzavíraných smluv zhodnocen souhrnně. Rozbor o těchto skutečnostech musí být vždy obecně natolik konkrétní a obsáhlý, že umožňuje řádný přezkum zprávy o vztazích ze strany kontrolního orgánu či auditora.**

Závěrem Nejvyšší soud zmiňuje, že se soudy musí vždy vypořádat se zásadou zákazu zjevného zneužití práva ze strany společníka (navrhovatele na přezkum zprávy). Nejvyšší soud tak pokračuje ve chvalyhodné rozhodovací praxi, ve které konstantně vystupuje proti šikanózním návrhům.

Vybraná právní věta | Hlavním a stěžejním hlediskem při výběru osoby znalce je zejména odbornost toho, kdo má být znalcem jmenován. Musí se proto jednat především o osobu, která je oprávněna vykonávat znaleckou činnost v příslušném oboru. Druhým základním požadavkem je to, aby tato osoba nebyla podjatá pro svůj poměr k věci, účastníkovi řízení nebo jeho zástupci. Na podjatost přitom nelze usuzovat jen ze skutečnosti, že znalce do funkce navrhl některý z účastníků řízení.

Při výběru osoby znalce je přirozeně zapotřebí brát v úvahu i otázku hospodárnosti, neboť je skutečností, že náklady přezkumu zprávy o vztazích tíží především samotnou společnost, která musí znalci poskytnout potřebnou součinnost. Jde ovšem o kritérium, které přichází na řadu podpůrně teprve tehdy, je-li naplněn předpoklad odbornosti a nepodjatosti toho, kdo se má stát znalcem pro přezkum zprávy o vztazích. Nadto je soud při volbě osoby znalce kritériem hospodárnosti omezen pouze tehdy, měly-li by být potenciální odměna za přezkum zprávy o vztazích a s ním spojené náklady zjevně nepřiměřené, a to zejména ve vztahu k majetkovým poměrům ovládané osoby. Bezpodmínečně proto neplatí, že znalec musí sídlit vždy co nejbližší sídlu ovládané osoby.

Má-li zpráva o vztazích plnit svůj účel, musí popis smluv uzavřených mezi ovládanou osobou a propojenými osobami umožnit posouzení, zda z nich vznikla ovládané osobě újma, s tím, že je-li mezi ovládanou osobou a některou z propojených osob uzavírán v rámci běžného obchodního styku větší počet obdobných smluv se stejným předmětem a za stejných podmínek, postačí, budou-li (způsobem výše uvedeným) ve zprávě popsány souhrnně, umožňuje-li tento popis posouzení, zda ovládané osobě v jejich důsledku vznikla újma. Přitom rozhoduje, zda je popis podaný ve zprávě o vztazích natolik konkrétní a obsáhlý, že umožňuje řádný přezkum zprávy o vztazích ze strany kontrolního orgánu či auditora.

PROSINEC 2021

Squeeze-out

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3185/2020

squeeze-out, hodnocení znaleckého posudku, zneužití práva

Krátký komentář H&P | Squeeze-out je označení pro nucený přechod vlastnického práva akcií menšinových akcionářů na většinového akcionáře za přiměřené protiplnění v penězích. Tento proces je u menšinových akcionářů nepopulární, a tak se velmi často stává, že je stanovená hodnota přiměřeného protiplnění napadnuta u soudu. Hodnota přiměřeného protiplnění je určena na základě znaleckého posudku. Z tohoto důvodu je pro tato řízení typické, že při dokazování proti sobě stojí několik znaleckých posudků a soudy se musí popasovat s nelehkou výzvou jejich zhodnocení.

Při hodnocení jednotlivých znaleckých posudků soudu nenáleží posuzovat odborné závěry znalce, nýbrž jen to, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Má-li mít soud určité skutečnosti za prokázané, musí na základě provedeného dokazování a všeho, co vyšlo během řízení najevo, nabýt vnitřního přesvědčení odpovídajícího praktické jistotě, že k dané skutečnosti došlo. Není tedy možné, aby soud rozhodl o správnosti třetího znaleckého posudku zejména z toho důvodu, že výsledná hodnota je nejbližší aritmetickému průměru dvou předchozích znaleckých posudků.

Nejvyšší soud také nakousnul otázku zjevného zneužití práva menšinovým akcionářem. V praxi se často můžeme setkat s tzv. „profesionálním akcionářem“, který nabyde drobný podíl v akciové společnosti a svá akcionářská práva zneužívá k její šikaně. Došly-li soudy nižších stupňů k závěru, že jednání navrhovatele nebylo zcela standardní, zejména pokud jde o komunikaci týkající se možnosti zvážení narovnání, a jako takové mělo dopad na postup soudu při řešení otázky náhrady nákladů řízení, měly se soudy důsledně zabývat i otázkou zjevného zneužití práva akcionáře, neboť takové jednání ve výsledku vůbec nepožívá právní ochrany.

Vybraná právní věta | Znalecký posudek podléhá – jako každý jiný důkaz – hodnocení soudu, a to jak jednotlivě, tak v souvislosti s ostatními provedenými důkazy (§ 132 o. s. ř.). Soud přitom nepřezkoumává (nemůže přezkoumávat) věcnou správnost odborných závěrů znalce, nicméně posuzuje přesvědčivost posudku co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické odůvodnění jeho závěrů a soulad s ostatními provedenými důkazy. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení.

Má-li mít soud určité skutečnosti za prokázané, musí na základě provedeného dokazování a všeho, co vyšlo během řízení najevo, nabýt vnitřního přesvědčení odpovídajícího praktické jistotě, že k dané skutečnosti došlo. Vnitřní přesvědčení soudu (úsudek soudce) ovšem nelze nahradit jakýmkoli (méně či více propracovaným) matematickým vzorcem. Opačný postup zásadu volného hodnocení důkazů popírá; ve svém důsledku by znamenal odepření spravedlnosti (denegatio iustitiae). I právo požádat soud o přezkoumání přiměřenosti protiplnění může být vykonáno zneužívajícím způsobem, a tedy i v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku. Na zneužití práva požádat soud o přezkoumání přiměřenosti protiplnění nelze usuzovat bez dalšího jen ze skutečnosti, že hlavnímu akcionáři navrhovatel nabízí mimosoudní vyrovnání. Obsah nabídky na mimosoudní vyrovnání, jakož i širší kontext okolností, za nichž navrhovatel hlavnímu akcionáři mimosoudní vyrovnání nabízí, již ovšem (v závislosti na okolnostech jednotlivého případu) může vést k závěru, že uplatnění nároku na přezkoumání přiměřenosti protiplnění je výkonem práva v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku. Nelze však vycházet z toho, že se rozpor se zásadami poctivého obchodního styku promítá pouze do nákladového výroku (jak nesprávně dovodil odvolací soud). Výkon práva, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, nepožívá právní ochrany.

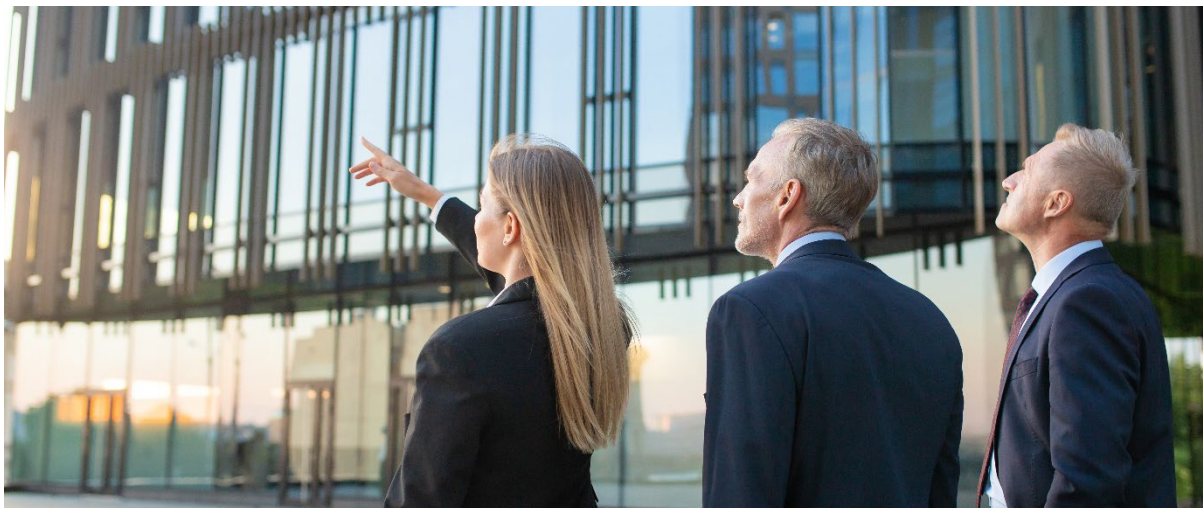

2202

LEDEN 2022

Právo na odkup

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1395/2020

právo na odkup, ovládající osoba, zneužití vlivu ovládající osoby

Krátký komentář H&P | V tomto rozhodnutí bylo rozebráno tzv. právo na odkup – tedy situace, kdy se minoritní akcionář může domoci odkupu svého podílu, pokud ovládající osoba zneužívá svého vlivu v korporaci ke zhoršení postavení minoritáře. Nejvyšší soud zdůraznil, že právo na odkup představuje až krajní řešení a lze jej uplatnit až tehdy, není-li možné nápravy dosáhnout využitím jiných institutů, jako jsou např. podání akcionářské žaloby nebo podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valných hromad. NS dovodil, že pokud žalobce nevyužil žádnou z možností, jež mu právní úprava nabízí k ochraně jeho práv, a bez dalšího rovnou uplatnil právo na odkup, jež by mělo být až „prostředkem poslední volby“, nelze mít za to, že by po žalobci nebylo možné spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval.

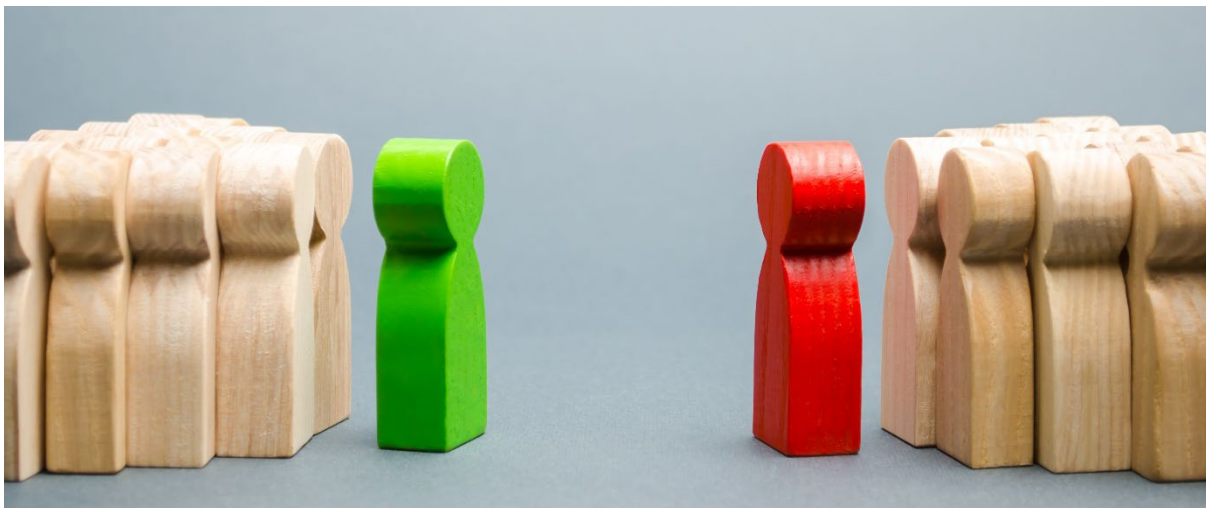
Nejvyšší soud uzavřel, že každý jednotlivý případ (nerozdělování zisku, porušení akcionářské dohody, neposkytování informací) může naplnit předpoklady pro úspěšné uplatnění práva na odkup. Je však nutné vždy posuzovat všechny konkrétní okolnosti. V představovaném případě k (i) podstatnému zhoršení postavení či k jinému podstatnému zásahu do oprávněných zájmů akcionářů, ani k (ii) uplatnění práva na odkup jako ultima ratio, nedošlo.

Vybraná právní věta | Ne každé zhoršení postavení společníka a ne každé poškození jeho oprávněných zájmů ospravedlňuje právo na odkup; právo na odkup může vzniknout pouze tehdy, lze-li takové zhoršení či poškození považovat za podstatné. Ani tehdy, je-li zhoršení postavení společníka či poškození jeho oprávněných zájmů podstatné, nevznikne právo na odkup, není-li naplněna poslední zákonem stanovená podmínka, podle které po společníku nelze spravedlivě požadovat, aby v ovládané osobě setrval. Z řečeného vyplývá, že právo odkupu představuje krajní řešení (ultima ratio) a lze je uplatnit zpravidla až tehdy, není-li možné nápravy dosáhnout využitím jiných institutů, anebo není-li s ohledem na okolnosti konkrétního případu spravedlivě požadovat po dotčeném společníkovi, aby k ochraně svých práv využil jiných institutů.

ÚNOR 2022

Péče řádného hospodáře / střet zájmů

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 2. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1577/2021

střet zájmů, péče řádného hospodáře, splácení dluhů za společnost

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud se zde zabýval situací, kdy se žalobce domáhal úhrady újmy po předsedovi představenstva akciové společnosti. Ten se měl dle žalobce dopustit porušení péče řádného hospodáře, neboť za společnost včas nezaplatil dlužnou částku za nákup pozemku, v důsledku čehož žalobci vznikla nevymahatelná pohledávka z titulu smluvní pokuty v hodnotě zhruba půl milionu korun. Žalobce argumentoval tím, že žalovaný člen představenstva nejdříve plnil na závazky, které se společností uzavřel bývalý předseda představenstva a sám žalovaný, čímž se žalovaný dostal do střetu zájmů, ve kterém se rozhodl ignorovat zbytečný nárůst smluvní pokuty.

Žalovaný naopak argumentoval tím, že jeho pohledávky a pohledávky bývalého předsedy představenstva jsou staršího data, a společnost tak splácela dluhy na základě kritéria jejich splatnosti. K tomu Nejvyšší soud dovodil, že závěr odvolacího soudu, podle něhož žalovaný jednal s péčí řádného hospodáře, nelze vystavět pouze na názoru, že jednání člena představenstva, který hradí dluhy společnosti (výlučně) podle data jejich splatnosti, je vždy v souladu s požadavkem péče řádného hospodáře. Člen představenstva by měl naopak brát v potaz i další okolnosti, jako je například vznik a výše sankčních povinností vyplývajících z jiných právních vztahů.

Člen představenstva, který zároveň převádí věc či právo společnosti na sebe či na osobu sobě blízkou, jedná navíc v konfliktu zájmů, tj. v situaci, kdy zásadně může (a obvykle bude) hájit především své vlastní zájmy či zájmy osob sobě blízkých. Z tohoto důvodu právní úprava člena představenstva jednat v konfliktu zájmů zakazuje. Již samo jednání v konfliktu zájmů (v situaci, kdy zákon takové jednání zakazuje) zpravidla představuje porušení péče řádného hospodáře.

Vybraná právní věta | Již samo jednání v konfliktu zájmů (v situaci, kdy zákon takové jednání zakazuje) zpravidla představuje porušení péče řádného hospodáře (byť vždy je nutno posuzovat konkrétní okolnosti).

BŘEZEN 2022

Právní fikce ve smluvních ujednáních

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.3.2022, sp. zn. 23 Cdo 1001/2021

smluvní fikce, smluvní domněnky, přípustnost fikcí a domněnek

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud se zde v poměrech „nového práva“ vyjadřoval k dříve sporné otázce přípustnosti fikcí ve smluvních ujednáních. Jde například o situace, kdy si strany nad rámec zákona ve smlouvě ujednají, kdy se považuje nějaký projev vůle za doručený, kdy se považuje dílo za dokončené či za předané apod. Velmi běžné jsou také smluvní fikce tam, kde se strany dohodnou, kdy se určité prohlášení o vlastnostech předmětu transakce považuje za nepravdivé.

V projednávané věci si smluvní strany sjednaly, že pokud objednatel díla bezdůvodně odmítne dílo alespoň dvakrát převzít, považuje se dílo za řádně a včas předané. Jakkoliv jsou tedy obdobná ujednání naprosto běžnou součástí textu smluv, Nejvyšší soud ve své minulé judikatuře nebyl přípustnosti těchto fikcí vždy nakloněn. Naopak. V sérii rozhodnutí považoval některé smluvní fikce za nedovolené a potažmo tak za neplatné.

Pro nový občanský zákoník poskytl dovolací soud jasnější vodítka pro případné posouzení přípustnosti dané smluvní fikce. Nejvyšší soud prvně postavil najisto, že již nebude možné považovat automaticky za neplatná ta smluvní ujednání, kterými si strany sjednají určitý právní následek v podobě srovnatelné se zákonnými fikcemi. Bude naopak vždy nutné individuálně posuzovat, zda je taková „fikce“ přípustná s ohledem na postavení stran (zda jsou obě strany podnikateli, či spotřebiteli apod.), dále zda takové ujednání není v rozporu se smyslem a účelem zákona či v rozporu s dobrými mravy.

Generální připuštění možnosti těchto ujednání spolu s individuálním přístupem a posuzováním se tak jeví jako citlivé řešení pro právní a především pro transakční praxi.

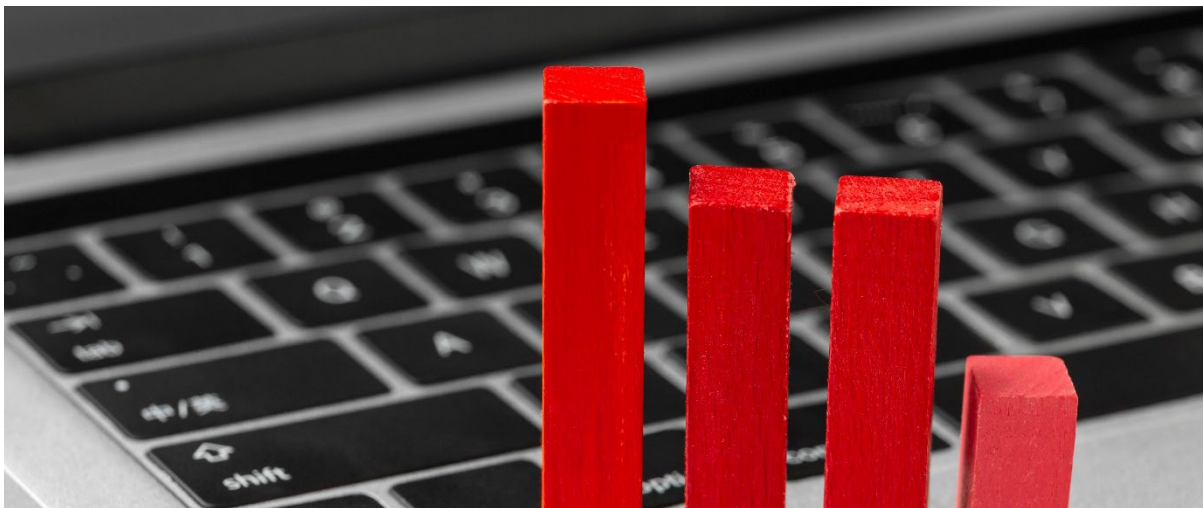
Vybraná právní věta | Užijí-li strany smlouvy pro vyjádření určitého jimi předvídaného následku slovní výrazy, které v právních normách obvykle vyjadřují právní domněnky či právní fikce (např. „považuje se“, „má se za“, „platí, že“), není takové smluvní ujednání pouze z tohoto důvodu neplatné.

Při posouzení, zdali je takové ujednání v rozporu se zákonným zákazem nebo se příčí dobrým mravům, je třeba v každém jednotlivém případě zkoumat, co je obsahem daného ujednání. Současně je třeba hodnotit i právní postavení stran, v jakém ujednání uzavřely, zdali jde o rovnovážný vztah stran, např. vztah podnikatelů, případně zdali jde o vztah podnikatele na straně jedné a slabší strany na straně druhé, ať už spotřebitele nebo podnikatele slabší strany.

DUBEN 2022

Krácení rozdělitelného zisku

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.12.2020, sp. zn. 27 Cdo 2887/2020

tvorba rezerv, krácení práva na zisk, důležité důvody, neplatnost usnesení valné hromady

Krátký komentář H&P | Společnost v projednávané věci ve schválené účetní závěrce vykázala záporný výsledek hospodaření ve výši cca 18 mil. Kč. Společníci však měli za to, že měli mít právo rozhodovat o potenciálním rozdělení hospodářského výsledku ve výši až cca 120 mil. Kč. Jednatelé společnosti totiž vytvořili účetní rezervy společnosti, které byly v konečném důsledku ve výši až 228 mil. Kč. Navrhovateli se nelíbilo, že společnost touto účetní operací snížila rozdělitelnou částku na valné hromadě, a proto podal návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o schválení účetní závěrky a o naložení s hospodářským výsledkem.

Nejvyšší soud však navrhovateli v jeho názoru nepřisvědčil. Dovolací soud uvedl, že přímo ze zákona o účetnictví vyplývá, že v některých předvídaných situacích je statutární orgán povinen přistoupit k tvorbě rezerv, opravných položek a/nebo k odpisům majetku. Soud přitom pokračoval, že pokud společnost přistoupí k tvorbě takových položek v případech předvídaných zákonem (nebo společenskou smlouvou), nemůže být řeč o tom, že by jakkoliv bylo nezákonně zasaženo do práva společníků na podíl na zisku.

Pouze tehdy, pokud by jednatel vytvářel rezervy v rozporu se zákonem či společenskou smlouvou (např. když pro jejich tvorbu nejsou naplněny zákonné předpoklady nebo jsou tvořeny ve vyšším než zákonem předvídaném rozsahu), by bylo možné uvažovat o tom, že prostřednictvím takto vytvořených rezerv byl nezákonně snížen zisk, o jehož rozdělení může valná hromada rozhodnout.

Vybraná právní věta | Pouze tehdy, pokud by jednatel vytvářel rezervy v rozporu se zákonem či společenskou smlouvou (např. v situaci, kdy pro jejich tvorbu nejsou naplněny zákonné předpoklady, popř. ve vyšším než zákonem předvídaném rozsahu), by bylo možné uvažovat o tom, že prostřednictvím takto (nezákonně) vytvořených rezerv byl (v rozporu se zákonem) snížen zisk, o jehož rozdělení může valná hromada rozhodnout.

KVĚTEN 2022

Nezakládání účetní závěrky

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2536/2021

účetní závěrka, nezakládání účetní závěrky, zrušení společnosti

Krátký komentář H&P | V probíraném případě byla společnost rejstříkovým soudem opakovaně vyzvána, aby do sbírky listin doplnila účetní závěrky (a výroční zprávy) za roky 2006–2017. Rejstříkový soud společnosti s opakovanou výzvou uložil i pořádkovou pokutu.

Společnost byla aktivní, reagovala, a dokonce i uhradila pořádkovou pokutu. Účetní závěrky však nezaložila, ať už z toho důvodu, že tak učinit nechtěla (např. z důvodu pocitu zajištění konkurenční výhody), nebo tak učinit nemohla (např. z důvodu, že tyto dokumenty již neměla k dispozici). Rejstříkový soud na to reagoval rozhodnutím o zrušení společnosti a nařídil její likvidaci.

Zákon stanoví, že neplní-li společnost povinnost zakládat dokumenty do sbírky listin opakovaně nebo může-li takové neplnění mít závažné důsledky pro třetí osoby a je na tom právní zájem, může rejstříkový soud i bez návrhu zahájit řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací. Rejstříkový soud na tuto skutečnost zapsanou osobu upozorní a poskytne jí přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.

Předmětem sporu u Nejvyššího soudu se stala otázka, co je oním právním zájmem třetích osob. Soud uzavřel, že právní zájem na zrušení zapsané osoby s likvidací (a to jak z důvodu opakovaného neplnění povinností, tak z důvodu neplnění povinností majícího závažné důsledky pro třetí osoby) je zásadně dán již tím, že sbírka listin neodpovídá požadavku aktuálnosti a úplnosti a neplní svou informační funkci vůči třetím osobám.

To tedy znamená, že právní zájem na zrušení společnosti bude dán už jen proto, že sbírka listin ohledně ní nemá žádnou vypovídací hodnotu a neplní svou informační funkci vůči třetím osobám (např. spotřebitelům, zákazníkům a obchodním partnerům). Prokazování právního zájmu tak zpravidla nebude velkou překážkou v cestě za vydáním rozhodnutí o zrušení společnosti.

Vybraná právní věta | Právní zájem na zrušení zapsané osoby s likvidací – a to jak z důvodu opakovaného neplnění povinností podle § 104 z. v. r., tak z důvodu neplnění povinností majícího závažné důsledky pro třetí osoby podle § 105 z. v. r. – je zásadně dán již tím, že zápisy v rejstříku sbírka listin o takové osobě neodpovídají požadavku aktuálnosti a úplnosti a neplní svou informační funkci vůči třetím osobám.

ČERVEN 2022

Doručování pozvánky

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 27 Cdo 3091/2021

doručování pozvánky, špatná adresa v seznamu společníka, přičitatelnost vadného doručení

Krátký komentář H&P | Společnost měla dva společníky, přičemž jeden z nich byl zároveň jednatelem. Společnost svolala valnou hromadu, jejímž hlavním bodem bylo odvolání tohoto jednatele a společníka v jedné osobě. Učinila tak s relativně malým předstihem pro to, aby stihla 15denní lhůtu pro doručení pozvánky před valnou hromadou, avšak jinak postupovala relativně standardně – doručila pozvánku na adresu společníků, která u nich byla zapsána v seznamu společníků.

Odvolávaný jednatel si však nechal dosílat poštu z uvedené adresy do svého P. O. Boxu, kam byla pozvánka doručena až přibližně 10 dní po odeslání. Tento společník se valné hromady nezúčastnil a na valné hromadě byl druhým společníkem odvolán z funkce jednatele společnosti. Soud se zabýval tím, zda za „pozdní“ doručení může společnost, v takovém případě by bylo usnesení valné hromady potenciálně neplatné, nebo zda si tento stav způsobil sám společník.

Prvně Nejvyšší soud připomněl, že společnost nemá povinnost měnit adresu pro doručování v seznamu společníků ani v případě, že má vědomost o tom, že společník přebírá poštu na jiné adrese. Změnu adresy má společník požadovat po společnosti sám, jinak neaktuálnost adresy jde k jeho tíži.

Proto bylo stanoveno, že není chybou společnosti, pokud odešle pozvánku včas, tj. tak, aby se při obvyklém běhu věcí mohla dostat do sféry dispozice společníka ve lhůtě 15 dnů před konáním valné hromady, a společník pozvánku neobdrží z důvodů na jeho straně (např. proto, že společnosti nesdělí adresu, na níž je k zastižení). Společnost totiž učinila vše, co po ní lze spravedlivě požadovat, aby se společník o konání valné hromady dozvěděl včas.

Na druhou stranu není-li pozvánka společníkovi doručena z příčin ležících nikoliv na straně společnosti, ale na straně společností zvoleného provozovatele poštovních služeb, je zásadně nutné pochybení provozovatele poštovních služeb přičíst k tíži společnosti. To znamená, že pokud pozvánka není doručena například pro pochybení poštovního doručovatele, půjde taková skutečnost k tíži společnosti.

A projednávaný případ? V něm bude muset dojít k doplnění zkoumání toho, zda k prodlení doručení došlo ve fázi od odeslání pozvánky do doručení pozvánky na adresu společníka v seznamu společníků (pak by byla chyba na straně společnosti), nebo až později ve fázi od doslání pošty z adresy společníka do jeho P. O. Boxu (pak by byla chyba na straně společníka).

Vybraná právní věta | Vznikla-li prodleva při doručování postupem provozovatele poštovních služeb, záleží na tom, zda pochybení nastalo do okamžiku, než provozovatel zásilku obsahující pozvánku na valnou hromadu přeměroval do P. O. Boxu navrhovatele (pak by se prodloužení doručování přičítalo společnosti, jež byla potud smluvním partnerem provozovatele poštovních služeb). Vznikla-li však prodleva až při realizaci samotné dosílky, jde (jak bylo výše řečeno) k tíži navrhovatele. Nebude-li možné přesně zjistit okamžik, kdy provozovatel poštovních služeb pochybil, odpovídá spravedlivému uspořádání věcí, aby důsledky prodlevy při doručování pozvánky na valnou hromadu nesl navrhovatel, neboť to byl on, kdo primárně zanedbal při přebírání zásilek adresovaných mu společností ochranu svých práv.

ČERVENEC 2022

Ručení jednatele věřitelům

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2022, sp. zn. 27 Cdo 59/2022

péče řádného hospodáře, ručení jednatele za dluhy společnosti, splnitelnost pohledávky jako podmínka vzniku ručení

Krátký komentář H&P | V roce 2020 jsme upozorňovali na rozhodnutí Nejvyššího soudu, ve kterém uvedl, že pokud jednatel způsobil společnosti újmu, může u něj být založeno ručení za splnění dluhů společnosti vůči jejím věřitelům. Je přitom lhostejné, z jakého důvodu a vůči komu tyto pohledávky vznikly. V takovém případě by jednatel ručil věřitelům společnosti až do výše způsobené škody. Podmínkou je, že se věřitel nemůže své pohledávky domoci po společnosti – bez ohledu na důvod takové skutečnosti. Věřitelé se pak mohou domáhat splnění jejich pohledávky přímo po jednatele, ačkoliv mají danou pohledávku za společností.

Nejvyšší soud toto rozhodnutí nyní doplnil. V projednávané věci šlo konkrétně o výklad toho, zda náhrada újmy, kterou má být jednatel povinen společnosti poskytnout, musí být pro založení ručení věřitelům již splatná či nikoliv.

Nejvyšší soud uvedl, že věřitelé mohou s úspěchem jednatele žalovat z ručitelského titulu i v případě, že povinnost nahradit způsobenou újmu ještě není splatná. Postačuje, pokud je splnitelná, tedy když ji může jednatel společnosti splnit, což bude zpravidla okamžik předcházející splatnosti.

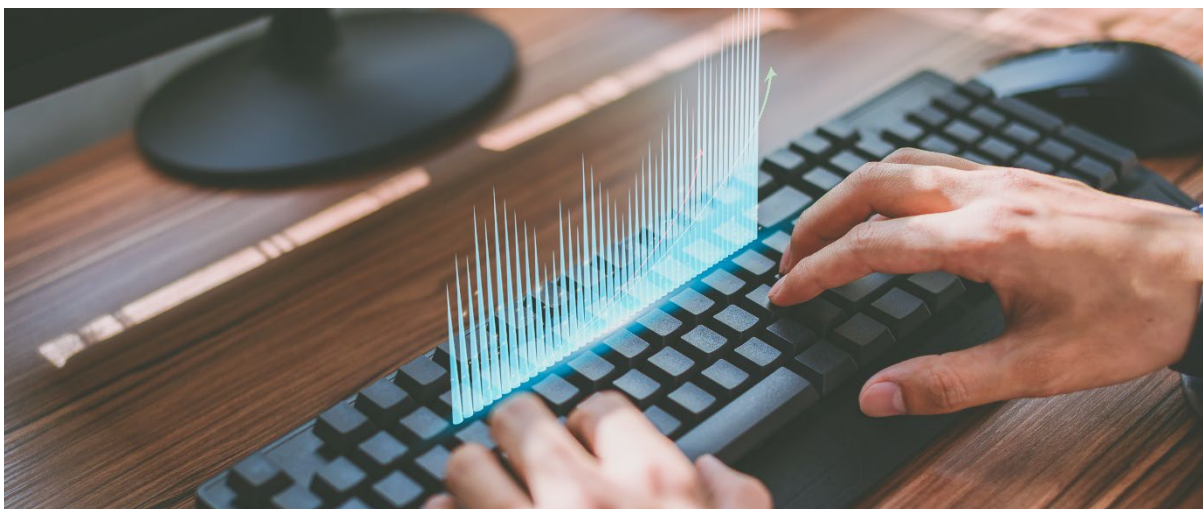
Dále Nejvyšší soud uvedl, že ručení jednatelů za dluhy společnosti ve prospěch věřitelů je nástroj směřující ke spravedlivějšímu uspořádání vztahů v situaci, kdy je postavení věřitelů zhoršeno a nemohou se domoci své pohledávky za společností. I to byl důvod, proč se cesta k vymožení pohledávky za jednatele opět o něco „zjednodušila“, když je napříště postaveno najisto, že povinnost nahradit újmu nemusí být splatná.

Vybraná právní věta | S ohledem na uvedený výklad lze uzavřít, že smysl a účel § 159 odst. 3 o. z. nevyžaduje, aby člen voleného orgánu ručil za dluhy právnické osoby až od okamžiku splatnosti závazku na náhradu škody, a ke vzniku jeho ručení tak postačí, je-li oprávněn svou povinnost k náhradě škody plnit.

SRPEN 2022

Falešný akcionář

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2805/2021

neplatnost usnesení valné hromady, nevyměněné akcie, pozastavení akcionářských práv, určovací žaloba

Krátký komentář H&P | V rámci skutkového stavu navrhovatel napadal rozhodnutí jediného akcionáře, a to mj. s tím odůvodněním, že tento jediný akcionář na něj převedl akcie již téměř před 10 lety, a tedy akcionářem nyní vůbec není. Nemohl tak přijmout žádné rozhodnutí v působnosti valné hromady, a tedy ani vyměnit management společnosti a změnit stanovy.

Celý skutek však komplikovalo, že navrhovatel nabyl 100 % akcií na majitele, které nebyly imobilizované. Právní úprava z roku 2013, která měla za cíl zvýšit transparentnost akciových společností, však přikazovala v takovém případě vyměnit akcie na majitele nejpozději do 30. 6. 2014 za akcie na jméno, jinak se od tohoto data s akciemi nemohla vykonávat akcionářská práva.

Nejvyšší soud v tomto případě přitakal soudům nižší instance a uvedl, že akcionář, který si včas nevyměnil akcie, se skutečně vůči „falešnému akcionáři“ nemůže bránit návrhem na vyslovení neplatnosti jeho rozhodnutí. Uvedl totiž, že i toto právo se mu ze zákona pozastavuje, dokud si akcie řádně nevymění.

„Pravý akcionář“ však zároveň žaloval i na vyslovení zdánlivosti přijatého rozhodnutí, jelikož rozhodoval „falešný akcionář“, který vůbec neměl pravomoc v daném případě za valnou hromadu rozhodovat. I v tomto případě, kdyby byl navrhovatel úspěšný, bylo by soudem rozhodnuto, že mj. management dosazený „falešným akcionářem“ nebyl řádně zvolen.

V tomto ohledu Nejvyšší soud uvedl, že takové právo navrhovateli zůstává, pokud prokáže naléhavý právní zájem. Ten se však plynutím času postupně oslabuje. Navíc právní zájem nelze automaticky dovozovat pouze proto, že se ve skutečnosti jedná o „pravého akcionáře“.

Vybraná právní věta | Právo dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady je jedním z práv spojených s akciemi, které akcionář není oprávněn vykonávat po dobu prodlení se splněním povinnosti podle § 3 odst. 1 věty první zákona č. 134/2013 Sb. Na akcionáře, který je v prodlení se splněním této povinnosti, tedy dočasně (po dobu jeho prodlení) nelze nahlížet jako na osobu oprávněnou dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady. Věcnou legitimaci ani naléhavý právní zájem na určení, že se na usnesení valné hromady hledí, jako by nebylo přijato, nelze odvozovat pouze ze skutečnosti, že navrhovatel je akcionářem společnosti.

ZÁŘÍ 2022

Společnické spory

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2022, sp. zn. 27 Cdo 3769/2021

svolávání valné hromady, návrh usnesení valné hromady, odvolání jednatele

Krátký komentář H&P | V tomto případě si společníci založili své s. r. o. před více než dvaceti lety tak, že každý měl ve společnosti přesně 50% podíl. Nejpozději od roku 2019 jeden z 50% společníků usiloval na valných hromadách o odvolání druhého 50% společníka z funkce jednatele pro údajné porušování jeho povinností při výkonu funkce. Nejvyšší soud v tomto případě posuzoval valnou hromadou z roku 2020, která byla v pořadí již třetí v řadě s předmětem odvolání jednatele.

Tentokrát byla valná hromada svolána jedním ze společníků za účelem odvolání jednatele „pro případ, kdyby bylo soudem pravomocně rozhodnuto o neplatnosti či nicotnosti rozhodnutí valné hromady“ z minulosti, která taktéž jednatele odvolávala.

Na této valné hromadě však svolavatel (a zároveň jednatel) odmítl nechat o svém odvolání hlasovat, jelikož si shora citovaný účel vyložil tak, že pouze za podmínky předložení rozhodnutí soudu o neplatnosti předchozích usnesení valných hromad si společník přeje jednatele znovu odvolávat. I přes tento názor jednatele si přímo na místě navrhuující společník sám tento bod uvedl, uspořádal hlasování, kterého se taktéž sám zúčastnil, a konstatoval, že jednatel byl odvolán. Vrchní soud však uvedl, že v tomto případě valná hromada (i přes snahu navrhujiícího společníka) skutečně o ničem nehlasovala.

Nejvyšší soud závěry vrchního soudu korigoval. Připomněl totiž, že případná nedostatečná usnášeníschopnost nebo počet hlasů, vady ve svolání a vedení valné hromady aj. jsou především důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady (nikoliv zdánlivosti). V takovém případě platí, že usnesení jsou platně přijatá, dokud soud konstitutivně jejich platnost nezruší.

Vybraná právní věta | Je-li valná hromada svolávána na žádost kvalifikovaného společníka, musí pořad jednání valné hromady obsahovat body, které si kvalifikovaný společník přeje projednat. Bude-li žádost o svolání valné hromady obsahovat i návrh usnesení, které má valná hromada společnosti přijmout, měla by o něm valná hromada zásadně hlasovat ve znění, v jakém bylo společníkem navrženo. Svolavatel valné hromady může opravit chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti, zásadně však není oprávněn do znění takto navrženého usnesení obsahově zasahovat. Tím méně jsou svolavatel nebo jiná osoba řídící valnou hromadu oprávněni posuzovat, zda dají o takto navrženém usnesení vůbec hlasovat. Bude-li navržené usnesení podle názoru osoby řídící valnou hromadu trpět vadou, zejména vadou způsobující jeho neplatnost, nebo nicotnost, může o tom vyrozumět společníky. Je-li zároveň jednatelem, je to dokonce jeho povinností.

ŘÍJEN 2022

Jednání ve střetu zájmu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2022, sp. zn. 31 Cdo 1640/2022

smluvní zastoupení, překročení zástupčího oprávnění, střet zájmů, dobrá víra třetí osoby

Krátký komentář H&P | Jedná se o rozsudek velkého senátu, takže vedle jeho zásadního obsahu také otáčí kormidlem dosavadní soudní praxe (a to velmi citelně). Nejvyšší soud již dříve vyložil pravidla upravující střet mezi zájmy člena voleného orgánu společnosti a zájmy této společnosti. Zjednodušeně – zákon o obchodních korporacích upravuje dva typy situací. První z nich je případ, kdy se člen voleného orgánu (nebo osoba jemu blízká) ocitne při výkonu své funkce třeba jen v potenciálním střetu zájmů se společností, ve které funkci vykonává. Druhou situací je případ, kdy člen voleného orgánu společnosti (nebo osoba jemu blízká) zamýšlí s touto společností uzavřít smlouvu. V obou těchto případech je taková osoba zásadně povinna informovat o této situaci orgán, jehož je členem, a kontrolní orgán, případně orgán nejvyšší.

Z judikatury se doposud zdálo, že následkem porušení těchto povinností je potenciálně relativní neplatnost, které se dalo dovolat. Pokud se jí však nikdo včas úspěšně nedovolal v promlčecí lhůtě, jednání dále zásadně nešlo z hlediska jeho platnosti zpochybnit. To byl, jak přiznává probírané rozhodnutí, i většinový názor odborné veřejnosti.

To však již neplatí – velký senát změnil přístup k těmto situacím. **Za určitých podmínek nově platí, že takovým jednáním společnost nemusí být vůbec vázaná, pokud s ním dodatečně a bez zbytečného odkladu nevyjádří souhlas (v některých případech se bez ohledu na souhlas posuzuje dobrá víra třetí osoby, se kterou bylo jednáno). Logika je tedy oproti možnosti vyslovit relativní neplatnost opačná (alespoň pro určité typy jednání). Při porušení pravidel o střetu zájmů v případech absence dobré víry třetí strany není společnost příslušným jednáním vázaná a teprve dodatečně po udělení jejího souhlasu se daným jednáním zavázat může.**

Toto pravidlo svým významem výrazně přesahuje praxi práva obchodních společností, ale zasahuje typicky téměř do všech právních jednání, kde je jednajícím zastoupen (tedy význam se neomezuje pouze na právnické osoby). Pro úplnost je ještě nutné dodat, že rovněž v některých případech jednání ve střetu zájmů může být namísto společnosti vázán sám jednatel.

Vybraná právní věta | Zákon zástupci odnímá oprávnění zastupovat v případě, že jeho zájmy jsou ve střetu se zájmy zastoupeného. Jedná-li zástupce ve střetu zájmů, jedná v záležitosti, pro niž mu nesvědčí oprávnění zastupovat (své zástupčí oprávnění překračuje). Důsledkem jednání bez zástupčího oprávnění, resp. překročení zástupčího oprávnění, přitom není neplatnost právního jednání učiněného (neoprávněným) zástupcem; takové jednání toliko zastoupeného nezavazuje, přičemž zastoupenému zůstává právo je dodatečně schválit (ratihabovat) a tím je učinit závazným i pro sebe. K dodatečnému schválení právního jednání neoprávněného zástupce musí dojít ve lhůtě bez zbytečného odkladu (§ 440 odst. 1 věta první o. z.) běžící od okamžiku, kdy se zastoupený dozví o tom, že zástupce jednajícím v nedovoleném střetu zájmů za něj učinil určité právní jednání. Vědomost zástupce jsoucího ve střetu zájmů přitom nelze zastoupenému přičítat.

Velký senát proto uzavírá, že jedná-li zástupce, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy zastoupeného, je tímto jednáním zastoupený vázán vždy, byla-li třetí osoba (s níž zástupce jednal) v dobré víře, že zástupci svědčí zástupčí oprávnění (že mezi zájmy zástupce a zájmy zastoupeného není rozpor, popř. že existující rozpor neomezuje zástupčí oprávnění zástupce). Není-li třetí osoba v dobré víře, není zastoupený jednáním zástupce vázán; může je však v souladu s § 440 o. z. dodatečně schválit (ratihabovat). Nedostatek zástupčího oprávnění zástupce (způsobeného nedovoleným střetem zájmů) se zastoupený dovolá ve smyslu § 437 odst. 2 věty první o. z. tím, že právní jednání bez zbytečného odkladu dodatečně neschválí.

LISTOPAD 2022

Diskvalifikace jednatele soudem

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1370/2021

vyloučení jednatele, zákaz výkonu funkce, závažné porušení povinností, digitalizační novela

Krátký komentář H&P | V tomto řízení Nejvyšší soud posuzoval návrh bývalého manžela o vyloučení bývalé partnerky z funkce statutárního orgánu. V takovém případě by soud jednatelku nejen vyloučil z výkonu funkce, ale ještě by jí až na 3 roky zakázal výkon statutárního orgánu (nebo obdobnou pozici) kdekoli jinde.

Každý z bývalých manželů byl stále 50% společníkem společnosti. Navrhovatel však nebyl spokojen se způsobem řízení společnosti, když dle návrhu a názoru obou soudních instancí byla společnost řízena nehospodárně. Podle všeho mělo docházet k (i) k přeposílání finančních prostředků společnosti přímo na účet jednatelky bez právního titulu; (ii) k různým nepovedeným daňovým optimalizacím ve vztahu k zaměstnancům a souběžným dohodám o provedení práce; (ii) k pronajímání bytu společností a následnému podnájmu pro dceru jednatelky za symbolickou hodnotu jako prostor pro home-office; (iv) k nákupu drahého automobilu pro užívání dcerou; (v) nebo také k placení bezpečnostní agentury společností, která měla za úkol mj. získávat informace o nové partnerce navrhovatele nebo kvůli domnělému nebezpečí ze strany navrhovatele poskytnout ochranu jednatelce a dceři.

Nejvyšší soud uvedl, že statutára je na místě vyloučit z funkce a do budoucna jej diskvalifikovat v případě závažného porušení povinné péče (zásadně na úrovni hrubé nedbalosti). Pokud se však jedná o neloajální jednání (jako např. neoprávněné obohacování sebe a své rodiny na úkor společnosti), pak zásadně bude dán důvod pro diskvalifikaci. Není přitom rozhodné, zda došlo ke vzniku újmy. Daný mechanismus má chránit veřejný pořádek a jeho smysl tak překračuje interní soukromé zájmy ve společnosti. Oprávněnost uvedených výdajů se nepodařilo před soudy prokázat. Jednatelka tak skutečně byla vyloučena ze své funkce a bylo jí zakázáno vykonávat funkci jednatele (či obdobnou pozici) na dobu 3 let.

Úprava diskvalifikace doznala od roku 2021 změn. V případě konkrétního ustanovení, které v tomto rozhodnutí Nejvyšší soud vykládal, se však výrazný odklon od jeho závěrů očekávat nedá. Čeká nás však ještě jedna změna provedená „digitalizační novelou“, o které jsme Vás informovali v Korporátní bleskovce. Ta zavede mj. evidenci vyloučených osob z funkce člena voleného orgánu, do které budou mít přístup soudy a notáři a budou přes ni schopni zkontrolovat, zda zvolený jednatel nemá zákaz výkonu funkce.

Vybraná právní věta | Současně nelze pominout, že každý manažer, členy statutárních orgánů nevyjímaje, je při svém rozhodování vystaven nebezpečí chybných úsudků a odhadů, byť by jednal sebeodpovědněji. Jinak řečeno, ani člen statutárního orgánu není a nemůže být neomylný, což je nutné vzít v úvahu při posuzování, zda jednal s péčí řádného hospodáře. Popsanou optikou je třeba vždy pečlivě posuzovat, zda člen statutárního orgánu náležitou péči vůbec porušil, a pokud ano, zda lze takové porušení považovat za závažné. Za závažné porušení náležité péče, odůvodňující vyloučení z výkonu funkce, by měla být zásadně považována toliko jednání činěná s hrubou nedbalostí (typickým příkladem je naprostá rezignace na plnění povinností spojených s výkonem funkce).

37] Naopak porušení povinnosti nezbytné loajality, tedy jednání nikoliv v zájmu obchodní korporace, ale v zájmu svém, osob blízkých či jiných osob, je zpravidla natolik hrubým a vážným porušením povinnosti člena voleného orgánu, že je lze považovat za závažné porušení povinností spojených s výkonem funkce ve smyslu § 65 z. o. k., ospravedlňující sankci v podobě diskvalifikace.

PROSINEC 2022

Dodatek ke střetu zájmů

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 12. 2022, sp. zn. 27 Cdo 2699/2021

rozsah povinnosti, informační povinnost, střet zájmů

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud navázal na svůj výklad k § 54 a 55 ZOK, ve kterém uvedl, že pokud člen voleného orgánu nesplní informační povinnost o svém střetu zájmu při určitém jednání společnosti, nebude společnost zásadně takovým jednáním ve střetu zájmů vázána, a mj. tak není nutné namítat relativní neplatnost. Nyní Nejvyšší soud poskytl svůj výklad k rozsahu této informační povinnosti.

Valná hromada posuzující střet zájmů člena voleného orgánu musí mít dostatek informací pro to, aby dokázala zvážit, zda uzavření smlouvy (učinení právního jednání) zakáže, či nikoliv. K tomu potřebuje znát podmínky daného právního jednání. Nejvyšší soud uvádí, že člen voleného orgánu zásadně splní svoji povinnost poskytnutím celého návrhu smlouvy nebo sdělením celého obsahu právního jednání.

V případě, že dojde z jakéhokoli důvodu k předložení pouze části obsahu daného jednání valné hromadě, člen voleného orgánu se vystavuje riziku, že nesplní svoji informační povinnost a společnost nebude jednáním vázána. Taková situace nastane, jestliže v nezveřejněné části obsahu bude „neočekávané ujednání“, které na základě zveřejněné části nemohla valná hromada předpokládat.

Zároveň může člen valné hromady (tedy zřejmě každý společník, nikoliv valná hromada jako celek) požádat o doložení zbývajících nezveřejněných částí. Taková žádost o doplnění obsahu zřejmě naráží na limity práva na informace společníka či akcionáře na valné hromadě. Dle rozhodnutí však platí, že informační povinnost nebude splněna, dokud nebude tato zbývajících část k žádosti rovněž doložena.

Toto rozhodnutí tedy přineslo upřesnění některých pravidel v procesu plnění informační povinnosti při střetu zájmů. Jak bylo uvedeno v úvodu tohoto příspěvku, nadále platí, že následky porušení těchto pravidel jsou velmi závažné.

Vybraná právní věta | Člen voleného orgánu obchodní korporace svou informační povinnost zásadně splní tím, že příslušnému orgánu předloží celé znění návrhu smlouvy nebo mu sdělí celý její obsah. Informační povinnost bude zpravidla splněna také tehdy, pokud člen voleného orgánu předloží příslušnému orgánu obchodní korporace pouze část návrhu smlouvy anebo pokud příslušný orgán informuje pouze o části obsahu zamýšlené transakce, je-li z předložené části návrhu smlouvy anebo z předložených informací patrné, zda uzavřením smlouvy mohou být zasaženy zájmy korporace.

Je-li totiž příslušnému orgánu obchodní korporace svěřena působnost kontrolovat, zda je uzavření smlouvy ve střetu zájmů v souladu se zájmy obchodní korporace, a (případně) uzavření zakázat, bezpochyby může tento orgán sám zvážit, zda mu neúplný návrh smlouvy k posouzení postačuje.

Nemá-li příslušný orgán – podle svého úsudku – dostatek informací, může po předkládajícím členu voleného orgánu požadovat jejich doplnění, uzavření smlouvy do doplnění informací zakázat anebo uzavření smlouvy podmínit například tím, že určí, jaká ujednání smlouva nesmí, či naopak může obsahovat.

Možností splnit informační povinnost tím, že člen voleného orgánu předloží příslušnému orgánu obchodní korporace pouze část návrhu smlouvy anebo že příslušný orgán informuje pouze o části obsahu zamýšlené transakce, není dotčeno právo členů nejvyššího orgánu obchodní korporace (společníků nebo akcionářů, popř. členů družstva) žádat, aby předkládající člen voleného orgánu předložil plné znění návrhu smlouvy anebo aby valnou hromadu informoval o celém obsahu zamýšlené transakce. Vyžaduje-li přitom kterýkoli ze členů nejvyššího orgánu, aby předkládající člen voleného orgánu předložil plné znění návrhu smlouvy anebo aby nejvyšší orgán informoval o celém obsahu zamýšlené transakce, předkládající člen voleného orgánu svou informační povinnost ve smyslu § 55 odst. 1 z. o. k. nesplní dříve, než žádosti člena nejvyššího orgánu vyhoví.

Člen voleného orgánu však informační povinnost podle § 55 odst. 1 z. o. k. nesplní, nesdělí-li příslušnému orgánu smluvní podmínky, které tento orgán nemohl na základě obdržených informací ve smlouvě, kterou člen voleného orgánu s obchodní korporací (skutečně) uzavřel, očekávat.

2023

LEDEN 2023

Napadání přeměn

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2022, sp. zn. 29 ICdo 76/2021

přeměna společnosti, odpůrcí žaloba, neplatnost přeměny, neúčinnost přeměny

Krátký komentář H&P | V tomto rozhodnutí byla posuzována situace, kdy společnost v úpadku podstoupila přeměnu rozdělením sloučením několik let předtím, než sama na sebe podala insolvenční návrh. V rámci přeměny došlo k odstěpení hodnotného majetku, který by jinak mohl být použit k uspokojení pohledávek věřitelů ve větší míře.

Proces přeměny je vysoce formalizovaný postup, během kterého je poskytována zvýšená ochrana společníkům i věřitelům. Věřitele chrání jak pravidla procesní povahy zajišťující jejich informační standard, tak i normy, které je mají chránit před zásahy do jejich majetkové sféry, například založením tzv. křížového ručení zúčastněných společností nebo možností věřitelů domáhat se dostatečné jistoty.

Právě ochrana věřitelů byla předmětem rozhodování Nejvyššího soudu v tomto případě. Konkrétně soud zvažoval, zdali je možné, aby insolvenční správce v rámci insolvenčního řízení napadal již uskutečněnou přeměnu jako relativně neúčinnou návrhem dle insolvenčního zákona. Odvolací soud takový postup odmítl, a to mj. s odkazem právě na existující ochranu věřitelů v zákoně o přeměnách, ale také s odkazem na to, že zapsaná přeměna je nezměnitelná a nezrušitelná.

Nejvyšší soud těmto názorům nepřisvědčil. Úspěšná odpůrcí žaloba totiž ničeho nemění na platnosti přeměny ani její účinnosti, pouze rozšiřuje majetek, ze kterého se insolvenční věřitelé mohou uspokojit na své pohledávky.

Stejně tak Nejvyšší soud dle svých slov nenalezl žádný důvod, proč by se vedle obecné ochrany věřitelů vyplývající ze zákona o přeměnách nemohla použít zvýšená ochrana pro případ insolvence dle insolvenčního zákona.

K ochraně věřitelů vyplývající ze zákona o přeměnách je tak nutné přičíst potenciálně i ochranná ustanovení z insolvenčního zákona. Nelze však přehlédnout, že argumentace tím, že zákon o přeměnách další ochranu věřitelů výslovně neodmítá, samozřejmě otevírá dveře i dalším možnostem. Jako první přichází na mysl napadání přeměny návrhem relativní neúčinnosti dle občanského zákoníku, tedy mimo úpadkový stav dlužníka.

Přeměny (ale pochopitelně nejen ty) tak v žádném případě nemohou být využívány jako nástroj pro „odklánění majetku“ před věřiteli společnosti.

Vybraná právní věta | Otázka, zda k ochraně věřitelů obsažené v zákoně o přeměnách přistupuje i další ochrana, tj. možnost napadat přeměnu na základě odpůrcích žalob, v daném případě odpůrcí žaloby podle insolvenčního zákona, se tudíž posuzuje podle národní (české) právní úpravy. Protože zákon o přeměnách výslovně nevylučuje možnost napadnout projekt přeměny odpůrcí žalobou a výlukou v tomto směru neobsahuje ani insolvenční zákon, Nejvyšší soud ve shodě s tím, co k dané problematice uvádí odborná literatura, uzavírá, že nenalézá žádný důvod, který by měl bránit závěru, že rozdělení společnosti pozdějšího insolvenčního dlužníka lze napadnout odpůrcí žalobou podle § 235 a násl. insolvenčního zákona.

ÚNOR 2023

Střet zájmů

Rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1206/2022
& ze dne 15. 2. 2023, sp. zn. 27 Cdo 2863/2022

střet zájmů, schválení valnou hromadou, péče řádného hospodáře

Krátký komentář H&P | Podzimní část loňského sborníku byla věnována zásadní změně v přístupu k úpravě tzv. střetu zájmů. Velmi zjednodušeně připomínáme, že v zákonem definovaných případech se člen voleného orgánu může dostat do střetu zájmů, který je povinen oznámit typicky statutárnímu a/nebo kontrolnímu orgánu, případně valné hromadě. Pokud tak neučiní, následkem může být až to, že společnost není jednáním člena voleného orgánu v neoznámeném střetu zájmů vázaná.

Na začátku roku 2023 měl Nejvyšší soud možnost zodpovědět otázku, zda je skutečně nutné střet zájmů oznamovat valné hromadě, nebo zda postačuje, že o střetu zájmů a záměru jednat byli informováni všichni jednotliví společníci (nikoliv však už valná hromada jako orgán).

I vzhledem k velkému množství otázek, které se s tímto přístupem Nejvyššího soudu nyní pojí, poskytneme pouze citaci relevantních vět z probíraných rozhodnutí, abychom sami další otázky nepřidávali. Nejvyšší soud uvedl: „*Výjimečně může být shora uvedený účel ... naplněn též tím, že jednatel ... seznámí s obsahem zamýšlené smlouvy všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.*“

Ani v tomto případě se však neobejdeme bez dalších otázek a nejistot.

Namátkou:

- Z rozhodnutí se nepodává, proč by přípustnost takového řešení měla být výjimečná, tedy proč by účel úpravy střetu zájmů měl být tímto postupem naplněn toliko výjimečně.
- Není jasné, proč v tomto alternativním případě musí společníci vyjádřit souhlas. V případě oznámení střetu zájmů valné hromadě totiž valná hromada dané jednání neschvaluje (stejně tak je minimálně pochybné, zda mají společníci skutečně právo na projednání).
- Sporné momenty úpravy střetu zájmů se tak spíše rozšířily. Výkladových otázek by se k této judikatuře za poslední půlrok dala vymyslet celá řada.

Vybraná právní věta | Člen voleného orgánu obchodní korporace svou informační povinnost zásadně splní tím, že příslušnému orgánu předloží celé znění návrhu smlouvy, nebo sdělí celý její obsah.

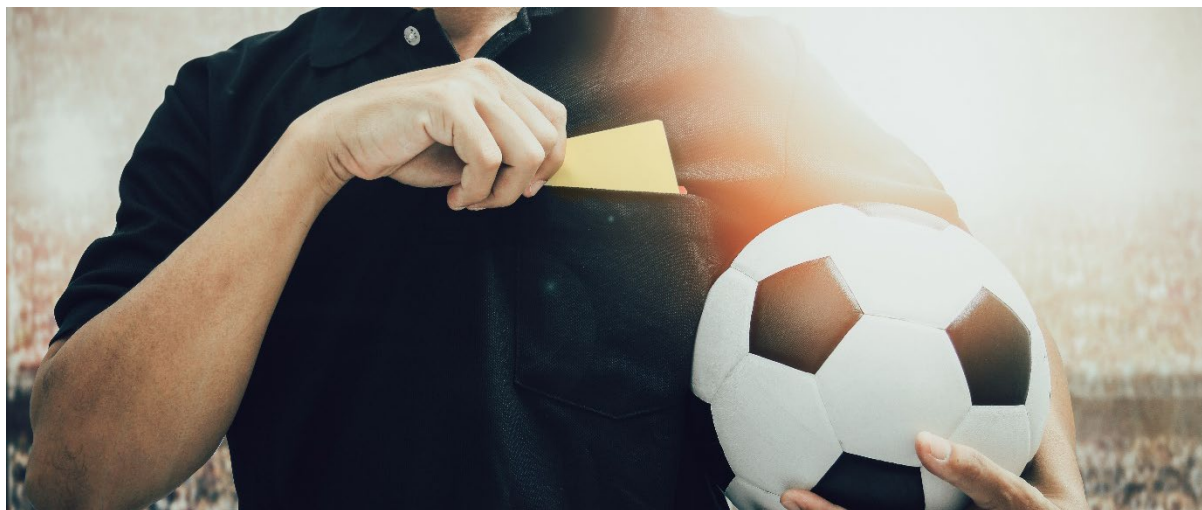
Informační povinnost bude zpravidla splněna také tehdy, pokud člen voleného orgánu předloží příslušnému orgánu obchodní korporace pouze část návrhu smlouvy anebo pokud příslušný orgán informuje pouze o části obsahu zamýšlené transakce, je-li z předložené části návrhu smlouvy anebo z předložených informací patrné, zda uzavřením smlouvy mohou být zasaženy zájmy korporace. Je-li totiž příslušnému orgánu obchodní korporace svěřena působnost kontrolovat, zda je uzavření smlouvy ve střetu zájmů v souladu se zájmy obchodní korporace, a (případně) uzavření zakázat, bezpochyby může tento orgán sám zvážit, zda mu neúplný návrh smlouvy k posouzení postačuje.

Výjimečně může být shora uvedený účel § 55 z. o. k. naplněn též tím, že jednatel společnosti s ručením omezeným seznámí s obsahem zamýšlené smlouvy všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.

BŘEZEN 2023

Rozhodčí komise spolku

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3737/2021

rozhodčí komise spolku, přezkum rozhodnutí, nicotnost ustanovení stanov

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud ve vybraném usnesení za březen posuzoval rozhodnutí Sboru rozhodců Fotbalové asociace České republiky. Jeden z členů FAČR se u Sboru rozhodců domáhal uložení povinnosti jednomu z fotbalových týmů, který byl členem tohoto spolku, zaplatit mu dlužnou částku. Zatímco Sbor rozhodců mu jeho právo přiznal, odvolací senát Sboru rozhodců toto rozhodnutí změnil a návrh zamítl. Rozhodnutí odvolacího orgánu pak dovolatel napadl pro neplatnost rozhodčího nálezu u soudu.

Obecné soudy uzavřely, že rozhodnutí Sboru rozhodců mj. není rozhodčím nálezem, jelikož se nejedná o rozhodčí komisi spolku v kontextu občanského zákoníku. A ačkoliv má být v nějakých ohledech rozhodnutí vykonatelné (jako exekuční titul), dle jejich názoru není možné jeho správnost přezkoumat v rámci soudní soustavy.

Nejvyšší soud připomněl, že rozhodčí komise je jedním z fakultativně zřizovaných orgánů spolku. Specifikum tohoto orgánu spočívá v tom, že jeho rozhodnutí má účinky pravomocného rozhodnutí soudu, a tím pádem je i soudně vykonatelné.

V tomto případě:

- Pokud je nějakému orgánu spolku přiznána pravomoc vydávat rozhodnutí s účinky pravomocného soudního rozhodnutí, je nutné mít možnost jeho správnost i soudně přezkoumat (obdobně jako rozhodčí nález).
- To znamená, že se na taková rozhodnutí vztahují i zákonná procesní pravidla, a nic na tom nezmění ani odlišná úprava v základacích dokumentech spolku, jelikož taková úprava není přípustná.

V rámci soudního řízení byla namítána i podjatost (a to jak ze světa advokátního, tak soudního). V rámci dovolacího řízení byla přezkoumána pouze potenciální podjatost soudce odvolacího soudu, který je zároveň osobou zainteresovanou v orgánech FAČR. Nejvyšší soud v této oblasti vyjádřil svůj názor, že funkce soudce není slučitelná s členstvím v orgánu spolku, který vydává rozhodnutí s účinky soudních rozhodnutí (rozhodčí nálezy). Podjatost soudce byla shledána však i z jiných důvodů.

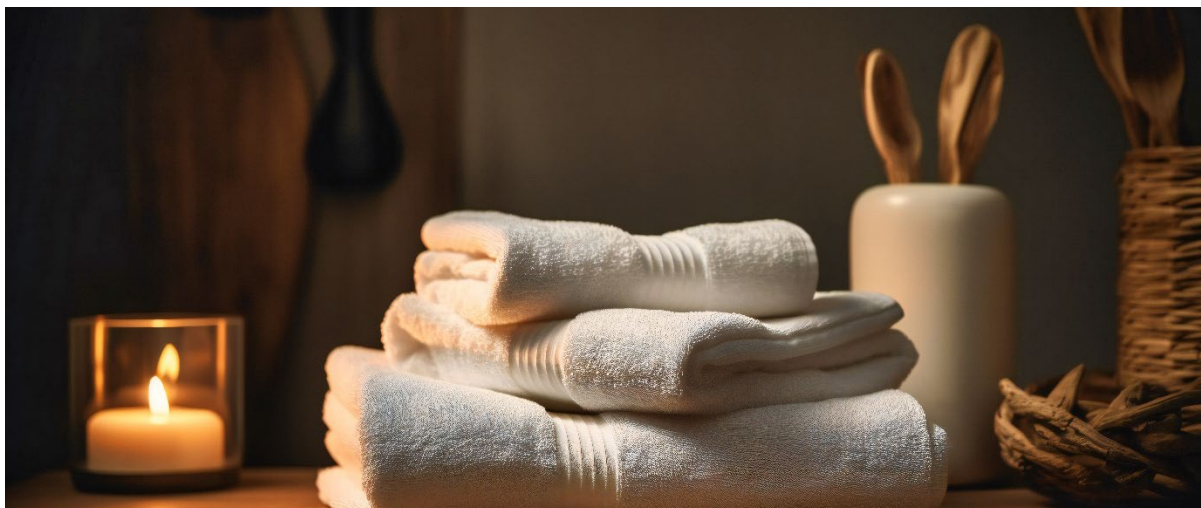
Vybraná právní věta | Stanovami zřízenému orgánu (rozhodčí komisi) lze svěřit do působnosti rozhodování o majetkových sporech náležejících do spolkové samosprávy. Rozhodnutí tohoto orgánu jsou závazná a neměnitelná (tj. mají účinky pravomocného rozhodnutí). Přezkum těchto rozhodnutí tak podléhá režimu řízení o zrušení rozhodčího nálezu soudem a zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí.

Ustanovení stanov, která zakládají takovýto orgán (rozhodčí komisi) a zároveň neumožňují přezkum rozhodnutí ustanovené rozhodčí komise v režimu zákona o rozhodčím řízení, odporuje donucujícím ustanovením zákona a nevyvolává zamýšlené právní účinky.

DUBEN 2023

Provádění pokynů

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2023, sp. zn. 27 Cdo 238/2022

pokyn do obchodního vedení, péče řádného hospodáře

Krátký komentář H&P | Dubnové rozhodnutí není svým závěrem tolik převratné jako jiná vybraná rozhodnutí. Odehrává se v něm však velmi častý příběh ze života člena statutárního orgánu. Ke všemu došlo v městské firmě technických služeb na Olomoucku.

Tam noví členové statutárního orgánu podali žalobu na náhradu újmy spočívající v domnělé škodě ve výši desítek milionů korun za investici do wellness vybavení, které se mělo ukázat jako prodělečné, s tím, že si žalovaní členové statutárního orgánu neopatřili dostatek informací pro takovou investici.

Obrana žalovaných byla snadná – jediný akcionář nám řekl, abychom tuto investici učinili. Taková obrana by byla zásadně spíše neúčinná, jelikož statutární orgán je odpovědný za obchodní vedení a není zásadně oprávněn do něj přijímat pokyny od kohokoliv.

Tento případ byl však odlišný v tom, že si o tzv. pokyn do obchodního vedení společnost (resp. členové statutárního orgánu) sama požádala. Za těchto okolností, prováděli-li členové představenstva pokyn od akcionáře, nejednali nutně v rozporu s péčí řádného hospodáře.

K tomu, aby představenstvo mohlo provést pokyn do obchodního vedení, o který žádá, však musí s péčí řádného hospodáře:

- svolat valnou hromadu, pokud nerozhoduje jediný akcionář;
- konkrétně formulovat návrh usnesení pro nejvyšší orgán a jeho zdůvodnění;
- důsledně poskytnout všechny informace pro rozhodování nejvyššího orgánu a ideálně připojit i své hodnocení (nejlépe vč. toho, zda některá varianta může společnosti způsobit újmu či být jinak nevýhodná).

Alternativy by pak měly být výhodnější pro společnost obdobné. Pokud pak takový pokyn představenstvo provede, nemusí být statutární orgán odpovědný za případnou újmu společnosti, jako tomu bylo v probíraném případě technických služeb.

Vybraná právní věta | Užitím argumentace *a minori ad maius* tak může statutární orgán požádat o udělení pokynu jak v oblasti obchodního vedení, tak i v oblasti strategického řízení.

Jestliže jediný akcionář za těchto okolností pokyn dle § 51 odst. 2 z. o. k. udělil a představenstvo investici následně (za podmínek obsažených v informacích poskytnutých jedinému akcionáři) realizovalo, je závěr odvolacího soudu, podle něhož žalovaní při rozhodnutí o realizaci investice nejednali v rozporu s péčí řádného hospodáře, co do výsledku v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu.

KVĚTEN 2023

Živnostenské podnikání unijní osoby

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 2 As 193/2022

živnostenské oprávnění, právnická osoba, odštěpný závod

Krátký komentář H&P | Květnový judikát nebyl zcela výjimečně vydán Nejvyšším soudem, ale jedná se o rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. I tam je nutné hledat rozhodnutí s dopadem do obchodní praxe – v tomto případě konkrétně praxe živnostenské.

Napříč živnostenskými úřady se jako podmínka pro možnost výkonu trvalého živnostenského podnikání rozvinul zvyk požadovat po zahraničních osobách zřízení odštěpného závodu na území České republiky a doložení právního důvodu užívání prostor. Po první judikatorní vlně ve věci UBER (9 A 49/2019) z pera Městského soudu v Praze měl nyní prostor vyjádřit se i Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti pražského magistrátu v této odlišné věci.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem Městského soudu v Praze. Podle tohoto závěru ze živnostenského zákona ani jiných předpisů neplatí, že by právnická osoba sídlící v jiném členském státě Evropské unie byla povinna pro účely získání živnostenského oprávnění zapsat sebe nebo svůj odštěpný závod do obchodního rejstříku. Tato povinnost může toliko platit pro osoby sídlící mimo Evropskou unii.

Ohlašující osoba samozřejmě musí splnit podmínky pro ohlášení živnosti dle živnostenského zákona (§ 45 a násl. ŽZ). Pokud podle živnostenského zákona musí zahraniční právnická osoba uvést označení a adresu umístění odštěpného závodu v České republice, pak se tato povinnost nicméně vztahuje pouze na právnické osoby, které odštěpný závod zřídily.

Úřady dovozená povinnost unijní právnické osoby zřídit odštěpný závod – jako nutná podmínka pro obdržení živnostenského oprávnění – představuje dle názoru Nejvyššího správního soudu nepřipustně rozšiřující požadavek. Po právnické osobě nelze důvodně požadovat, aby účelově a bez vlastní svobodné vůle zakládala odštěpný závod v tuzemsku výlučně za účelem uvedení takového údaje v ohlášení živnosti.

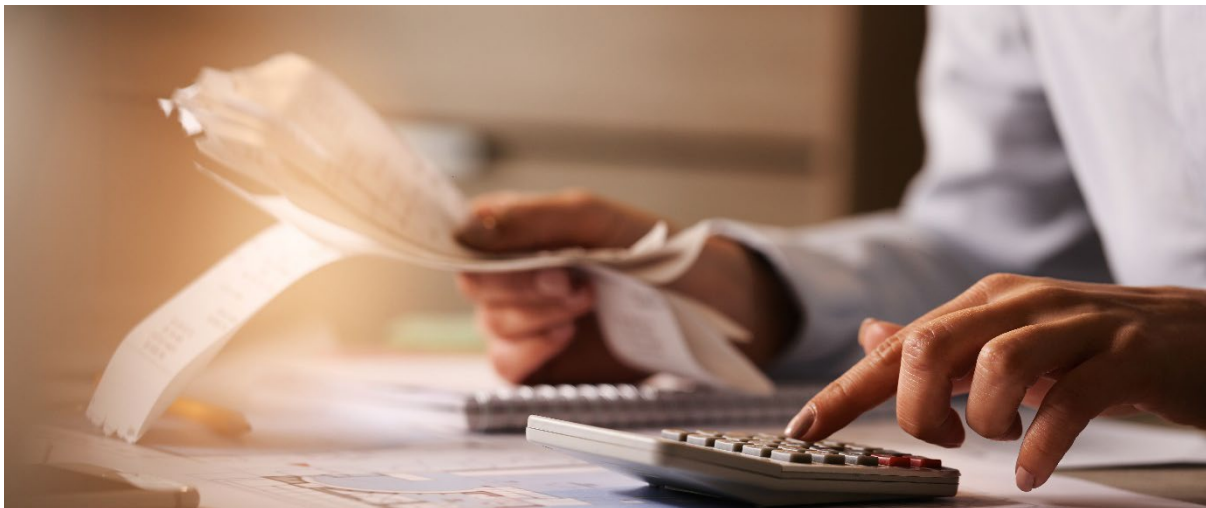
Vybraná právní věta | Živnostenský zákon dostatečně jasně nerozlišuje mezi zahraniční právnickou osobou se sídlem v EU a se sídlem v třetí zemi. NSS za této situace souhlasí s právním názorem vyjádřeným v rozsudku č. j. 9 A 49/2019-75, že pokud je znění právního předpisu v této otázce nejasné, je povinností správních orgánů přinejmenším uplatnit domněnku *in favorem conventionis*. Z ní v dané souvislosti plyne, že v pochybnostech o podmínkách pro získání živnostenského oprávnění unijní právnické osoby je třeba sledovat výklad podaný orgány EU, resp. znění primárního unijního práva a relevantní judikaturu Soudního dvora. Z nich povinnost unijní právnické osoby živnostensky podnikat prostřednictvím odštěpného závodu nevyplývá. Jak uvádí bod 14 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 14. 6. 2017, č. 2017/1132, o některých aspektech práva obchodních společností, zřízení pobočky je pouze jednou z možností, které společnosti mají při výkonu svého práva usazování v jiném členském státě. Povinnost zřídit pobočku neplatí ani z judikatury Soudního dvora, kterou citoval stěžovatel. Zmíněné rozsudky nanejvýš obecně zmiňují možnost usazení prostřednictvím pobočky.

Nadále platí požadavek, aby zahraniční právnická osoba, která chce na území ČR podnikat prostřednictvím živnostenského oprávnění, a to nikoliv dočasně a příležitostně, ale trvale nebo alespoň na dlouhodobější stabilní bázi (tj. skrze usazení jako projev svobody podnikání v jiném členském státě EU), splnila zákonné podmínky provozování živnosti. Tyto subjekty musí respektovat právo státu, ve kterém svobodu usazování využívají. Se subjekty využívajícími práva usazení v jiném členském státě EU ale musí být nakládáno stejně jako s domovskými subjekty. Jednotlivé členské státy EU od nich mohou vyžadovat splnění stejných podmínek, jaké požadují pro zahájení hospodářské aktivity po vlastních subjektech. Předpokladem pro získání živnostenského oprávnění je tak dodržení postupu ohlašování živnosti upraveného v § 45 a násl. živnostenského zákona. Podle § 45 odst. 3 písm. c) živnostenského zákona zahraniční právnická osoba uvede označení a adresu umístění odštěpného závodu v ČR. Tato povinnost se nicméně vztahuje pouze na právnické osoby, které odštěpný závod zřídily. Správními orgány dovozená povinnost unijní právnické osoby zřídit odštěpný závod – jako nutná podmínka pro obdržení živnostenského oprávnění – představuje nepřipustně rozšiřující požadavek. Po právnické osobě nelze důvodně požadovat, aby účelově a bez vlastní svobodné vůle zakládala odštěpný závod v tuzemsku výlučně za účelem uvedení takového údaje v ohlášení živnosti. Přesně v takové situaci se ocitá žalobkyně v nyní posuzované věci. Zjevně totiž nehodlá odštěpný závod zřídit, o čemž svědčí její nevole v ČR „cokoliv zřídit“. Jak ale konstatoval městský soud, s jehož závěry se NSS ztotožňuje, žalobkyně není povinna tento krok činit.

ČERVEN 2023

Běh promlčecí lhůty

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. 31 Cdo 3125/2022

splnění dluhu, faktura, počátek promlčecí lhůty

Krátký komentář H&P | Červnový judikát je sice méně korporační, ale rozhodně ne méně důležitý. Jedná se o rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu zaměřené na veledůležitou otázku běhu promlčecí lhůty u běžné pohledávky (v tomto případě z příkazní smlouvy). V daném případě šlo o relativně standardní nastavení příkazního vztahu.

Jedna strana se zavázala vykonat konkrétní činnost pro příkazce s tím, že průběžně při splnění určitých fází daného projektu vzniklo příkazníkovi právo požadovat úhradu domluvené odměny a možnost vystavit fakturu s 14denní splatností.

Dlužník odmítl zaplatit odměnu mj. kvůli tvrzeným pochybením věřitele. Po podání žaloby nakonec dlužník vnesl námitku promlčení, čímž se otevřel mezi stranami spor o to, od kdy začíná promlčecí lhůta pro uplatnění odměny běžet. Zatímco jedna strana uváděla, že promlčecí lhůta běží od okamžiku, kdy příkazník mohl poprvé u příkazce uplatnit právo na odměnu, druhá strana tvrdila, že začala běžet až po uplynutí 14 dní od vystavení faktury, tedy od okamžiku, kdy se měla dle smlouvy stát pohledávka splatnou.

Nejvyšší soud se přiklonil k první variantě. Uvedl, že vznikne-li věřiteli podle smlouvy právo požadovat úhradu dohodnuté ceny, přičemž doba, kdy má dlužník splnit dluh, je ve smlouvě stanovena jen tak, že podkladem je faktura vystavená věřitelem, pak jde o situaci, kdy si strany neujednaly, kdy má dlužník splnit dluh, a kdy je určení doby splnění dluhu ponecháno na vůli věřitele. Ten může určit dobu splnění dluhu tím, že požádá o jeho zaplacení „ihned“ poté, co mu vznikne právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, a dlužník je povinen splnit dluh ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ počítané od této žádosti.

To je zcela zásadní závěr, jelikož v takovém případě začíná promlčecí lhůta běžet již okamžikem, kdy se věřitel mohl dozvědět, že má právo určit dobu splnění dluhu (tedy že může dlužníka vyzvat k plnění například vystavením faktury, ale i běžnou výzvou k plnění). V daném případě tak pohledávka byla skutečně promlčena. Věřitel totiž poskytl plnění mnohem dříve, než zvládl vystavit fakturu, a tříletá promlčecí lhůta tak zcela uběhla.

Vybraná právní věta | Velký senát tudíž uzavírá (shrnuje), že vznikne-li věřiteli podle smlouvy právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, přičemž doba, kdy má dlužník splnit dluh, je ve smlouvě stanovena jen tak, že podkladem pro úhradu dohodnuté ceny plnění je faktura vystavená věřitelem, jejíž splatnost se sjednává v délce 14 dnů od jejího doručení dlužníkovi, pak jde ve smyslu § 1958 odst. 2 o. z. o situaci, kdy si strany neujednaly, kdy má dlužník splnit dluh, a kdy určení doby splnění dluhu je ponecháno na vůli věřitele. Ten může určit dobu splnění dluhu tím, že požádá o jeho zaplacení „ihned“ poté, co mu vznikne právo požadovat úhradu dohodnuté ceny plnění, a dlužník je povinen splnit dluh ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“ počítané od této žádosti. Marrým uplynutím této lhůty se peněžitý dluh stává splatným (dospělým).

Okolnostmi rozhodnými pro počátek běhu promlčecí lhůty jsou v takovém případě ve smyslu § 619 odst. 2 o. z. okolnosti, z nichž se věřitel dozvěděl (nebo dozvědět měl a mohl), že mu vzniklo právo určit dobu splnění dluhu. Ode dne, kdy se věřitel dozvěděl (nebo dozvědět měl a mohl), že mu vzniklo právo určit dobu splnění dluhu (právo „ihned“ požádat o zaplacení dluhu), začíná běžet tříletá subjektivní promlčecí lhůta dle § 629 odst. 1 o. z.

ČERVENEC 2023

Změny funkčního období

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1915/2022
& usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2023, sp. zn. 27 Cdo 2554/2022

změny funkčního období, souhlas člena voleného orgánu, dispozitivita zákona

Krátký komentář H&P | V červenci jsme představovali rovnou dvojici judikátů na stejné téma. Konkrétně Nejvyšší soud vyjasnil sporné situace, které vznikaly změnou funkčního období členů volených orgánů ve stanovách. V takových případech často nebylo jasné, zda tyto změny prodlužují nebo zkracují funkční období také již zvoleným členům volených orgánů (např. členům představenstva). Zároveň došlo i k zodpovězení otázky, zda funkční období členů představenstva může být časově neomezené.

PRODLOUŽENÍ FUNKČNÍHO OBDOBÍ

V prvním případě (27 Cdo 1915/2022) došlo ke změně pětiletého funkčního období člena představenstva na období časově neomezené (tedy na dobu neurčitou; dokud valná hromada člena neodvolá, nebo on neodstoupí apod.). Rejstříkový soud konstatoval, že taková změna nemá účinky pro již zvoleného člena představenstva, a jemu tudíž funkce zanikla uplynutím 5 let.

Nejvyšší soud k uvedené situaci uvedl, že mění-li se stanovy rozhodnutím valné hromady, je změna stanov, spočívající v prodloužení funkčního období členů volených orgánů, vůči stávajícím i budoucím členům účinná zásadně okamžikem účinnosti daného rozhodnutí (tedy typicky jeho přijetím). Taková změna však platí i pro již zvolené členy pouze tehdy, pokud s ní vyjádří souhlas (třeba konkludentně tak, že funkci budou dál vykonávat).

ZKRÁCENÍ FUNKČNÍHO OBDOBÍ

Nejvyšší soud měl příležitost vyjádřit se v rozhodnutí vydaném hned následující den i k opačné situaci (27 Cdo 2554/2022). Závěry pro tento krok se odlišují pouze mírně. Platí totiž, že mění-li se stanovy rozhodnutím valné hromady, je změna stanov, spočívající ve zkrácení funkčního období členů volených valnou hromadou (či jiným orgánem, jež k tomu opravňuje stanovy), vůči stávajícím i budoucím členům volených orgánů společnosti účinná zásadně okamžikem, kdy o ní valná hromada rozhodla, není-li v rozhodnutí uvedeno jinak (či ve stanovách nebo v zákoně – taková možnost modifikace platí pochopitelně jak pro případ zkrácení, tak i prodloužení funkčního období).

Nelze však rozhodnout o zkrácení funkčního období retroaktivně. Pokud by zkrácení období vyšlo tak, že by již funkce stávajícího člena měla v minulosti zaniknout, zanikne až okamžikem účinnosti rozhodnutí. Oproti prodloužení funkčního období se k tomuto kroku pochopitelně nevyžaduje souhlas daného člena.

ČASOVĚ NEOMEZENÉ FUNKČNÍ OBDOBÍ

Nejvyšší soud nakonec taktéž uvedl, že neshledává důvod, pro který by nebylo možné určit časově neomezenou délku funkčního období. Ve stanovách lze tedy funkční období stanovit i na dobu neurčitou.

Vybraná právní věta | Rozhodnutí valné hromady společnosti o prodloužení funkčního období statutárního orgánu je účinné vůči současným i budoucím členům statutárního orgánu. Člen voleného orgánu, kterého se týká změna stanov prodlužující funkční období tohoto statutárního orgánu, musí projevit souhlas (alespoň konkludentní), aby tato změna byla vůči němu účinná. (27 Cdo 1915/2022)

Rozhodnutí valné hromady společnosti o zkrácení funkčního období statutárního orgánu je účinné vůči současným i budoucím členům statutárního orgánu. Členovi, jemuž zanikla funkce v důsledku zkrácení funkčního období, tak zanikla funkce až účinností usnesení valné hromady, která tak rozhodla, nikoliv retroaktivně v době, kdy mu podle nového znění stanov zaniknout měla. (27 Cdo 2554/2022)

Společnost si může ve stanovách stanovit funkční období člena voleného orgánu na dobu neurčitou (27 Cdo 1915/2022).

SRPEN 2023

Kapitálové fondy

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 27 Cdo 948/2022

kapitálové fondy, účelově (ne)vázané fondy, nicotnost usnesení valné hromady

Krátký komentář H&P | Judikatorní léto bylo uzavřeno rozhodnutím Nejvyššího soudu o tzv. kapitálových fondech souvisejících s rozdělováním zisku. V tomto případě měla akciová společnost ve stanovách následující úpravu:

1. O rozdělování zisku společnosti rozhoduje valná hromada na návrh představenstva, který přezkumává dozorčí rada.
2. Zisk společnosti, dosažený v účetním období, použije společnost nejprve ke splnění daňových povinností stanovených obecně závaznými právními předpisy, poté k doplnění dalších fondů zřízených představenstvem dle těchto stanov a k dalším účelům schváleným valnou hromadou. Zbývající část zisku lze použít k rozdělení na podíl na zisku.
3. Valná hromada může rozhodnout, že část zisku, jež není účelově vázána, bude použita ke zvýšení základního kapitálu společnosti, nebo bude ponechána jako nerozdělený zisk.

Nejvyšší soud uvedl, že tato úprava stanov zakládá tzv. účelově vázaný fond. Na jejich adresu uvedl, že hodlá-li společnost zřizovat obdobné účelově vázané fondy, do kterých bude povinně rozdělován zisk, musí ve stanovách upravit alespoň výši, do jaké budou plněny, jakož i účel, ke kterému mají být fondy použity. Pokud tyto specifikace stanovy neurčují, není úprava ve stanovách pro akcionáře závazná (je zdánlivá).

Taková chybějící úprava by totiž dle Nejvyššího soudu znamenala faktické přesunutí působnosti rozhodování o rozdělení zisku na statutární orgán, a valná hromada by tak přišla o možnost rozhodnout, jak se ziskem naloží. Naopak úprava bez výše uvedených podmínek bude možná, pokud nebudou kapitálové fondy účelově vázány – to znamená, že i po zřízení takových fondů a jejich tvorbě bude nadále jejich obsah rozdělitelný jako zisk mezi společníky.

Pokud tak máte různé sociální, investiční a rezervní fondy, je namístě zbystřit.

Vybraná právní věta | Hodlá-li akciová společnost ve stanovách zřídit účelově vázané fondy tvořené ze zisku (do nichž je zisk povinně přidělován), musí stanovy společnosti upravit alespoň výši, do jaké budou tyto fondy naplňovány, nebo určit, jak velká část zisku do nich bude přidělována, jakož i konkretizovat účel, k němuž mají být prostředky z fondu použity (např. zda z fondů mohou být poskytována plnění osobám odlišným od akcionářů společnosti).

Určují-li stanovy (jako je tomu v projednávané věci), že zisk je přidělován do účelově vázaných fondů, avšak neupravují, do jaké výše má být zisk do fondů přidělován, není takové ujednání pro valnou hromadu při rozdělování zisku závazné (usnesení valné hromady nebude trpět vadou, nepřidělí-li zisk do těchto fondů).

Názor odvolacího soudu, podle kterého jsou „nicotné“ stanovy společnosti v rozsahu, v němž přenechávají určení pravidel pro tvorbu stanovami zřízených účelově vázaných fondů, do nichž je povinně přidělován zisk, na rozhodnutí představenstva, tak je – ač neobratně formulován – ve výsledku správný.

ZÁŘÍ 2023

Střety zájmů

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3160/2022

[jednání ve střetu zájmů, povinné informování, neformální postup](#)

Krátký komentář H&P | Podzim byl ve výběru judikátů zahájen staronovým tématem posledních dvou let – střety zájmů. Velmi zjednodušeně připomínáme, že v zákonem definovaných případech se člen voleného orgánu může dostat do střetu zájmů, který je povinen oznámit typicky statutárnímu a/nebo kontrolnímu orgánu, případně valné hromadě. Pokud tak neučiní, následkem může být až to, že společnost není jednáním člena voleného orgánu v neoznámeném střetu zájmů vázaná.

Nejvyšší soud na začátku letošního roku (viz výběr za únor) postupně ostré hrany pravidel o střetu zájmů otupoval. Nejprve uvedl, že ne vždy je nutné pro oznámení existujícího střetu zájmů svolávat valnou hromadu společnosti. V některých (dle soudu výjimečných) případech může být smysl zákona naplněn i tak, že člen voleného orgánu seznámí s obsahem zamýšleného právního jednání všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.

V projednávané věci jeden z jednatelů (a současně jeden ze dvou společníků) uzavíral se společností bezúročnou smlouvu o zápůjčce. Druhého společníka seznámil (neformálně) s výší zápůjčky a tento druhý společník byl se záměrem smlouvu uzavřít tedy srozuměn. Nejvyšší soud pak uvedl, že takový standard notifikace je z hlediska pravidel o střetu zájmů dostačující, jelikož druhý společník nepožadoval po žalobci svolání valné hromady (nebo předložení celé smlouvy o zápůjčce). V tomto případě se tedy nevyžadoval od druhého společníka ani souhlas ani vzdání se „práva na svolání valné hromady“, jak bylo řečeno mj. v únorovém rozhodnutí.

Již při rozboru dřívějšího rozhodnutí jsme k jeho závěrům byli lehce skeptičtí, respektive jsme k nim (a související argumentaci) měli mnoho dodatečných otázek. Nyní se požadavek na plnění notifikační povinnosti při střetu zájmů opět trochu posunul. Z režimu požadavku Nejvyššího soudu, že společník musí vyjádřit souhlas/vzdát se práva na svolání valné hromady, došlo zřejmě k posunu do režimu byl seznámen/nepožadoval svolání, což jsou z hlediska požadované aktivity společníků, kterým se oznamuje střet zájmů, pochopitelně zásadní rozdíly. Pravděpodobně (!) tak dochází k dalšímu postupnému uvolnění šroubů přísnosti pravidel o střetu zájmů. To je vzhledem ke zcela zásadním následkům nesplnění procesu informování o střetu zájmů pochopitelně vítaný postup – jednatel totiž mohl svoje povinnosti nesplnit také pouze z důvodu, že jeho povinnosti nejsou dostatečně přesné a srozumitelně popsány.

Vybraná právní věta | Účel § 55 z. o. k. (kterým je ochrana zájmů obchodní korporace, jež mohou být dotčeny uzavíranou smlouvou, na jejíž druhé straně stojí člen voleného orgánu) může být výjimečně naplněn též tím, že jednatel společnosti s ručením omezeným seznámí s obsahem zamýšlené smlouvy všechny společníky, kteří s jeho záměrem uzavřít tuto smlouvu se společností vyjádří souhlas, anebo tento záměr alespoň vezmou na vědomí s tím, že se vzdávají práva na projednání této záležitosti (a na případné vyslovení zákazu uzavřít smlouvu) valnou hromadou.

V poměrech projednávané věci soudy skutkově uzavřely, že žalobce (jako jednatel a jeden ze společníků dovolatelky) informoval jediného zbývajícího společníka dovolatelky o svém záměru uzavřít s dovolatelkou (bezúročnou) smlouvu o zápůjčce, seznámil ho s výší zápůjčky a zbývajícím společníkem dovolatelky byl s tímto záměrem srozuměn a nepožadoval po žalobci svolání valné hromady ani předložení návrhu smlouvy o zápůjčce.

ŘÍJEN 2023

Reflexní újma

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3333/2022

reflexní újma, odvozená újma, újma způsobená společníkovi

Krátký komentář H&P | Říjnové rozhodnutí se zabývalo tzv. reflexní újмой. Skutkový stav byl relativně složitý, proto jej mírně zjednodušíme pro potřeby tohoto textu.

V daném případě se nabyvatel podílu v s.r.o. domáhal ve svůj prospěch náhrady újmy způsobené této s.r.o. Újma měla být této s.r.o. způsobena porušením smluvní povinnosti jedné ze stran smlouvy o koupi dluhopisů. Zatímco běžně by se způsobené náhrady újmy domáhala přímo společnost, zde se jí domáhal nabyvatel podílu v ní. Takový postup vychází z jednoduché logiky – škoda způsobená společností se projeví i snížením hodnoty podílu společníka ve společnosti (v podobě tzv. reflexní újmy) a společník-nabyvatel podílu tak žádal nahrazení újmy, kterou ve svém majetku pociťoval, přímo pro sebe.

Žalobce dovozoval své oprávnění z obecného pravidla deliktního práva, které uvádí, že poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit. Nejvyšší soud tak identifikoval relevantní dovolací otázku tak, zda se dle tohoto ustanovení může společník domáhat náhrady reflexní újmy (popsané výše) pro sebe „namísto“ pro společnost.

Nejvyšší soud připomněl, že tato reflexní újma je odvozena od újmy hlavní způsobené přímo společností. Platí přitom, že pokud je újma na majetku společnosti nahrazena, je odstraněna i škoda způsobená jejím společníkům v důsledku snížení hodnoty jejich podílů.

Pokud by tak žalobou vůči jednatelům, kteří společnosti způsobili škodu, došlo k nahrazení újmy společnosti, společník po nich již nemůže pro sebe nahrazení reflexní újmy žádat. To platí i v případě, kdy újmu nezpůsobil přímo jednatel dané společnosti, ale osoba třetí. V takovém případě je společník chráněn povinností jednatelů společnosti danou škodu za společnost po škůdci vymáhat. Neučiní-li tak, může společník žalovat jednatele na náhradu újmy, ale opět ve prospěch společnosti, nikoliv pro sebe samotného. Pak se uplatní stejná logika – pokud takovou žalobou za společnost dojde i k navrácení hodnoty podílů společníků, reflexní újmu sami pro sebe již žádat nemohou.

V daném případě pak Nejvyšší soud uzavřel, že pokud takové právo nemá společník společnosti, nemá jej ani kdokoli v dalších ve vyšších úrovních majetkové struktury dané společnosti (tedy společník společníka apod.).

Vybraná právní věta | Skutečná škoda způsobená společností (v jejímž důsledku se sníží čistý obchodní majetek společnosti) se projeví i snížením hodnoty podílů ve společnosti – společníci v jejím důsledku utrpí škodu. Tato škoda (označovaná též jako tzv. reflexní škoda) je svou povahou odvozená od škody vzniklé na majetku společnosti. Její existence je závislá na existenci škody na majetku společnosti.

Je-li škoda vzniklá na majetku společnosti nahrazena, je odstraněna i škoda způsobená jejím společníkům v důsledku snížení hodnoty jejich podílů.

Jednatelé společnosti s ručením omezeným odpovídají společnosti za škodu, kterou jí způsobí porušením povinností při výkonu funkce. Nahrazením škody, kterou společnost způsobili jednatelé porušením svých povinností při výkonu funkce, dojde i k nahrazení odvozené škody na podílech společníků.

Je-li (může-li být) náhradou škody způsobené společností odstraněna i škoda odvozeně vzniklá v důsledku porušení povinností jednatelů při výkonu funkce společníkům na jejich podílech, nemá společník právo domáhat se vůči jednatelům náhrady (odvozené) škody na svém podílu; odstranění této újmy se může domoci tím, že jménem společnosti uplatní (její) nárok na náhradu škody.

LISTOPAD 2023

Náhrada újmy

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2023, sp. zn. 27 Cdo 446/2023

formální výkon funkce člena statutárního orgánu, způsobení újmy, generální plná moc

Krátký komentář H&P | Podzim jsme uzavírali dalším rozhodnutím k náhradě újmy, kterou způsobili členové statutárního orgánu. Pro předmět řízení byla významná letitá smlouva o zápůjčce, ve které se poškozená společnost (aktuálně v insolvenční) zavázala poskytnout jiné společnosti zápůjčku ve výši 21 mil. Kč. Představenstvo poškozené společnosti k výkonu své funkce přistoupilo tak, že udělilo vybrané osobě generální plnou moc (o těch zase jindy) v zásadě ke všem úkonům za společnost se všemi třetími osobami. Takto zmocněná osoba pak uzavřela zmíněnou zápůjčku tak, že peníze z ní čerpala s ní spřízněná společnost, za kterou smlouvu o zápůjčce podepsala stejná osoba – zmocněnec.

Ze společnosti bylo na tuto smlouvu plněno více než 13 mil. Kč a prostředky jí nikdy nebyly vráceny. Představenstvo se pak za poškozenou společnost nahrazení způsobené újmy úspěšně nedomáhalo a vybraného zmocněnce nekontrolovalo.

Oba soudy nižší instance na takto postaveném skutkovém základu nakonec uzavřely, že není dána příčinná souvislost mezi jednáním představenstva a vznikem újmy společnosti, jelikož společnosti vznikla újma až okamžikem nevratnosti prostředků, nikoliv nedostatečnou kontrolou zmocněnce. Před uplynutím promlčecí doby nadto přešlo oprávnění pohledávku vymáhat na likvidátorku společnosti.

Nejvyšší soud připomněl, že škoda spočívající v nedobytnosti pohledávky pro její promlčení nevzniká již uplynutím promlčecí doby, nýbrž okamžikem, kdy je vzhledem k okolnostem případu nepochybné, že dlužník dobrovolně plnit odmítá a neuspokojená pohledávka je soudně nevymahatelná (bez ohledu na to, zda o ní probíhá soudní řízení). Pokud je jednání představenstva poškozené společnosti alespoň jednou z příčin vzniku škody spočívající v nedobytnosti pohledávky, je příčinná souvislost mezi jeho jednáním a vznikem újmy dána.

Nejvyšší soud uzavřel, že pokud by členové představenstva nevykonávali svoji funkci toliko formálně a pokud by pravidelně a řádně kontrolovali, jak zmocněnec vykonává svoji činnost, kterou na něj delegovali, museli by o výplatě peněz z poškozené společnosti vědět. Zároveň by museli vědět, že smlouva o zápůjčce je absolutně neplatná, a ještě před promlčením pohledávky na vrácení těchto peněz by o jejich navrácení usilovali. O existenci pohledávky na vrácení 13 mil. Kč navíc měli informovat likvidátorku po jejím nástupu do funkce.

Na tom nic nemění fakt, že jednání členů představenstva v rozporu s péčí řádného hospodáře bylo jen jednou z příčin vzniku škody a že je nutné zvážit též další příčiny.

Vybraná právní věta | Odpovědnost za škodu je založena na současném splnění tří předpokladů, jimiž jsou protiprávní jednání (porušení právní povinnosti), vznik škody a příčinná souvislost (vztah příčiny a následku) mezi nimi.

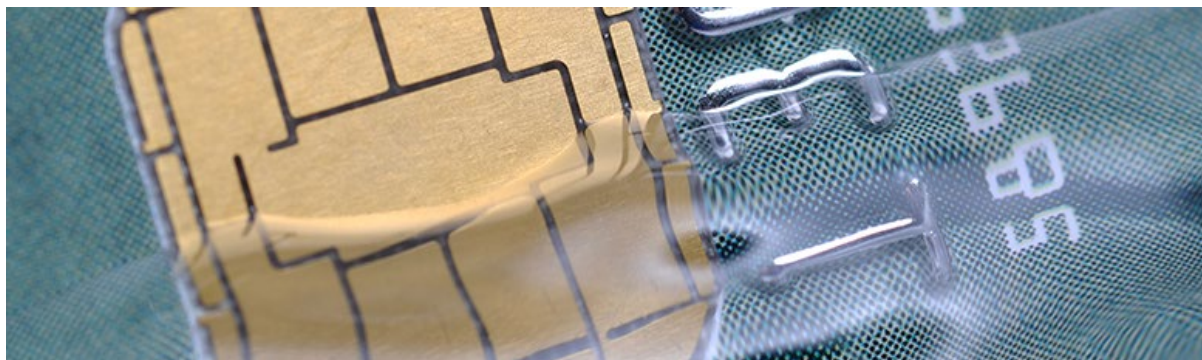
Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se podává, že škoda spočívající v nedobytnosti pohledávky pro její promlčení nevzniká již uplynutím promlčecí doby, nýbrž okamžikem, kdy je vzhledem k okolnostem případu nepochybné, že dlužník dobrovolně plnit odmítá a neuspokojená pohledávka je soudně nevymahatelná, bez ohledu na to, zda o ní probíhá soudní řízení.

Nejvyšší soud pouze pro úplnost dodává, že na závěru o existenci příčinné souvislosti nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že jednání žalovaných v rozporu s péčí řádného hospodáře bylo jen jednou z příčin vzniku škody a že je nutné zvážit též další příčiny. Je proto nepodstatné, že povinnost řešit situaci vzniklou poskytnutím finančních prostředků (např. požadovat jejich vrácení či je vymáhat před uplynutím promlčecí doby u soudu) posléze tížila též likvidátorku a insolvenčního správce.

PROSINEC 2023

Vymáhání pohledávek

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 2023, sp. zn. 27 Cdo 604/2023

náhrada újmy, kritéria pro úvahu o vymáhání pohledávky, péče řádného hospodáře

Krátký komentář H&P | Posledním rozhodnutím vybraným v roce 2023 je v podstatě volné pokračování k minulému měsíci. V rámci něj byla rozebrána judikatura Nejvyššího soudu, která shledala členy statutárního orgánu odpovědné za nevymáhání pohledávky společnosti a dále za neinformování nastoupivší likvidátorky společnosti o existenci pohledávky (odkaz naleznete v komentáři).

V reakci na toto dřívější rozhodnutí jsme vybrali související judikaturu, která vymezuje okolnosti, které by člen statutárního orgánu měl zohlednit, pokud se rozhoduje, zda konkrétní pohledávku společnosti vymáhat, nebo nikoliv.

Pro posouzení, zda bylo jednáno s péčí řádného hospodáře, je obecně, stejně jako v každém jiném případě, významný toliko proces rozhodování a úsilí daného člena ve funkci, nikoliv výsledek daného rozhodnutí. Posuzuje se tak obecně, zda člen statutárního orgánu jednal (mimo jiné) s potřebnými znalostmi, a tedy i informovaně. Tedy zda při konkrétním rozhodování využil rozumně dostupné (skutkové i právní) informační zdroje a na jejich základě pečlivě zvážil možné výhody i nevýhody existujících variant podnikatelského rozhodnutí. To vše se posuzuje z pohledu okamžiku před přijetím rozhodnutí, nikoliv pohledem generála po bitvě.

Ve vztahu k otázce, zda určitou pohledávku vymáhat, Nejvyšší soud v rozebíraném usnesení konkrétně uvedl, že člen statutárního orgánu správně zohlednil své zkušenosti s řešením předchozích obdobných situací v daném kontextu, jakož i doposud přijaté kroky společnosti ve vztahu k dlužníkovi. Člen statutárního orgánu taktéž velmi správně zhodnotil vymahatelnost dané pohledávky, náklady na její vymáhání a taktéž související bonitu dlužníka.

V tomto případě se statutární orgán rozhodl pohledávku za dlužníkem nevymáhat. V soudním řízení o náhradu újmy způsobené nevymáháním pohledávky pak bylo prokázáno, že při rozhodování jednali členové statutárního orgánu s péčí řádného hospodáře, jelikož dokázali doložit, že postupovali dle výše uvedených kritérií. K náhradě vzniklé újmy společnosti tak povinni nebyli i přesto, že pohledávku nevymáhali.

Vybraná právní věta | Aby dostál požadavku péče řádného hospodáře, je jednatel společnosti s ručením omezeným povinen jednat při výkonu své funkce (mimo jiné) s potřebnými znalostmi, a tedy i informovaně, tj. při konkrétním rozhodování využít rozumně dostupné (skutkové i právní) informační zdroje a na jejich základě pečlivě zvážit možné výhody i nevýhody (rozpoznatelná rizika) existujících variant podnikatelského rozhodnutí. Splnění této povinnosti je ovšem nezbytné posuzovat z pohledu ex ante, tj. prizmatem skutečností, které jednatelem byly či při vynaložení příslušné péče (při využití dostupných informačních zdrojů) mohly a měly být známy v okamžiku, v němž dotčená podnikatelská rozhodnutí učinil. Rozhodnutí jednatele nelze posuzovat podle skutečností, které se udály či vyšly najevo teprve ex post, tj. poté, kdy bylo přezkoumávané podnikatelské rozhodnutí učiněno.

Odvolací soud (správně a v souladu s citovanou judikaturou) posuzoval všechny zjištěné okolnosti vytýkaného jednání žalované, a to z pohledu ex ante (vystíhaje se přístupu „generála po bitvě“, jemuž jsou známy důsledky přijatých rozhodnutí). Zohlednil zkušenosti žalované s řešením předchozích krizí na trhu cestovního ruchu v Rusku, jakož i další skutečnosti, zejména že žalovaná při snaze překonat obtíže spojené s další krizí na uvedeném trhu, k níž došlo v roce 2014, poskytla dlužnici vlastní finanční prostředky ve výši cca 5.000.000 Kč a přijala další adekvátní kroky ke snížení nákladů (propuštění části zaměstnanců, přestěhování do menších a levnějších prostor). Současně vzal v potaz, že při rozhodování o případném vymáhání pohledávky dlužnice za AVANTI Rusko bylo na místě zohlednit reálnou vymahatelnost této pohledávky s ohledem na bonitu dlužníka (k tomu srov. výslovně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4276/2009).

Not
o
s

LEDEN 2024

Povinnost k rozdělování zisku v s.r.o.?

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1306/2023

rozdělení zisku v s.r.o., neplatnost usnesení valné hromady, důležité důvody

Krátký komentář H&P | Rok 2024 jsme začali rozhodnutím Nejvyššího soudu z kategorie těžké váhy pro korporátní praxi – rozhodnutím, které řeší rozdělování zisku ve společnostech s ručením omezeným.

V tomto rozhodnutí se Nejvyšší soud zabýval otázkou, zda se závěry jeho dřívější judikatury o (byť částečném) nerozdělení zisku pro akciové společnosti uplatní i pro společnosti s ručením omezeným. O nerozdělení zisku dle této judikatury mohla valná hromada akciové společnosti totiž rozhodnout pouze tehdy, pokud pro to existují důležité důvody a je zároveň respektován zákaz zneužití většiny hlasů. Zjednodušeně se tak občas hovořilo o povinném rozdělování zisku v poměrech akciových společností.

Nejvyšší soud v tomto případě posuzoval otázku (ne)platnosti usnesení valné hromady s.r.o., kterým došlo k rozdělení 84 % rozdělitelného zisku za účetní období mezi společníky a k zadržení zbylých 16 % zisku ve společnosti. Toto usnesení valné hromady napadl minoritní společník. Dle minoritního společníka totiž neexistovaly pro zadržení 16 % zisku důležité důvody, a proto mělo dojít k rozdělení i této části zisku mezi společníky. Přijaté usnesení valné hromady tak považoval za neplatné.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že výše uvedené závěry o „povinnosti zisk rozdělovat“ nejsou bez dalšího přenositelné do poměrů společností s ručením omezeným, a to s ohledem na odlišnou povahu společností s ručením omezeným a akciové společnosti. Ač se totiž jedná v obou případech o kapitálové obchodní společnosti, existují mezi nimi četné rozdíly.

Nejvyšší soud proto uzavřel, že valná hromada společnosti s ručením omezeným není při rozhodování o (ne)rozdělení zisku omezena tak, jako je tomu v případě akciové společnosti. I tak je však vždy potřeba brát v potaz obecné limity, zejména otázku zneužití hlasů k újmě celku.

Uvedené je zcela zásadním závěrem pro korporátní praxi. Doposud bylo totiž sporné a nejasné, jaké je postavení společníků při rozhodování o rozdělení zisku společnosti s ručením omezeným a jaké možnosti společnost má při nakládání se ziskem.

Vybraná právní věta | Valná hromada společnosti s ručením omezeným nemusí rozdělit zisk mezi společníky, i když pro to nemá důležité důvody. Usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným přijaté v rozporu se zákonnými pravidly o rozdělení zisku chránícími věřitele společnosti nemá právní účinky. Rozhodne-li proto valná hromada společnosti s ručením omezeným o rozdělení zisku, aniž má k dispozici řádně schválenou účetní závěrku za předchozí účetní období, nemá takové rozhodnutí právní účinky (*pozn. schválená právní věta, ve sbírce č. 79/2024*).

ÚNOR 2024

Důležité důvody k rozdělování zisku v a.s. (vodárenské společnosti)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1671/2022

rozdělení zisku v a.s., neplatnost usnesení valné hromady, důležité důvody, vodovody a kanalizace, vodárenské společnosti

Krátký komentář H&P | V předchozí lednové části jste se mohli dočíst o vyhlášeném rozhodnutí z oblasti tzv. povinného rozdělování zisku v poměrech společností s ručením omezeným. Závěrem lednového rozhodnutí bylo, že se pro možnost usnesení valné hromady o částečném (ne)rozdělení zisku v s.r.o. zásadně tzv. důležité důvody nevyžadují. Naopak v a.s. se existence důležitých důvodů nadále vyžaduje, jinak je rozhodnutí o částečném (ne)rozdělení zisku stíženo vadou, která může vést mj. také k vyslovení jeho neplatnosti.

Nejvyšší soud judikuje, že důležité důvody musí být uvedeny v pozvánce, dostatečně vysvětleny na valné hromadě, alternativně je možné uvést je pro budoucí případy také do stanov. Nyní se však případy, kdy dochází k přijetí rozhodnutí o (ne)rozdělení zisku v souladu s tímto pravidlem, rozrostly o dalšího zástupce.

V tomto případě Nejvyšší soud shledal jako důležitý důvod skutečnost, že společnost, která nerozdělila zisk, byla akciovou společností provozující vodovodní a kanalizační infrastrukturu. To znamená, že podle zákona o vodovodech a kanalizacích má povinnost zajistit plynulé a bezpečné provozování takové infrastruktury a za takovým účelem vytvářet finanční rezervu dle plánu obnovy.

Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí uzavřel, že probíraná akciová společnost dle stanov tento účelově vázaný fond pro obnovu infrastruktury vytvářela (k tomu srov. TOP korpo judikát srpen 2023, nebo naši ročenku za předchozí roky). Pokud je pak rozhodnutí o (ne)rozdělení zisku v souladu s plněním těchto povinností a v souladu s plánem obnovy, Nejvyšší soud takové usnesení valné hromady zásadně považuje za souladné také s pravidlem o nutnosti existence důležitých důvodů pro částečné (ne)rozdělení zisku.

Z rozhodnutí také vyplývá, že pokud statutární orgán vodárenské společnosti sestavuje a plní plán obnovy korektně dle zákonných pravidel, je možné zmírnit i některá pravidla a podmínky pro to, aby společnosti takto účelově vázané fondy ve stanovách mohly platně zřídit. I tak však obecně velmi doporučujeme mít úpravu stanov i v této části v souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího soudu z loňského roku.

I toto rozhodnutí vnímáme jako významné vyjasnění, co se se oblasti rozdělování zisku a případných sporů mezi společníky týká, a považujeme jej za prospěšné pro funkčnost kapitálových společností.

Vybraná právní věta | Odvádí-li k naplnění požadavku na tvorbu rezerv ve smyslu § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích vlastník vodovodu nebo kanalizace část zdrojů do účelově vázaného fondu, který lze použít výhradně na obnovu vodovodu nebo kanalizace, je takový postup v plném souladu s účelem požadavku na tvorbu rezerv ve smyslu tohoto zákona.

Není-li stanovení přesné výše, do níž má být tento účelově vázaný fond naplněn, či určení toho, jak velká část zdrojů do něj bude přidělována, obsaženo ve stanovách (což je jinak obecným požadavkem pro účelově vázané kapitálové fondy), určí se výše odvodu do tohoto fondu podle zákonného plánu financování obnovy vodovodů nebo kanalizací, který zpracovává statutární orgán. Ten tak bezprostředně ovlivňuje „zbytkovou“ část zisku potenciálně způsobilého k rozdělení mezi akcionáře, avšak na základě konkrétního a zevrubného plánu dle § 13 vyhlášky, který podléhá doзору orgánů veřejné správy, které za jeho porušení mohou ukládat veřejnoprávní sankce.

Odvádí-li pak akciová společnost, která je vlastníkem vodovodu nebo kanalizace, část zisku do účelově vázaného fondu vytvořeného k naplnění zákonného požadavku, jde o důležitý důvod, který brání tomu, aby byla tato část zisku rozhodnutím valné hromady rozdělena mezi akcionáře. Akcionáři, kteří vahou svých hlasů prosadí přijetí usnesení, jímž valná hromada rozhodne o přidělení části zisku do fondu vytvořeného v souladu s požadavky stanov, resp. § 8 odst. 1 zákona o vodovodech a kanalizacích a plánu financování obnovy vodovodu nebo kanalizací, zásadně své hlasy nezneužívají.

BŘEZEN 2024

Zastoupení jednatele na valné hromadě

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1766/2023

výkon funkce jednatele, zastoupení jednatele, organizace valné hromady

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud v usnesení vybraném za březen 2024 posuzoval otázku možnosti delegace působnosti jednatelů ke svolávání a organizaci valné hromady.

Obecně platí, že jednatel společnosti vykonává svoji funkci osobně, a není tudíž oprávněn přenést její výkon na třetí osobu. Ve vztahu k valné hromadě je tomu tak například v případě rozhodování jednatele o jejím svolání, a to včetně určení místa, data a hodiny jejího konání a obsahu jejího pořadu. Takové rozhodnutí je možné učinit toliko osobně a nelze tuto působnost přenést na třetí osoby.

Třetí osoby lze však pověřit realizací rozhodnutí o svolání valné hromady, tedy typicky zajištěním navazujících kroků po tomto rozhodnutí, kterými standardně jsou rozeslání pozvánek, zajištění a organizace valné hromady apod.

Tento závěr přitom obdobně platí i pro realizaci rozhodování společníků mimo valnou hromadu (tzv. rozhodování *per rollam*).

V úpravě právní formy společnosti s ručením omezeným je do jisté míry sporné, zda jednatel může pověřit třetí osobu vedením valné hromady do zvolení jejího předsedy, jelikož taková výslovná možnost oproti úpravě akciové společnosti absentuje. Dle našeho mínění lze toto rozhodnutí vykládat mimo svůj výslovný text i tak, že takové pověření je realizací kroku navazujícího na rozhodnutí o svolání valné hromady (jde o její organizaci), a tedy takové pověření může být i v rámci s.r.o. přípustné.

Vybraná právní věta | Jednatel společnosti vykonává funkci osobně, není tudíž oprávněn její výkon přenést na třetí osobu. Ovšem lze připustit, aby třetí osobu pověřil k jednotlivým faktickým úkonům, jimiž je jeho rozhodnutí o rozhodování *per rollam* – v souladu s k tomu udělenými pokyny – realizováno, jako v této věci (např. zajištění vyhotovení návrhu rozhodnutí formou notářského zápisu, rozeslání návrhu rozhodnutí společníkům, vyrozumění společníků o rozhodnutí a výsledku hlasování).

DUBEN 2024

Hrozící úpadek a jednatelé

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 4. 2024, sp. zn. 27 Cdo 3019/2023

porušení péče řádného hospodáře, insolvence, ručení členů statutárního orgánu, úpadek

Krátký komentář H&P | Dubnovým rozhodnutím jsme zavítali do vod insolvenčních, avšak s dostatečným přesahem do oblasti péče řádného hospodáře, tak jak se pro korporátní judikát měsíce sluší a patří. Nejvyšší soud se zabýval případem, ve kterém posuzoval, zda jednatelé ručí za dluhy společnosti, která skončila v úpadku – to pro případné porušení jejich povinnosti vynaložit dostatečnou snahu k odvrácení úpadku (dle úpravy účinné do 31.12.2020).

V daném případě společníci odvolali sami sebe z pozic jednatelů společnosti v době, kdy společnost měla splatné dluhy společnosti ve výši přibližně pouze 35 000,- Kč, a nebyla tak v úpadku a z pohledu splatných dluhů ani úpadek nehrozil. Zároveň došlo k výpovědi nájemní smlouvy pro prostory, kde společnost realizovala svoji podnikatelskou činnost, a bylo tak otázkou, zda do budoucna bez snahy o nápravu bude vůbec schopna ve své obchodní činnosti pokračovat.

Nejvyšší soud připomněl, že se otázka, zda je společnost v hrozícím úpadku, nezodpovídá toliko s odkazem na splatné dluhy. Uvedl, že důležité je, zda lze důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků v budoucnu. V úvahu je tak nutné brát výhled podnikání ve vztahu ke všem peněžitým dluhům, nikoliv pouze k těm už po splatnosti. Bez povšimnutí pak nezůstalo, že část dluhů existovala již během funkčních období jednatelů, zesplatnila se nedlouho po jejich zániku, přičemž k zániku funkcí došlo z rozhodnutí jednatelů samých, jelikož byli zároveň společníky společnosti.

Nejvyšší soud dodal také to, že toliko formální zastávání funkce jednatele bez jejího reálného výkonu je zpravidla samo o sobě porušením péče řádného hospodáře. Jako korektní postup souladný s péčí řádného hospodáře soud popsal postup, kdy by se jednatelé snažili obnovit podnikatelskou činnost společnosti, zajistili obsazení krizového manažera, nebo alespoň komunikovali s věřiteli ohledně splatnosti jejich pohledávek. Pokud tak neučinili, jsou jednatelé vystaveni riziku, že bude soudem rozhodnuto o tom, že ručí za dluhy společnosti.

Od roku 2021 již riziko ručení jednatelů za dluhy společnosti v úpadku v zákoně o obchodních korporacích v této podobě není. V souvislosti s úpadkem však i tak jednatelům hrozí povinnost vydat získaný prospěch ze společnosti až 2 roky zpět (pro opožděný insolvenční návrh) a také povinnost doplnit majetkovou podstatu až do výše dluhů, a to s přihlédnutím k tomu, jakou měrou (a jak) k úpadku společnosti přispěli, zejména pak, pokud by společnost skončila v konkursu. Pro oboje je nutné právě takové porušení povinností jednatele, kterým bylo k úpadku přispěno. I zde je tak nutné dávat dobrý pozor na péči řádného hospodáře.

Vybraná právní věta | Pro posouzení hrozícího úpadku není rozhodné pouze to, zda jsou závazky dlužníka splatné, či nikoli. Naopak zákon pro zjištění hrozícího úpadku ukládá zkoumat všechny okolnosti, pro které je možné neschopnost dlužníka splnit podstatnou část svých peněžitých závazků předpokládat. Takovými okolnostmi mohou být například výše příjmů dlužníka, hodnota majetku dlužníka (a jeho likvidita), schopnost dlužníka nadále získávat příjem nebo doba, za kterou se jeho dluhy stanou splatnými, a výše těchto dluhů. O hrozící úpadek se tak může jednat, přestože převážná část závazků není splatná.

Zastává-li jednatel svoji funkci toliko formálně, tj. ve skutečnosti funkci nevykonává a plnění povinností statutárního orgánu bez dalšího přenechává druhému jednatele, popř. zaměstnancům společnosti, a ani nekontroluje, jak je společnost řízena a jak jsou její záležitosti spravovány, nelze zpravidla než uzavřít, že nejedná s péčí řádného hospodáře.

Dostala-li se společnost nejpozději ukončením nájemní smlouvy do stavu hrozícího úpadku (o němž žalovaní, vědomi si ukončení smlouvy o nájmu, museli vědět), měli žalovaní v souladu s péčí řádného hospodáře za účelem jeho odvrácení činit vše potřebné a rozumně předpokladatelné. Takovým jednáním mohly být například pokusy obnovit podnikatelskou činnost společnosti, zajištění „krizového manažera“ či alespoň snaha komunikovat s věřiteli společnosti ohledně možnosti odložení splatnosti jejich pohledávek nebo sjednání splátkového kalendáře.

KVĚTEN 2024

Výklad zakladatelských právních jednání

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2024, sp. zn. 27 Cdo 2235/2023

zakladatelská právní jednání, výklad obsahu zakladatelského právního jednání, akciové společnosti

Krátký komentář H&P | Nejvyšší soud zveřejnil během května 2024 rozhodnutí s významným obsahem pro korporační praxi. Týkalo se totiž výkladu obsahu zakladatelských právních jednání akciových společností.

V daném případě akcionáři nenašli shodu na tom, jak vykládat dvě ustanovení stanov akciové společnosti, která určovala hlasovací kvorum mj. pro zvýšení základního kapitálu. Kruciólní otázkou bylo, zda přihlížet také k historii a jiným kritériím než jen k objektivnímu výkladu. Ta totiž naznačovala, že skutečný úmysl stran mohl být odlišný od toho, jak se textové vyjádření mohlo jevit veřejnosti.

Obecně pro právní jednání totiž platí, že se nejprve zkoumá skutečná vůle stran k okamžiku projevu vůle, a to se zohledněním všech předcházejících skutečností. Teprve pokud není možné skutečnou vůli stran zjistit, přikládá se textu takový význam, který by mu zpravidla přikládala osoba v postavení strany smlouvy. Tedy teprve sekundárně nastupuje výklad objektivní.

Nejvyšší soud však ve své praxi ustáleně uvádí, že taková pravidla pro obecná právní jednání nelze bez dalšího uplatňovat na zakladatelské dokumenty obchodních korporací. Pro ty totiž platí, že k nim často přistupují noví společníci a akcionáři, kteří při daném projevu vůle (při přijímání zakladatelských dokumentů) nebyli a nemohli být přítomni, proto ani originální úmysl projevu vůle nemohou znát.

Z tohoto důvodu dovolací soud pro pochopení obsahu zakladatelského právního jednání preferuje objektivní výklad, ledaže by se jednalo o ustanovení, která např. zavazují toliko zakladatele, nebo která netvoří materiální (korporační) obsah daného zakladatelského právního jednání.

V probíraném rozhodnutí došlo k potvrzení určité korekce tohoto přístupu pro poměry zákona o obchodních korporacích (jako obdobně platila pro obchodní zákoník). Nejvyšší soud uvedl, že s ohledem na specifické poměry konkrétní věci může být namíste postupovat při výkladu ujednání obsaženého ve společenské smlouvě (nebo stanovách) podle subjektivního výkladu tak, aby bylo dosaženo spravedlivého posouzení věci. Tedy přihlížet také k ostatním skutečnostem, které přijetí vykládaného textu zakladatelského právního jednání doprovázely. To znamená, že pro nalezení spravedlivého posouzení věci není vyloučeno prolomit také prim objektivního výkladu zakladatelských právních jednání. Pro takovéto případy tedy nezbyvá než doporučit důkladnou archivaci minulých rozhodnutí a procesů, které k nim vedly. Mohou se Vám hodit nejen z hlediska péče řádného hospodáře či pochopení smyslu a účelu např. obchodně-smluvních vztahů společnosti, ale také pro pochopení interních korporačních dokumentů dané korporace.

Vybraná právní věta | Při výkladu ujednání stanov společnosti je nutné zásadně vycházet z výkladového pravidla stanoveného v § 556 odst. 1 větě druhé o. z. tj. tak, jak by mu rozuměla osoba v postavení osoby, které byl projev vůle určen, při zohlednění všech v úvahu přicházejících zjištěných okolností.

Ve specifických případech je namíste (tak, aby bylo dosaženo spravedlivého posouzení věci) postupovat při výkladu ujednání obsažených ve stanovách podle pravidla určeného v § 556 odst. 1 větě první o. z. tj. podle skutečné vůle (úmyslu) stran smlouvy, a to při zohlednění všech v úvahu přicházejících (zjištěných) okolností. Pakliže dovolatelka od počátku řízení tvrdila skutečnosti, které (byly-li by prokázány) mohou pravděpodobně vést k závěru, že je při výkladu ujednání obsažených ve stanovách nutné postupovat podle pravidla určeného v § 556 odst. 1 větě první o. z., musí se s takovými tvrzeními soud vypořádat.

ČERVEN 2024

Právo na odkup podílu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2024, sp. zn. 27 Cdo 1605/2023

právo na odkup podílu, jednání ve shodě, ovládání, fair exit

Krátký komentář H&P | Červnový judikát se zabíral problematikou práva společníka domáhat se odkupu svého podílu po ovládající osobě.

Společníkové právo na tzv. fair exit je založeno v případě, že:

- ve společnosti je (alespoň jedna) ovládající osoba;
- sám společník požadující odkup není ovládající osobou;
- došlo k podstatnému zhoršení postavení společníka nebo došlo k jinému podstatnému poškození jeho oprávněných zájmů;
- tyto následky nastaly v důsledku jednání ovládající osoby;
- a po společníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby ve společnosti setrval.

Pokud jsou tyto podmínky splněny, vzniká ovládající osobě bez dalšího automaticky povinnost předložit poškozenému společníkovi bez zbytečného odkladu návrh na odkup jeho podílu za přiměřenou cenu.

V projednávané věci mělo být důvodem odkupu tvrzené krácení práva společníka na zisk (jakkoliv tento důvod přezkoumáván nebyl). Zajímavostí však bylo, že společnost měla tři společníky s 30% podílem a jednoho s 10% podílem. Tedy ve společnosti na první pohled nebyla žádná rozhodující síla, tedy ani ovládající osoba.

Obecné soudy ale měly za to, že dva z 30 % společníků jednají ve shodě. V případě, kdy sečteme hlasovací práva těchto osob jednajících ve shodě, rázem dokážeme ve společnosti identifikovat ovládající osoby s 60% podílem. Domněnku jednání ve shodě přitom založí celá řada skutečností – mimo reálného příbuzenského či právního vztahu mj. také uzavření dohody o výkonu hlasovacích práv (tzv. akcionářské dohody).

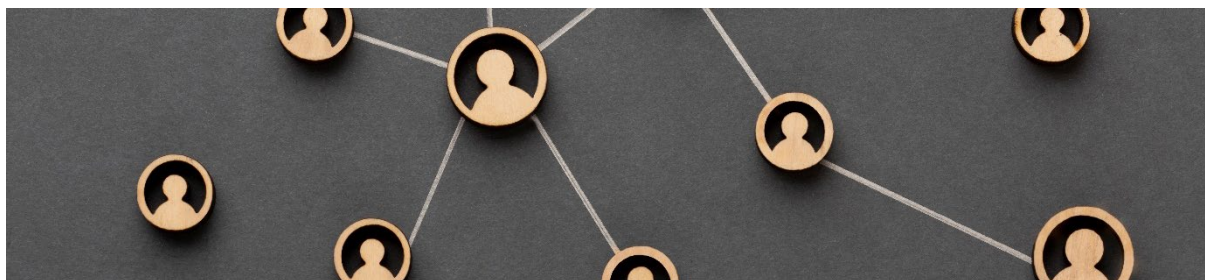
Nejvyšší soud v tomto konkrétním případě uzavřel, že pokud osoby jednající ve shodě spolu „v souhrnu“ tvoří ovládající osobu, může si společník vybrat, zda bude odkup svého podílu požadovat po všech takových společnících jednajících ve shodě, nebo pouze po kterémkoliv z nich dle jeho výběru (nebo po několika z nich). V konečném důsledku by se tak mohl domáhat odkupu i po menším společníkovi jednajícím ve shodě, který je v takovém případě považován za ovládající osobu.

Vybraná právní věta | Uplatní-li společník u ovládající osoby právo odkupu, je povinností ovládající osoby (jsou-li věcné předpoklady aplikace § 89 z. o. k. skutečně naplněny), aby tomuto společníkovi bez zbytečného odkladu předložila návrh na odkoupení podílu ve společnosti, tedy bez nutnosti konstitutivního soudního rozhodnutí o tom, zda byly předpoklady splněny. Vyvratitelná právní domněnka považuje za osoby ovládající i osoby jednající ve shodě, jež společně disponují podílem na hlasovacích právech ve výši alespoň 40 % všech hlasů ve společnosti za předpokladu, že stejným nebo vyšším podílem nenakládá jiná osoba, popř. osoby. Oprávněná osoba může požadovat celé plnění nebo jeho libovolnou část na všech osobách jednajících ve shodě, jen na některých, nebo na kterékoli z nich.

ČERVENEC 2024

Rozdělení podílu soudním smírem (zrušení spoluvlastnictví)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 7. 2024, sp. zn. 27 Cdo 2853/2023

podíl v obchodní korporaci, podílové spoluvlastnictví, smír, rozdělení podílu soudem

Krátký komentář H&P | Stejně jako červnové rozhodnutí je i to červencové ryze korporační a dotýká se možné dispozice s podílem, tentokrát nicméně v oblasti podílového spoluvlastnictví k podílu.

V probíraném případě Nejvyšší soud posuzoval situaci dvou dědiců, kteří se v rámci dědického řízení stali spoluvlastníky 50% podílu ve společnosti jako společného podílu. Ohledně tohoto podílu uzavřeli dědici dohodu o jeho vypořádání, která však byla svým obsahem v průběhu času mezi dědici sporná. Navrhli tak soudu schválení smíru, jehož obsahem byly výrok o neplatnosti této dohody a výrok o tom, že podíl náleží jako společný obchodní podíl do podílového spoluvlastnictví obou dědiců.

Soudy nižších instancí neschválili tento návrh na smír, mj. s argumentací, že původní dohodu o vypořádání podílu schválila valná hromada společnosti, přičemž dovolávat se neplatnosti je v takovém případě možné toliko v samostatném řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, nikoliv smírem.

Na tomto základě Nejvyšší soud přijal rovnou několik významných závěrů. Nejprve došlo k přijetí závěru, že úprava rozdělení podílu ve společnosti s ručením omezeným je dispozitivní. Ve společenské smlouvě je tedy možné rozdělení podílu zcela vyloučit, stanovit, že je oproti zákonné úpravě možné podíl rozdělit i jinak než v souvislosti s jeho převodem, případně zpřísnit/upravit/vyloučit nutnost souhlasu nejvyššího orgánu s rozdělením podílu.

Dále Nejvyšší soud uvedl, že spoluvlastníci podílu společnosti s ručením omezeným si mohou své spoluvlastnictví zrušit a vypořádat také soudním smírem. Stejně jako právní úprava převoditelnosti podílu ani právní úprava rozdělení podílu není součástí tzv. statusových otázek. Účastníkem takového řízení o vypořádání spoluvlastnictví tak mj. nemusí být sama právnická osoba.

V neposlední řadě – na zrušení podílového spoluvlastnictví k podílu ve společnosti s ručením omezeným se bude aplikovat obecná úprava občanského zákoníku o vypořádání spoluvlastnictví. Zákon o obchodních korporacích, regulující rozdělení podílu v souvislosti s jeho převodem, se tak na takový případ vůbec neaplikuje. To také znamená, že k vypořádání svého společného podílu dědicové souhlas valné hromady vůbec nepotřebovali. Tím spíše se nemuseli domáhat neplatnosti rozhodnutí valné hromady (bylo mimo její působnost, tedy zdánlivé).

Je tedy na společnících s ručením omezeným, zdali a jak rozdělení podílu (i mimo souvislost s jeho převodem) budou ve společenské smlouvě regulovat, resp. zda jej vůbec připustí a za jakých podmínek.

Vybraná právní věta | Rozdělení podílu ve společnosti s ručením omezeným je právním jednáním společníka, jehož smyslem je umožnit převod nebo přechod rozdělené části (rozdělených částí) podílu na jinou osobu, popř. na více osob. Stejně jako právní úprava převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným proto ani právní úprava rozdělení podílu není součástí práva týkajícího se postavení osob ve smyslu § 1 odst. 2 o.z. Spoluvlastníci obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným si tedy mohou spoluvlastnictví zrušit a vypořádat soudním smírem.

Dispozitivní zákonná úprava umožňuje rozdělení podílu společníka společnosti s ručením omezeným pouze v souvislosti s jeho převodem nebo přechodem. Hodlá-li tudíž společník převést část svého podílu na jinou osobu, popř. chce-li společník – fyzická osoba, aby část jeho podílu přešla na některého z jeho dědiců či na odkazovníka, či uvažuje-li společník – právnická osoba o rozdělení svého podílu s tím, že jeho jednotlivé části přejdou na různé právnické osoby jako na právní nástupce, musí si k takové dispozici obstarat souhlas valné hromady.

SRPEN 2024

Účinnost jednostranného jednání doručeného e-mailem

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 8. 2024, sp. zn. 27 Cdo 3499/2023

doručování e-mailem, smlouva o výkonu funkce, překážky doručení

Krátký komentář H&P | Léto roku 2024 bylo uzavřeno rozhodnutím Nejvyššího soudu, který se zabíral účinností doručování právních jednání. Nejvyšší soud v rozhodnutí vyjasnil problematiku účinnosti jednostranného hmotněprávního jednání doručovaného prostřednictvím e-mailové schránky, to vše na podkladu oznámení o nezvolení předsedy představenstva na další funkční období.

V projednávané věci šlo totiž o doručení oznámení předsedovi představenstva, že nebude zvolen pro další funkční období. V daném případě bylo doručení důležité z důvodu, že pokud byl žalobce (předseda představenstva) obeznámen o svém nezvolení s dostatečným předstihem, měl nárok na nižší odstupné. Oznámení mu v tomto případě došlo e-mailem, a to ještě v okamžiku, kdy čerpal dovolenou.

Co se týká formy oznámení o opětovném nezvolení, nebyla smluvně sjednána, a proto se v projednávané věci uplatnila imanentní zásada bezformálnosti právních jednání. Nejvyšší soud dovodil, že pokud byla e-mailová zpráva uložena do e-mailové schránky, kterou adresát běžně užívá, lze – při absenci objektivních překážek doručení – uzavřít, že zásilka se dostala do dispoziční sféry adresáta.

Z judikatury Nejvyššího soudu se přitom dlouhodobě podává, že není nezbytné, aby se adresát skutečně s právním jednáním seznámil. Postačuje, že má objektivně možnost tak učinit. Nejvyšší soud však v projednávané věci zdůraznil, že za objektivní překážku nelze považovat ani čerpání dovolené v souladu se smlouvou o výkonu funkce, neboť připomněl, že statutární orgán je členem orgánu po celou dobu funkčního období od okamžiku vzniku funkce do jejího zániku, takzvaně „24 hodin denně, 7 dní v týdnu“. Skutečnost, že adresát nebyl povinen otevírat e-mailovou schránku, ani očekávání adresáta ohledně doručení zásilky v době čerpání jeho dovolené tak nehrají roli.

Doručování je nezbytnou součástí právních jednání, neboť zajišťuje, aby všechny strany byly řádně a včas informovány o důležitých úkonech, což je klíčové pro ochranu jejich práv a povinností, a zároveň přispívá k transparentnosti a předvídatelnosti právních vztahů. Správné doručení písemností je tak prvním klíčem k úspěchu ve věci.

Vybraná právní věta | Doručit právní jednání lze i pomocí e-mailové schránky. Má-li se zásilka dostat do dispoziční sféry adresáta, musí být zjevné, že adresát e-mailovou schránku běžně užívá, popř. odesílatele vyzval, aby uvedenou e-mailovou adresu použil, a musí být nepochybné, že e-mail byl uložen do e-mailové schránky adresáta.

Pokud je nesporné, že e-mailová zpráva byla uložena do e-mailové schránky adresáta, kterou adresát běžně užívá, lze – při absenci objektivních překážek doručení – uzavřít, že zásilka se dostala do dispoziční sféry adresáta. „Čerpání dovolené“ nepředstavuje v dané věci objektivní překážku, pro kterou se dovolatel s Oznámením nemohl seznámit. Dovolatel přehlíží, že osoba povoláná do funkce člena orgánu společnosti je členem orgánu po celou dobu od vzniku funkce do jejího zániku, takřkajíc „24 hodin denně, 7 dní v týdnu“. Na uvedeném závěru přitom nemůže ničeho změnit ani článek XVIII odst. 2 Smlouvy, podle něhož byl dovolatel „v rozsahu 25 pracovních dnů v průběhu kalendářního roku“ uvedenou dobu oprávněn svou funkci „nevykonávat“.

ZÁŘÍ 2024

Ručení zahraničního člena voleného orgánu za dluhy společnosti

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2024, sp. zn. 27 Cdo 3032/2023

ručení zahraničního člena voleného orgánu, příslušnost soudu mezinárodní

Krátký komentář H&P | Podzimní výběr judikátů se podobně jako dubnové rozhodnutí zabýval ručením členů statutárního orgánu za dluhy společnosti. Zářijové rozhodnutí přináší zásadní výklad k otázce mezinárodní příslušnosti soudů ve sporech o ručení člena voleného orgánu za dluhy společnosti.

Takové spory bývají běžné v situacích, kdy člen orgánu – často i zahraniční – nesplní své povinnosti při výkonu funkce, způsobí společnosti újmu, a věřitelé neúspěšní při vymáhání své pohledávky za společností po něm následně požadují plnění na své nároky jako ručitele společnosti.

Podstata věci spočívala ve výkladu článků nařízení Brusel I bis, které určuje mezinárodní příslušnost soudů v občanských a obchodních věcech, a v otázce možnosti žalovat jednatele české společnosti usazeného v Rakousku za škodu způsobenou věřitelům tím, že nesplnil své povinnosti při výkonu funkce v této české společnosti.

Nejvyšší soud se ve sporu vedeném proti rakouskému jednateři inspiroval přístupem Soudního dvora Evropské unie v kauze ÖFAB, který se zabýval problematikou zákonného ručení člena statutárního orgánu v poměrech švédského práva. Na tomto základě Nejvyšší soud upřesnil výčet možností, kde mohou věřitelé podat žalobu na základě ručení podle § 159 odst. 3 o. z., neboť uzavřel, že se jedná o kategorii „věcí týkající se deliktů nebo kvazideliktů odpovědnosti“.

V souladu s rozhodnutím Nejvyššího soudu mají věřitelé podle uvedeného nařízení možnost uplatnit svůj nárok na plnění své pohledávky vůči členovi voleného orgánu jako ručiteli (za splnění předpokladu § 159 odst. 3 o. z.):

- u soudů členského státu Evropské unie, v němž má žalovaný člen voleného orgánu bydliště nebo sídlo (bez ohledu na státní příslušnost),
- u soudu v místě, kde věřitelův závazek měl být splněn (a nebyl, tedy tam, kde došlo k jeho újmě nesplněním), nebo
- u soudu v místě, s nímž jsou nejúžeji spjaty činnosti vykonávané společností a finanční situace související s těmito činnostmi.

Toto rozhodnutí je pro věřitele důležité, protože jim poskytuje jistotu, že své pohledávky mohou efektivně vymáhat i přes mezinárodní překážky spojené s obsazením statutárních orgánů společností.

Vybraná právní věta | Smyslem ručení podle § 159 odst. 3 o. z. je dosáhnout splacení pohledávek, které společností nemohly být uhrazeny v plném rozsahu vzhledem k tomu, že člen voleného orgánu společnosti nesplnil své povinnosti. Nejvyšší soud nepochybuje o tom, že právě uvedené závěry Soudního dvora se obdobně prosadí i v řízení o žalobách opřených o § 159 odst. 3 o. z. Proto i v případě žaloby vycházející z titulu ručení podle § 159 odst. 3 o. z. je žalobci dána na výběr mezinárodní příslušnost soudu podle čl. 7 odst. 2 nařízení Brusel I bis; místem, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, je místo, s nímž jsou spjaty činnosti vykonávané společností a finanční situace související s těmito činnostmi.

ŘÍJEN 2024

Ručení statutárního orgánu

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 11. 2024, sp. zn. C-613/23

ručení členů statutárních orgánů za nesplnění dluhy korporace, liberace, eurokomfortní výklad

Krátký komentář H&P | V říjnu pokračujeme judikturní řadou k ručení členů statutárních orgánů za nesplnění dluhy korporace. V zářijovém rozhodnutí jsme popisovali přístup Nejvyššího soudu k možnostem výběru místa soudu, když je žalován zahraniční člen statutárního orgánu.

V rámci tohoto tématu se jedná o volné navázání také na předchozí rozhodnutí Nejvyššího soudu (27 Cdo 1993/2023), ve kterém byl připuštěn postup správce daně domáhat se ručení jednatele za veřejnoprávní dluh společnosti, ve které vykonával funkci statutárního orgánu. Dluh, za který jednatel ručil, přitom spočíval v daňovém nedoplatku, přičemž správce daně je oprávněn v takovém případě postupovat dle daňového řádu k vymožení nedoplatku přímo po jednatele, nedomůže-li se jej po společnosti.

K Soudnímu dvoru EU se dostal jako předběžná otázka spor o soulad nizozemského práva s principem proporcionality a unijní úpravou dotýkající se příbuzné oblasti. V nizozemském právu je (zjednodušeně) možné dovodit ručení (či solidární odpovědnost) statutárního orgánu za daňové nedoplatky společnosti, pokud (i) sice splnil notifikační povinnost o potenciálních finančních problémech společnosti ve vztahu k daňovému nedoplatku, ale přispěl výkonem své funkce k nepříznivé hospodářské situaci, nebo (ii) neoznámil finanční situaci společnosti, přičemž zavinění se již dále nevyžaduje (ale je mu dána možnost liberace).

SDEU sdělil, že takovou úpravu považuje za souladnou s unijním právem. Liberačním důvodem ale nesmí být pouze případy vyšší moci, ale i další odůvodnitelné případy – jako např. rada odborníka v dané oblasti, na kterého se mohl odůvodněně spolehnout.

Je namístě připomenout, že v českém prostředí vzniká ručitelý vztah jednatelů za dluhy společnosti na základě naplnění předvídaných objektivních okolností. Tou hlavní podmínkou mj. je porušení péče řádného hospodáře statutárního orgánu při výkonu jeho funkce. Připomínáme, že i v rámci ní – konkrétně v rámci složky odbornosti – je člen statutárního orgánu dokonce povinen rozpoznat okamžik, kdy je nutné přizvat si pro výkon své funkce vhodného odborníka. Ani v našich poměrech tak tento „liberační“ důvod nemusí být členům statutárního orgánu zapovězen.

Vybraná právní věta | Článek 273 směrnice 2006/112 ve spojení se zásadou proporcionality musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž je člen statutárního orgánu subjektu, který nesplnil povinnost oznámit neschopnost tohoto subjektu zaplatit dluh na DPH, povinen k tomu, aby se zprostil společné a nerozdílné odpovědnosti za zaplacení tohoto dluhu, prokázat, že mu nesplnění této oznamovací povinnosti nelze přičítat, pokud daná právní úprava umožňuje uplatnit jakoukoli relevantní okolnost, včetně okolností jiných než vyšší moc, prokazující, že dotčená osoba není odpovědná za nesplnění uvedené povinnosti. Pokud se tedy členovi statutárního orgánu podaří prokázat, že mu nelze přičítat nesplnění této povinnosti, má možnost rovněž prokázat, že platební neschopnost subjektu není důsledkem zjevně špatného řízení nebo správy z jeho strany během tří let předcházejících datu splatnosti platby. Vzhledem k tomu, že v takovém případě smí člen statutárního orgánu uplatnit pouze okolnosti, které vylučují zjevně špatné řízení nebo správu z jeho strany, nejeví se, že by skutečnost, že nese toto důkazní břemeno, představovala přehnanou procesní povinnost nebo procesní povinnost, která by byla v rozporu s judikaturou soudního dvora.

Právní úprava, ze které vyplývá autonomie každého zdaňovacího období, pro které existuje oznamovací povinnost, nepřekračuje meze toho, co je nezbytné pro správný výběr DPH, pouze z toho důvodu, že její použití může mít negativní důsledky pro člena statutárního orgánu subjektu, který neoznámil platební neschopnost tohoto subjektu za určité období, přičemž své funkce ostatně vykonával v dobré víře a nedopustil se zneužití nebo podvodu.

Článek 273 směrnice 2006/112 ve spojení se zásadou proporcionality tedy musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, v jejímž důsledku člen statutárního orgánu subjektu, který neoznámil platební neschopnost tohoto subjektu, zůstává společně a nerozdílně odpovědným za zaplacení dluhu z titulu DPH vztahující se ke konkrétnímu období, zatímco byl zproštěn dluhu ze stejného titulu vztahujícího se k období bezprostředně následujícímu poté, co mohl prokázat, že jednal v dobré víře a během předchozích tří let vynaložil veškerou požadovanou odbornou péči, aby zabránil neschopnosti subjektu splnit jeho povinnosti, a jeho účast na zneužití nebo podvodu je vyloučena.

LISTOPAD 2024

Určitost zápisu předmětu podnikání

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2024, sp. zn. 27 Cdo 3391/2023

zápis předmětu podnikání, určitost předmětu podnikání, obchodní rejstřík

Krátký komentář H&P | Předposlední měsíc roku 2024 doprovodil výběr judikátu upřesňujícího dřívější závěry Nejvyššího soudu k tomu, jak konkrétně a přesně musí být vymezen předmět podnikání v obchodním rejstříku, a to zejména ve vztahu k častému obsahu tohoto zápisu v podobě „výroba, obchod, služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“.

Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí zdůraznil, že zápis má být srozumitelný a musí odrážet zakladatelské právní jednání společnosti, bez obecných odkazů na živnostenský rejstřík (živnostenský zákon), dokumenty či znění jiného zákona.

Případy, které Nejvyšší soud označil nyní za nesprávné jsou např.:

- Použití obecného odkazu na živnostenský zákon: Zápis typu „výroba, obchod, služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“ podle soudu neumožňuje třetím stranám zjistit, co je skutečným předmětem podnikání společnosti.
- Odkaz na živnostenský rejstřík: Formulaci „v rozsahu živností zapsaných v živnostenském rejstříku“ soud označil za nepřipustnou, protože nutí nahlížet do dalších zdrojů a oslabuje informační hodnotu obchodního rejstříku.
- Odkazy na číselné seznamy oborů činností: Ani zápis „v rozsahu oborů činností č. 1–81“ není správný, neboť není možné bez dalšího zjistit, co jednotlivá čísla představují. Třetí osoby by musely dohledávat obsah přílohy zákona k datu přijetí zakladatelského právního jednání, což odporuje požadavku na srozumitelnost zápisu.
- Neúplný nebo zavádějící zápis: Pokud společnost v rejstříku uvede pouze část činností definovaných v zakladatelském právním jednání (např. pouze některé obory živnosti volné), aniž by to odpovídalo zakladatelskému jednání, zápis je nesprávný.

Praktickým problémem takových zápisů v obchodním rejstříku je dle Nejvyššího soudu to, že třetí osoby nemohou jednoduše a jasně zjistit, co společnost skutečně dělá, aniž by to musely přes „odkaz“ uvedený ve veřejném rejstříku dohledávat v dalších zdrojích.

Nejvyšší soud zdůraznil, že předmětem podnikání zapisovaným do veřejného rejstříku jsou činnosti určené zakladateli (společníky, členy) společnosti v zakladatelském právním jednání, nikoliv jejich podmnožina tvořená předměty podnikání, které si ze zakladatelského právního jednání vyberou členové statutárního orgánu společnosti a oznámí je živnostenskému úřadu.

Co z rozhodnutí vyplývá? Společnosti by měly prověřit, zda mají v obchodním rejstříku zapsány konkrétní činnosti, nikoliv jen obecné formulace. Nejvyšší soud tak dále prohlubuje přísně nastavený přístup k posuzování určitosti předmětu podnikání.

Včasná revize zakladatelských dokumentů i zápisů v obchodním rejstříku a s ní případně související změna těchto zápisů mohou znamenat předejití možným zásahům rejstříkového soudu, případně zajištění plnění povinností statutárním orgánem v souladu s aktuální judikaturou.

Vybraná právní věta | Jakkoliv si obchodní korporace může předmět podnikání v zakladatelském právním jednání dostatečně určitě vymežit i například odkazem na znění živnostenského zákona, v obchodním rejstříku musí mít zapsán konkrétní údaj o jednotlivých předmětech podnikání takto vymezených (jednotlivé obory živnosti volné). Tedy údaje, které lze zjistit výkladem ujednání obsaženého v zakladatelském právním jednání.

Předmětem podnikání, jenž se zapisuje do veřejného rejstříku, jsou činnosti určené zakladateli (společníky, členy) obchodní korporace v zakladatelském právním jednání, nikoliv jejich podmnožina tvořená předměty podnikání, které si ze zakladatelského právního jednání vyberou členové statutárního orgánu obchodní korporace a oznámí je živnostenskému úřadu (dovolací soud zde ponechává stranou, zda členové statutárního orgánu mohou bez dalšího zužovat předmět podnikání určený zakladateli, resp. společníky či členy obchodní korporace).

PROSINEC 2024

Vada smlouvy o výkonu funkce jako důvod neplatnosti usnesení valné hromady

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 2024, sp. zn. 27 Cdo 1246/2024

smlouva o výkonu funkce, neplatnost usnesení valné hromady, vady smlouvy o výkonu funkce

Krátký komentář H&P | Výběr nejpodstatnějších judikátů za rok 2024 uzavíráme rozhodnutím dovolacího soudu, které se zabývalo schvalováním odměny člena statutárního orgánu. V daném případě došlo ke schválení smlouvy o výkonu funkce jednatele (vč. jeho odměňování), který byl zároveň majoritním společníkem společnosti, a to pochopitelně hlasy tohoto většinového společníka.

Ostatní společníci ale s obsahem smlouvy o výkonu funkce nesouhlasili, a to jednak se způsobem výkonu funkce (smlouva uváděla, že má jednatel vykonávat funkci osobně anebo skrze zmocněnce), jednak s ujednáním o odměňování, které považovali za nepřiměřené.

Nejvyšší soud připomněl, že již v období před rekodifikací platilo, že vada schvalovaného dokumentu může být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, kterým dochází ke schválení daného právního jednání. Tak tomu bylo např. při schvalování účetní závěrky. V závislosti na závažnosti vad účetní závěrky mohou být tyto vady taktéž důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

Obdobně tomu tak dle Nejvyššího soudu je i v případě schvalování smlouvy o výkonu funkce jednatele. Platí tak, že je-li smlouva o výkonu funkce neplatná pro rozpor se zákonem v části, jež se týká odměňování, tj. v té části, jež je hlavním důvodem zákonného požadavku na schválení smlouvy o výkonu funkce valnou hromadou, může být tato částečná neplatnost smlouvy o výkonu funkce také důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, které smlouvu schvalovalo.

Tedy i v případě, že samotný průběh valné hromady nemusel být zatížen vadou, může být přijaté usnesení neplatné pro vadnost podkladového dokumentu – smlouvy o výkonu funkce. Proto mohou soudy k námitce navrhovatele mj. zkoumat, zda je smlouva o výkonu funkce v podstatných náležitostech platně sjednaná, či nikoliv.

Potvrzuje se proto, že oblast odměňování není radno podceňovat a brát na lehkou váhu. Bezvadný musí být jak průběh schvalování odměny na valné hromadě, tak i samotná smlouva o výkonu funkce.

Vybraná právní věta | Vyžaduje-li zákon, aby určité právní jednání schválila valná hromada, může být rozpor obsahu tohoto právního jednání se zákonem – za určitých okolností – důvodem pro vyslovení neplatnosti (schvalujícího) usnesení valné hromady. Takový závěr je však možné učinit pouze pro případy, kdy se rozpor se zákonem dotýká těch podstatných náležitostí schvalovaného právního jednání, pro které zákon (resp. jeho smysl a účel) požadavek souhlasu valné hromady stanoví.

V řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, kterým valná hromada schválila smlouvu o výkonu funkce, je soud – k námitce navrhovatele – oprávněn zkoumat (mimo jiné), zda je smlouva o výkonu funkce (ne)platná ve svých podstatných náležitostech, tj. zejména v ujednáních o odměně za výkon funkce. Týká-li se neplatnost takové části smlouvy, jež nepředstavuje z hlediska smyslu a účelu zákona její podstatnou náležitost nezbytně podléhající souhlasu valné hromady, nemůže tato neplatnost být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o schválení smlouvy.

The background of the entire page is a light-colored, marbled texture with grey and white veins.

HAVEL & PARTNERS

ÚSPĚCH SPOJUJE

www.havelpartners.cz